

Ale kommun Årsredovisning 2023

Innehållsförteckning

1 Kommunstyrelsens ordförande	3
2 Kommunchefens sammanfattning.....	4
3 Ales vision.....	5
4 Förvaltningsberättelse	12
5 Ekonomisk analys	24
6 Uppföljning av mål och uppdrag.....	49
7 Övrig uppföljning.....	65
8 Personalanalys.....	74
9 Nämndernas sammanfattningar	80
10 Avtalsamverkan.....	86
11 Ord och begrepp	88
12 Revisionsberättelse	90
13 Protokoll från kommunfullmäktige.....	91

Bilagor

Bilaga 1: Affärsverksamheten 2023

Bilaga 2: Finansiell rapport 2023

I Kommunstyrelsens ordförande

Jag är stolt över var Ale kommun är när jag tittar tillbaka på 2023. Kommunen står stark i en orolig och föränderlig tid. Vi redovisar ett överskott mot budget på 32 miljoner kronor som kommer att vara viktigt för framtida investeringar. Det finns fortsatta utmaningar när det gäller vår viktigaste resurs, personalen, men det är glädjande att se att sjukfrånvaro går åt rätt håll samtidigt som vi måste lyckas bättre i att behålla vår personal. Våra invånare är värda att träffa personal som de känner och personal som vet på vilket sätt de möter den enskildes behov och önsknings varje dag.

Alesamverkans prioriterade mål; *ett tryggare Ale, fokus på kundnytta och en effektivare organisation* är viktiga riktmärken i en tuffare ekonomisk tid när vi måste våga prioritera. Vi i Alesamverkan prioriterar att alla ska känna och uppleva ett tryggare Ale. I allt från känslan av trygghet på väg hem en sen kväll, till klimatet i skolans korridorer och till mötet med hem- eller socialtjänsten. Vi är också stolta över att vi prioriterar de vi är till för. 2023 har kommunen tagit steg i rätt riktning med mer kundfokus i form av ökad tillgänglighet och förbättrad service. För att säkerställa att vi använder våra gemensamma resurser, invånarnas skattebetalningar, på ett så bra sätt som möjligt är vi också övertygande om vikten av att fortsatt prioritera organisationens effektivitet. Det pågår ett kontinuerligt arbete med att analysera och förbättra processer och arbetssätt för att öka effektiviteten, men här ser jag att vi kan göra mer. Ale kommun måste fortsätta att våga testa och att vara innovativ. Vi i Alesamverkan ser ett fortsatt behov av att ytterligare förbättra de kommunala verksamheterna och bygga ett tryggare samhälle för såväl nuvarande som framtida generationer. Med Alesamverkan vid rodret kommer vi att fortsätta att prioritera kommunens kärnverksamheter och bibehålla sunda finanser.

Med detta sagt vill jag tacka alla medarbetare, föreningar och företagare som tillsammans gör Ale till den platsen det är. Det hade aldrig gått utan er, och jag vet att vi kommer fortsätta jobba framåt för att tillsammans skapa ett ännu bättre Ale.

Stort tack för mig då jag inom kort lämnar ordförandeklubban vidare efter många år i politiken!

A handwritten signature in blue ink, which appears to read 'Mikael Berglund'. The signature is fluid and cursive.

Mikael Berglund, kommunstyrelsens ordförande

2 Kommunchefens sammanfattning

Världen, Sverige och Ale kommun har under året på olika sätt påverkats av världsläget. Kriget och konflikter i världen bland annat Ukraina, Israel och Palestina, Jemen, Sudan, Myanmar och ökade spänningar påverkar säkerhetsläget, transporter, mattillgång och människors hälsa och liv. Klimatfrågan med hetare eller kyligare områden, för mycket eller för lite regn och förändrade livsförhållanden för växter, djur och människor blir allt synligare.

I Ale påverkas platsen och organisationen främst genom ökade priser, högre räntor, emellanåt komponentsbrist och genom arbetet med civil beredskap, trygghet och förberedelser för eventuell kris i närområdet.

I allt detta har Ale kommun levererat verksamhet inom alla områden där kommunen har ansvar och åtaganden. Näringslivet är robust och utvecklas. Den lokala tryggheten ligger fortfarande på en stabil nivå.

Året som gott har dock visat på vikten av prioriteringar, effektiviseringar och inte minst att Ale kommun som organisation måste arbeta på helt nya sätt med nya kompetenser i framtiden för att kunna genomföra relevant verksamhet inom kommunens alla nuvarande och kommande ansvarsområden.

Lokalt, nationellt och internationellt är världen i ständig förändring. Förändringstakten ökar varje år och Ale har hittills stått stabilt inom de allra flesta delar samt kunnat inleda inför framtiden kommande förändringar och förbättringar.

Maria Reinholdsson, kommunchef

3 Ales vision

Vision 2025

I Ale är det nära till skola, arbete och sköna naturupplevelser. Det centrala läget i Götaälvdalen med närhet till Göteborgs storstadspuls är en tillgång.

I Ale antar vi utmaningar med lust och energi. Vi underlättar vardagen, förädlar vår service och värnar den gemensamma livsmiljön.

I Ale inspireras vi att följa våra drömmar och här är det lätt att leva.

Vårt uppdrag

Vi jobbar med glädje och engagemang för våra invånare. Tillsammans ska vi förädla våra tjänster och förenkla människors vardag. Med mod, samarbete och energi skapar vi en levande kommun för både invånare och företagare. Vi ger aleborna livskvalitet och inspiration att förverkliga sina drömmar!

Vår värdegrund

Stolthet - Vi utvecklar vårt uppdrag och skapar förtroende i det personliga mötet.

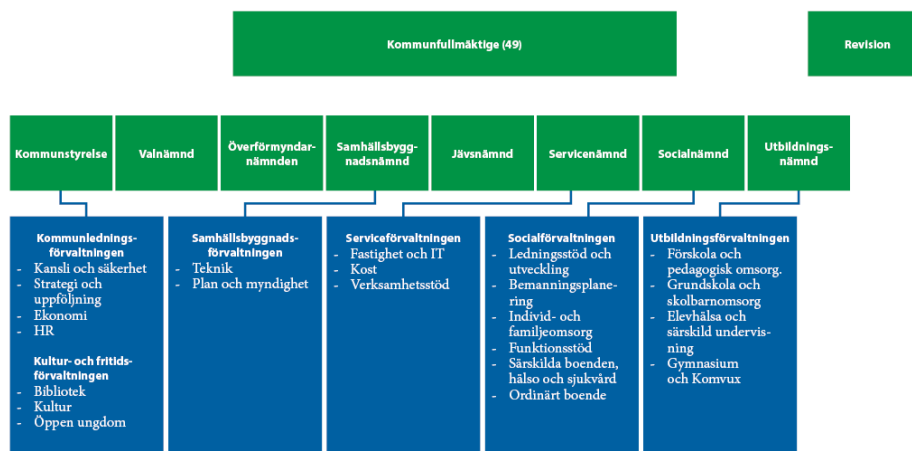
Omtanke - Vi bemöter alla med öppenhet, tillit och respekt.

Lust - Vi arbetar med kreativitet, energi och glädje.

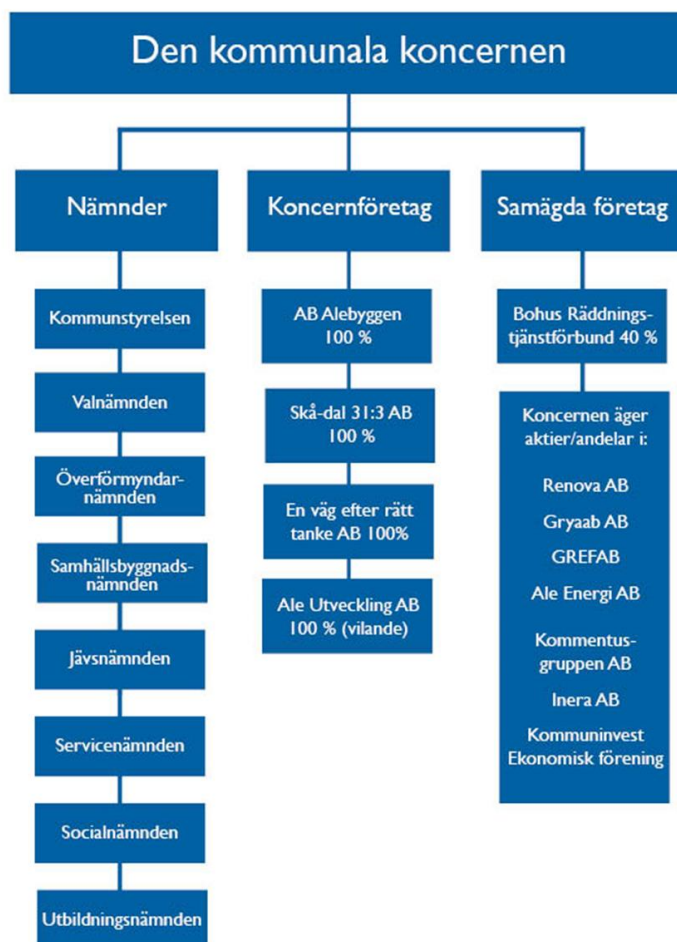

3.1 Ale kommuns organisation

Den kommunala organisationen

Den kommunala koncernen

3.2 Valresultat, mandatfördelning

Kommunstyrelsens ordinarie ledamöter

Mikael Berglund, ordförande (M)
Dennis Ljunggren, 1:e vice ordförande (S)
Robert Jansson, 2:e vice ordförande (SD)
Sandi Nordin (S)
Annica Westdahl-Eriksson (SD)
Eddie Glans (M) (ersatte under 2023 Dan Björk (M))
Sven Engdahl (V)
Sune Rydén (KD)
Jessika Loftbring (C)

Mandatfördelning i kommunfullmäktige efter valet 2022

Parti	Mandat
Socialdemokraterna	14
Moderaterna	10
Sverigedemokraterna	10
Vänsterpartiet	4
Centerpartiet	3
Framtid i Ale	2
Liberalerna	2
Kristdemokraterna	3
Miljöpartiet	1
	49

3.3 Befolkning i Ale 31 december

Folkmängd

Ort	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Totalt	30 926	31 402	31 868	32 148	32 394	32 446
Surte	3 167	3 245	3 297	3 249	3 294	3 306
Bohus	3 272	3 332	3 315	3 371	3 383	3 348
Nödinge	6 106	6 093	6 081	6 057	6 057	6 100
Nol	3 551	3 508	3 516	3 609	3 711	3 697
Alafors	2 127	2 157	2 168	2 189	2 158	2 184
Starrkärr, Kilanda, Ryd	1 927	1 935	1 971	1 937	1 923	1 959
Älvängen	5 715	6 005	6 250	6 433	6 515	6 502
Skepplanda	3 269	3 270	3 349	3 363	3 386	3 383
Hälanda	1 027	1 065	1 087	1 068	1 070	1 057
Alvhem	741	766	803	833	860	861
Övriga	24	26	31	39	37	49

Folkmängd fördelning

	Hela riket	Västra Götalands län	Pendlingskommun nära storstad *	Ale
Folkmängd	10 551 707	1 767 016	2 007 465	32 446
Därav andel (%)				
- Kvinnor	49,7	49,5	49,6	49,0
- Män	50,3	50,5	50,4	51,0
- 0-17 år	20,6	20,5	23,0	24,3
- 18-64 år	63,9	64,5	63,7	62,2
- 65- år	15,5	14,9	13,3	13,5
- Giftna	32,0	32,4	34,6	35,3
- Skilda	9,9	9,8	9,6	8,5
- Med utländsk bakgrund **	27,2	27,5	30,7	26,4
- Utrikes födda	20,6	20,7	22,9	18,5
- Utländska medborgare	8,0	7,8	9,3	5,9
Medelålder	41,9	41,6	40,5	39,8

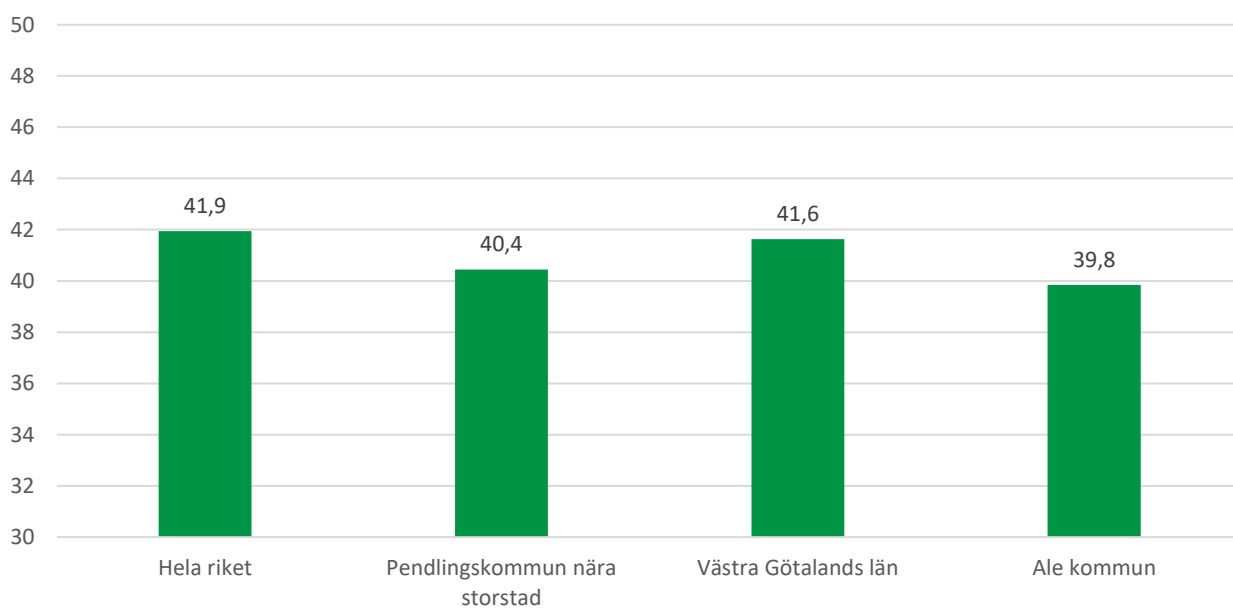
* Pendlingskommun nära storstad definieras av kommuner där minst 40 procent av nattbefolkningen pendlar till arbete i storstad eller storstadsnära kommun. I Sverige finns 43 pendlingskommuner nära storstad.

** Utländsk bakgrund definieras som utrikes född eller inrikes född med två utrikes födda föräldrar.

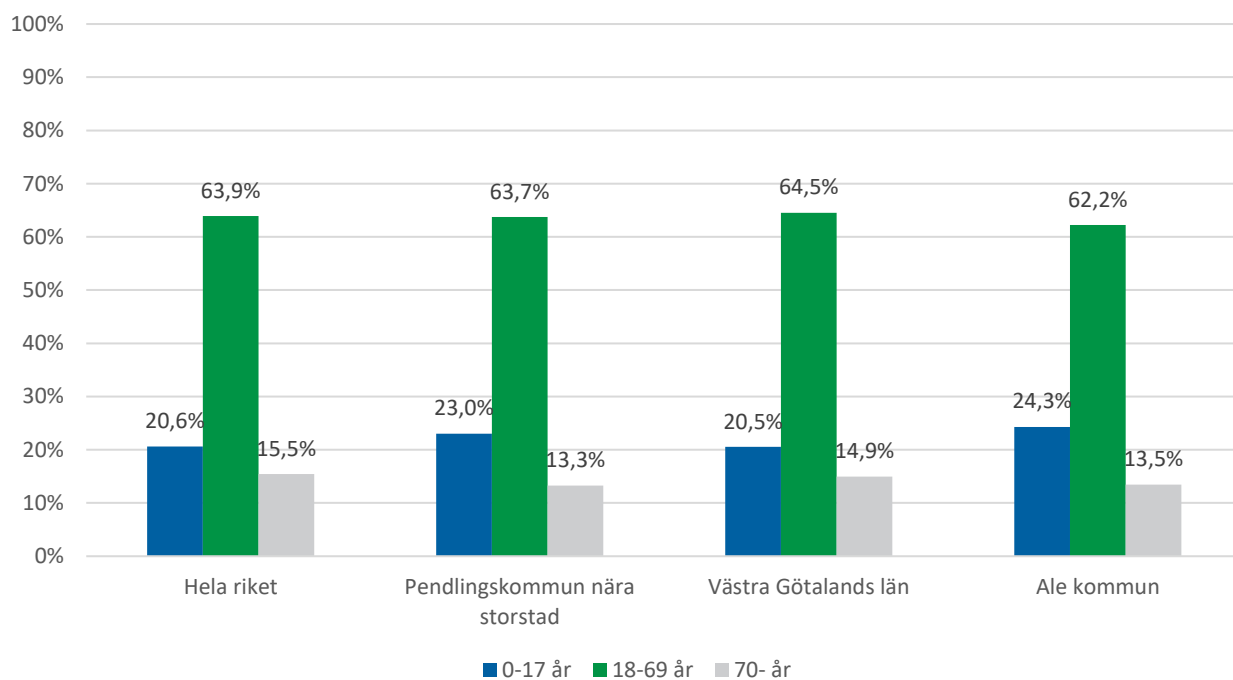
Folkmängd åldersgrupper

Ålder vid årets slut	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Folkmängd totalt	30 926	31 402	31 868	32 148	32 394	32 446
0 år	406	366	386	421	347	317
1-5 år	2081	2 182	2 158	2 179	2 199	2 097
6-9 år	1761	1 796	1 817	1 824	1 879	1 884
10-12 år	1233	1 261	1 344	1 403	1 381	1 389
13-15 år	1161	1 246	1 263	1 273	1 281	1 358
16-18 år	1112	1 100	1 188	1 194	1 258	1 266
19-29 år	3999	3 978	3 827	3 726	3 648	3 569
30-39 år	4041	4 202	4 424	4 564	4 629	4 658
40-64 år	9685	9 776	9 962	9 982	10 138	10 238
65-74 år	3083	2 983	2 813	2 762	2 693	2 612
75-84 år	1845	1 971	2 124	2 216	2 308	2 389
85- år	519	541	562	604	633	669

Befolkningens medelålder 2023

Åldersfördelning i befolkningen 2023

3.3.1 Karta Ale kommun

3.4 Vart gick skattepengarna 2023?

Vart gick skattepengarna 2023?

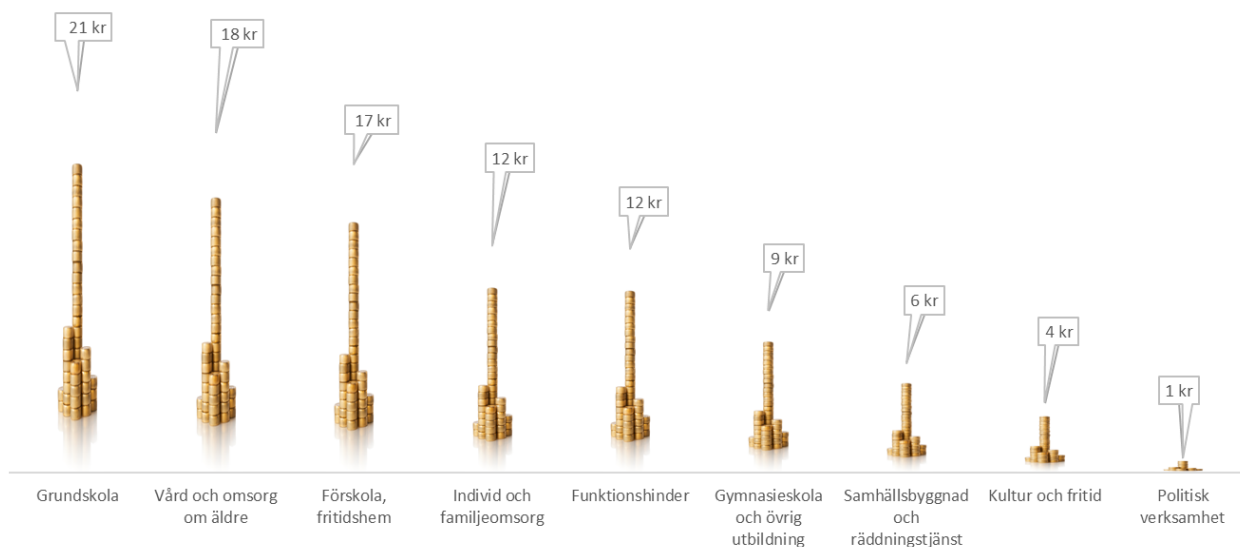

Foto: Ivar Huntington/Ale-kommun

Foto: Ivar Huntington/Ale-kommun

4 Förvaltningsberättelse

Förvaltningsberättelsen syftar till att ge en övergripande bild av Ale kommuns verksamhet det gångna året. I detta avsnitt lämnas information om förvaltningen av kommunen och den kommunala koncernen i enlighet med Lagen (2018:597) om kommunal bokföring och redovisning 11 kapitlet och rekommendation 15 från Rådet för kommunal redovisning. Siffror inom parentes avser förhållanden i föregående års bokslut om inget annat anges.

4.1 Översikt över verksamhetens utveckling

Ale kommun redovisar ett resultat på 120,6 Mkr (132,1 Mkr) vilket är 31,6 Mkr bättre än budgeterade 89,0 Mkr.

Den positiva utvecklingen jämfört med budget beror till stor del på ökade skatteintäkter och generella statsbidrag som genererar ett överskott om 45,1 Mkr. Vidare inryms merkostnader kopplade till pensioner om 17,7 Mkr som härrörs från värdesäkringspremie avseende tidigare partiell inlösen av pensionsskuld, premiehöjningar samt prisbasbeloppets inflationsuppräknning.

Kommunens totala investeringar uppgick till 218,7 Mkr (202,3 Mkr) vilket är ca 49 % av budgetomslutningen som uppgick till 446,2 Mkr. Affärsverksamheten exkluderat nyttjades 44 % av budgetomslutningen för skattefinansierade investeringar. Under året har ett LSS-boende i Nol färdigställt, fastighetsunderhåll har utförts i hög utsträckning och energibesparande åtgärder på kommunens lokaler. Arbetet med överföringsledning har påbörjats.

Kommunkoncernen redovisar ett resultat på 128,1 Mkr (123,1 Mkr), vilket är en ökning om 5,0 Mkr från föregående år, kommunens lägre resultat mellan åren till trots. Resultatet för AB Alebyggen ökar med +10,7 Mkr från -0,4 Mkr till 11,2 Mkr samt resultatet för Bohus räddningstjänstförbund minskar med -0,3 Mkr (Ale kommuns andel) från 0,1 Mkr till -0,2 Mkr. Positivt resultat om 0,1 Mkr för En väg efter rätt tanke AB är oförändrat från föregående år. För Alebyggens dotterbolag Skå-Dal 31:3 AB ökar resultatet mellan åren från ett nollresultat till 4,5 Mkr.

Sammandrag fem år, kommunen	2019	2020	2021	2022	2023
Allmänt					
Folkmängd 31/12	31 402	31 868	32 148	32 394	32 446
Skattesats, kr	21,87	21,87	21,87	21,87	21,87
Ekonomiskt resultat					
Årets resultat, Mkr	95,0	125,6	125,2	132,1	120,6
Nettokostnadsandel	94,9 %	97,3%	93,9%	93,9%	94,7%
Nettoinvesteringar, Mkr	294,0	273,2	233,4	202,3	218,7
Tillgångar och skulder					
Anläggningstillgångar, Mkr	1 724,2	1 894,8	2 011,3	2 081,8	2 159,3
Långfristiga låneskulder, Mkr	360,0	345,0	395,0	370,0	340,0
Lån som andel av anläggningstillgångar	21 %	18 %	20 %	18 %	16 %
Eget kapital, Mkr	1 021,3	1 162,3	1 287,5	1 419,6	1 540,2
Soliditet	50,8 %	53,7 %	53,0 %	55,0 %	55,9 %
Borgensåtagande, Mkr	417,7	609,8	822,4	1 023,4	1 177,1
Pensionsskuld, Mkr *	158,2	178,8	205,3	223,5	274,5
Ansvarsförbindelse, pensioner, Mkr	533,2	522,5	467,7	379,1	391,6
Per invånare					
Anläggningstillgångar, kr	54 907	59 458	62 563	64 264	66 550
Långfristiga låneskulder, kr	11 464	10 826	12 287	11 422	10 479
Borgensåtaganden, kr	13 302	19 135	25 582	31 593	36 279
Pensionsskuld inklusive ansvarsförbindelse, kr	22 018	22 006	20 935	18 603	20 527

4.2 Viktiga förhållanden för resultat och ekonomisk ställning

Befolkningsutveckling

Ale kommun har under ett flertal år haft en god befolkningsstillväxt, vilket samtidigt ställt krav på ekonomin främst i form av investeringsbehov i förskolor, skolor och infrastruktur.

Under 2023 har antalet Alebor ökat med 52 (246) personer och invånarantalet uppgår vid årsskiftet till 32 446 (32 394). Detta motsvarar en befolkningsökning med 0,16 % (0,77 %). Under 2023 föddes det 312 barn och 261 personer avled, vilket innebär ett positivt födelseöverskott på 51 (96) personer. Det flyttade in 1 974 (2 133) personer och flyttade ut 1 971 (2 001) personer, vilket innebär ett positivt flyttningsnetto på 3 (132) personer. Härtill kommer en utjämning på -2 personer. Majoriteten av kommunerna inom Göteborgsregionen (GR) ökade sin befolkning under 2023. Ale kommuns befolkningsökning ligger strax under median av GR procentuellt sett samt under medelvärdet (0,45 %).

Arbetsmarknad

Näringslivet i Ale består av cirka 3 100 arbetsställen inom tillverknings-, handels- och tjänstesektorn. Ale kommun är den största arbetsgivaren med strax över 2 400 tillsvidareanställda. Kommunen har ett centralt läge i göteborgsregionen med goda pendlingsmöjligheter vilket främjar arbetsmarknaden.

1 330 nya jobb har skapats i Ale kommun sedan 201x En studie från Business Region Göteborg visar är Ale har den starkast jobbtillväxten i Göteborgsregionen.

Bostadsmarknad

Efterfrågan på bostäder i kommunen är hög. Efterfrågan har ökat sedan utbyggnaden av infrastrukturen färdigställdes. Bostadspriserna har trots det minskat mer i Ale under året än snittet för Göteborgsregionen.

Risker och osäkerhetsfaktorer

Betydande investeringar i bland annat verksamhetslokaler och infrastruktur ska genomföras. Om kommunen som ett resultat av detta ökar låneskulden i alltför stor utsträckning, kan det vid en kommande högkonjunktur med höjda räntor och ökade kostnader för pensionsutbetalningar, skapa ekonomiska svårigheter. Den expansion som kommunen fortsatt planerar för ställer krav på kommunens omställningsförmåga. Kommuninvånarnas behov av kommunala tjänster måste tillgodoses på ett kostnadseffektivt sätt så att den kommunala ekonomin inte äventyras. Samtidigt måste medel reserveras för investeringar och stigande pensionskostnader. Det är av ytterst viktigt att konsolidera ekonomin för att ha en långsiktig uthållighet. Det är också av vikt att kommunen klarar av att färdigställa detaljplaner och bygglov då det är en förutsättning för fortsatt expansion och byggnation.

Pensionsförpliktelser

Ale kommun har ett omfattande pensionsåtagande som uppgår till 730,6 Mkr (666,8 Mkr). Pensionsförpliktelsen redovisas sedan 1998 enligt den så kallade blandmodellen där pensioner intjänade före 1998 inte skuldförs utan redovisas som ansvarsförbindelse. Förpliktelsen som redovisas som ansvarsförbindelse uppgår till 391,6 Mkr (379,1 Mkr). Kommunen följer rekommendation 10 från Rådet för kommunal redovisning (RKR) gällande värdering och upplysningar om kommunens pensionsförpliktelser. Ytterligare upplysningar om förpliktelsen finns i not 19.

Pensionsförpliktelser (Mkr)	2022	2023
Total pensionsförpliktelse i balansräkningen		
a.) Avsättning inklusive särskild löneskatt	223,2	274,5
b.) Ansvarsförbindelse inklusive särskild löneskatt	379,1	391,6
Pensionsförpliktelse som tryggats i pensionsförsäkring	64,5	64,5
Pensionsförpliktelse som tryggats i pensionsstiftelse	-	-
Summa pensionsförpliktelser (inklusive försäkring och stiftelse)	666,8	730,6
Förvaltade pensionsmedel - marknadsvärde		
Total pensionsförsäkringskapital	74,5	158,3
- varav överskottsmedel	0,0	0,0
Totalt kapital pensionsstiftelse	-	-
Finansiella placeringar avseende pensionsmedel (egen förvaltning)	-	-
Summa förvaltade pensionsmedel	74,5	158,3
Finansiering		
Återlånade medel	592,3	572,3
Konsolideringsgrad	11,2 %	21,7 %

I tidigare bokslut har 30,0 Mkr (år 2006), 22,9 Mkr (år 2007), 25,0 Mkr (år 2008), 10,0 Mkr (år 2009), 10,0 Mkr (år 2010) och 10,0 Mkr (år 2011) reserverats i det egna kapitalet för framtida pensionskostnader. Sammantaget har således 107,9 Mkr reserverats. Kommunen har inte gjort några finansiella placeringar avseende pensionsmedel utan använder istället avsatta medel för att minska/hålla nere den externa låneskulden.

4.3 Händelser av väsentlig betydelse

Av 11 kap. 3 och 12 §§ LKBR följer att förvaltningsberättelsen ska innehålla upplysningar om sådana händelser av väsentlig betydelse för den kommunala koncernen och kommunen som har inträffat under räkenskapsåret eller efter dess slut.

Säkerhetsläget

Krig fortgår i Ukraina sedan Rysslands invasion den 24 februari 2022. Invasionen hotar internationell fred och säkerhet och är ett brott mot internationell rätt samt mot den europeiska säkerhetsordningen.

Ökat kostnadsläge

Ökad inflation såväl som stigande räntor medför högre kostnader för varor och tjänster såväl som pensioner. KPI inflation ligger till grund för många avtal vilket resulterar i kostnadsökningar.

Effektivare organisation

Under året har det funnits ett tydligt och kommunövergripande fokus på förbättringsarbete samt genomlysning av Ale kommuns processer och organisation. Exempel på förbättringar genomförda under året är lansering av ny och mer användarvänlig version av intranät, implementering av central digitaliseringsprocess samt skapandet av tvärfunktionella förbättringsteam.

Kommunfullmäktige beslutade 13 november att kultur- och fritidsverksamheten ska placeras under kommunstyrelsen. Det gäller hela verksamheten undantaget de fastighetsrelaterade delarna som placeras under serviceförvaltningen. Styrningen av kultur- och fritidsverksamheten sker fortsatt genom ett utskott under kommunstyrelsen. Syftet med förändringen är att uppnå en effektivare organisation.

Införande av nytt ärendehanteringssystem

Kommunens tidigare ärende- och dokumenthanteringssystem Castor har under året bytts ut mot systemet Evolution.

Alebyggen

Flera nyproduktionsprojekt och omfattande renoveringar av äldre bestånd har genomförts under året samt

planeras genomföras framåt för att möta kommunens växande behov av bostäder. Alebyggen har genomgått en expansiv fas med stora investeringar i nyproduktion och reinvesteringar i det nuvarande beståndet för att förbättra befintliga fastigheter. Trots utmaningar som ökade kostnader och räntehöjningar gör bolaget ett positivt resultat.

Bohus räddningstjänstförbund

Bohus räddningstjänstförbund har under året fokuserat på att förbättra sin operativa förmåga. De nya reglerna om dygnsvila har haft en betydande påverkan på rutiner och struktur. Bohus räddningstjänstförbund har ansökt om dispens för att anpassa sig till de nya reglerna och bibehålla operativ förmåga. Förbundet har varit grannkommunerna till hjälp vid flera tillfällen under året, bland annat vid skredet i Stenungsund. Totalt har förbundet vid 120 tillfällen bidragit med hjälp vid räddningsinsats utanför sitt geografiska ansvarsområde.

4.4 Styrning och uppföljning av den kommunala verksamheten

Mellan politik och förvaltning finns en arbetsuppdelning som innebär att politiken står för beslutsfattandet av framför allt övergripande och principiella frågeställningar. Förvaltning och chefer ska stå för verkställighet och operativt genomförande. Fullmäktige tog beslut om en ny styrmodell för Ale kommun 2021 som implementerades i brett samarbete med samtliga nämnder 2022.

Modellen tar fasta på tre utgångspunkter för att skapa en tydligare struktur och förutsägbarhet i kommunens samlade styrning och ledning. Den bygger för det första på att visa kommunfullmäktiges unika och styrande funktion som kommunens riktning bärande. Kommunfullmäktige äger att sätta styrningen för kommunens samtliga nämnder på en övergripande nivå och har i den nya modellen ansvaret för att sätta fyraåriga riktning mål som ska vara tvärande och långsiktiga för kommunens alla nämnder och bolag och för fyraåriga omvärldsfaktorer som nämnder och bolag har att förhålla sig till. Modellen tar också fasta på en ny struktur för nulägesanalyser tillsammans med nämnderna så att ett systematiskt analysarbete över hela organisationen lyfts till kommunfullmäktige inför budgetarbetet. För att underlätta för nämndernas nulägesanalyser genomför kommunen även en årlig omvärldsdag som utgår från de omvärldsfaktorer kommunfullmäktige beslutat om och nämndernas och bolagens utmaningar och möjligheter i relation till dessa. Den sista utgångspunkten som modellen har tagit fasta på är att koppla den tillitsbaserade styrningen i kommunen till kommunens styrmodell och i detta också skapa en länk mellan kommunstyrelsens uppsiktsplikt och nämndernas tillitsdialoger. Nytt i modellen är också att kommunens bolag omfattas av både riktning mål och omvärldsfaktorer.

Under 2023 har arbetet fortsatt med att genomföra sista delen i processen där samtliga nämnder får lägga förslag till mål och uppdrag till beredningen inför kommunfullmäktiges budget 2024.

Buffert/Utvecklingsreserv

En budget beskriver den verksamhet som i förväg planeras utifrån ett antal antaganden. Det är sällan dessa antaganden till fullo slår in. Det är därför viktig att i budgeten avsätta utrymme för att kunna hantera avvikelser. Varje förvaltning ska avsätta minst en procent av den samlade budgeten till en reserv (buffert). Reserven ska placeras på ett sådant sätt att uppkomna kostnader kan hanteras utan att planerad verksamhet behöver förändras. Om verksamheten inte behöver använda bufferten ska den i stället planeras så att den kan genomföras under året som en kostnad av engångskaraktär och därmed inte vara långsiktigt kostnadsdrivande (utvecklingsreserv). Målsättningen är att beloppet vid årets slut ska vara använt.

Uppföljning

Mål och budget följs upp i delårsbokslut per 31 mars och 31 augusti samt i den årliga verksamhetsberättelsen per 31 december. Rapporterna innehåller uppföljning av kommunens strategiska målsättningar och nämnder och bolags mål och resultat, framgångsfaktorer, uppdrag, ekonomi och investeringar. Avvikelser mot budget och avvikelser i måluppfyllelsen analyseras och åtgärder till förbättringar presenteras. Budgetuppföljningar med årsprognoser görs även per sista februari och maj. Övriga månader sker en avstämning mot periodutfall och periodbudget för att se att aktuell prognos fortsatt håller eller om åtgärder är nödvändiga.

Budgetprocess

Budgetprocessen för år 2023 följde tidsplanen med hänsyn till att 2022 var ett valår där budget tas senare än vanligt för att ge de inkommande politikerna möjlighet att besluta om den. Arbetet påbörjades efter valet med budgetdagen där politiker samt förvaltningsledning var inbjudna. Under delår 2 sammanställdes och presenterades de

ekonomiska förutsättningarna samt skatteprognosen för politiken. Under hösten framskred arbetet med mål och budget genom löpande dialog mellan tjänstemän och de politiska konstellationerna. På kommunfullmäktige i december 2022 fastställdes budget för 2023. I samband med detta fastställdes också skattesatsen. Nämnderna tog som brukligt respektive nämnds detaljbudget därefter.

I november 2023 beslutade kommunfullmäktige att justera budgetramarna för innevarande samt nästkommande år. 6,3 Mkr tillfördes i ökade skatteintäkter i budget 2023 samt nämndbidragen ökades i motsvarande utsträckning för att åstadkomma ekonomisk reglering med anledning av kommunals löneavtal 2023.

Ekonomistyrningsprinciper

En god ekonomisk hushållning innebär att de mål och riktlinjer som fastlagts för främst ekonomi men även verksamhet stäms av, följs upp och utvärderas kontinuerligt. Det ska finnas ett klart samband mellan resursåtgång, prestationer, resultat och effekter. För att göra ansvar och befogenheter tydliga samt att få en smidig administrativ hantering har nedanstående regler för styrning av nämnder utarbetats. Nedanstående regler gäller 2023.

- Mål och budget 2023 anger kommunfullmäktiges inriktning, mål, resursfördelning samt investeringsbudget och är det övergripande styrdokumentet riktat till nämnderna. Kommunfullmäktige uppdrar åt nämnd att genomföra den verksamhet som Mål och budget anger inom ramen för de riktlinjer eller andra generella beslut om verksamheten som fullmäktige har fastställt. Nämnderna ansvarar för att beslutade mål uppnås inom ramen för anvisade kommunbidrag och övriga resurser. De totala tillgängliga resurserna bestämmer graden av måluppfyllelse. Kommunens ekonomi sätter gränsen och förutsätter optimalt resursutnyttjande. Vid resursbrist ska tvingande nivåer enligt lagstiftning och myndighetskrav prioriteras.
- Om tilldelningen av medel visar sig otillräcklig i förhållande till målen ska nämnden i första hand undersöka förutsättningarna att omdisponera tillgängliga resurser inom nämndens samlade budgetram och i andra hand hos kommunstyrelsen aktualisera behovet av att ompröva målen för verksamheterna.
- Nämnd kan öka eller minska sin budgetomslutning så länge nettoramén hålls. Tilläggsanslag under löpande verksamhetsår prövas endast undantagsvis.
- Justeringar av teknisk karaktär inom angiven totalram kan beslutas av kommunstyrelsen. Vid större förändringar kan detta ske under pågående verksamhetsår.
- Nämnderna ska upprätta nämndplaner som möter intentionerna i kommunfullmäktiges mål och budget. Förvaltning kommunstyrelsen tar fram anvisningar för nämndplanerna.
- Förvaltningscheferna ansvarar för att Mål och budget samt andra dokument som krävs för att styra och leda den operativa verksamheten i riktning mot uppställda mål upprättas och kommuniceras.
- Varje nämnd ska årligen besluta om plan för intern kontroll. Uppföljning av internkontrollplanerna ska bifogas budgetuppföljningarna till kommunfullmäktige i samband med årsredovisningen.
- Kommunfullmäktige och kommunstyrelsen kan därutöver besluta om särskilda internkontroller av viss verksamhet under löpande verksamhetsår.
- Om nämndernas över- eller underskott ska tas med till kommande år kan prövas och beslutas av kommunfullmäktige varvid hänsyn tas till om målen är uppfyllda.

Utöver ovan nämnda styrningsprinciper används i kommunen även olika policydokument och riktlinjer. Till exempel:

- Finanspolicy
- Upphandlingspolicy och upphandlingsbestämmelser
- Personalpolicy
- Mötes- och resepolicy
- Riktlinjer om förtroende skapande verksamhet (mutor och jäv)
- Policy för digitalisering i Ale
- Kommunikationspolicy
- Delegeringsordningar

Kommunkoncernen

De i kommunkoncernen ingående bolag och förbund styrs av ägardirektiv som beslutas av kommunfullmäktige. Det gäller framför allt bostadsbolaget AB Alebyggen och Bohus räddningstjänstförbund som är de två instanser som har substantiell betydelse för kommunkoncernen.

4.5 God ekonomisk hushållning och ekonomisk ställning

Helhetsbedömning

Ale kommun lägger stor vikt vid en god ekonomisk hushållning. Helhetsbedömningen för 2023 är att kommunen uppvisar god ekonomisk hushållning då den sammanslagna finansiella hälsan är god, samt att endast ett av de finansiella målen inte uppfylls. Kommunens snabba tillväxttakt de kommande åren kommer fortsatt att utmana finansiellt mål för självfinansieringsgrad.

Finansiella mål

Från 2020 års budget har kommunen antagit nya finansiella mål som en del i god ekonomisk hushållning. Dessa presenteras samt förklaras i detta stycke av årsredovisningen.

Nettokostnadsandel

Nettokostnadsandel	2020	2021	2022	2023
Verksamhetens intäkter	406	427	548	443
Verksamhetens kostnader	-2 094	-2 233	-2 462	-2 457
Avskrivningar	-110	-119	-127	-130
Verksamhetens nettokostnader	-1 798	-1 925	-2 041	-2 145
Skatteintäkter & generella statsbidrag	1 851	2 051	2 173	2 284
Finansnetto	-3	-1	-1	-19
Nettokostnadsandel	97,3%	93,9%	93,9%	94,7%

Nyckeltalet mäter årets nettokostnader i relation till skatteintäkter, generella statsbidrag och kommunalekonomisk utjämning. Målsättningen är att nettokostnadsandelen ska vara högst 96 procent. Det innebär omvänt uttryckt att summan av skatteintäkter, generella statsbidrag och kommunalekonomisk utjämning ska vara 4 procent högre än kostnaderna.

Årsbokslutet visar ett resultat motsvarande en nettokostnadsandel på 94,7 % för helåret och bidrar väl till det långsiktiga målet på max 96 %. Målet är uppfyllt.

Budgeterad buffert

Kommunens förvaltningar ska ha en ekonomi som klarar oväntade förändringar. I de finansiella målen uttrycks detta som att minst 1 % av förvaltningsramen ska utgöras av en buffert, alternativt 1 % av omsättningen, och budgeteras som en egen post. Förvaltningarna förväntas därmed inte ta hela sin budgetram i anspråk för löpande kostnader.

De avdelningar som är taxefinansierade eller debiterar sina kostnader internt berörs inte av detta styrverktyg.

Det finansiella målets syfte är inte att generera ett överskott på helår från respektive förvaltning, avsikten är att säkerställa ett utrymme för att hantera oförutsedda händelser utan att äventyra den planerade verksamheten. Samtliga förvaltningar har budgeterat med 1 % buffert. Målet är uppfyllt.

Självfinansieringsgrad

Nyckeltalet beskriver hur stor andel av nettoinvesteringarna som finansieras utan att ta upp lån.

Måttet tas fram genom att dividera årets resultat (plus avskrivningar) med nettoinvesteringarna.

När kommunen kan finansiera alla sina investeringar med skatteintäkter och statliga medel är självfinansieringsgraden 100 %. Detta är eftersträvänsvärt då det innebär att investeringar inte genererar framtida negativa kassaflöden i form av amortering och ränta.

Ett långsiktigt perspektiv krävs vid utvärdering av detta nyckeltal och därför har Ale kommun satt målet att självfinansieringsgraden ej ska understiga 70 % i genomsnitt under en rullande 8-års period. Detta anses vara en hållbar nivå för Ales förväntade framtida utveckling. Målet uppnås dock inte då framtida investeringsbehov är mycket höga.

Självfinansieringsgrad	Utfall 2018	Utfall 2019	Utfall 2020	Utfall 2021	Utfall 2022	Utfall 2023	Budget 2024	Budget 2025	Budget 2026	Budget 2027
Årets investeringar	182	294	273	233	202	219	704	1 032	1 148	1 085
Årets resultat plus avskrivningar	137	194	235	245	259	250	237	262	296	334
Självfinansieringsgrad	76 %	66 %	86 %	105 %	128 %	115 %	34 %	25 %	26 %	31 %
Rullande genomsnitt 8-år start 2020	69 %									

Under perioden 2024-2027 beräknas totala investeringar uppgå till 4 miljarder kronor vilket kommer resultera i att kommunen inte når målet under de närmaste åren om investeringstakt enligt budget uppnås. Om kommunen ska uppfylla målet under perioden med investeringsnivåer enligt budget krävs att kommunens resultat överstiger 17,9 % eller 552,3 Mkr per år. Att jämföra med det nuvarande målet om 4 % överskott. Målet är inte uppfyllt.

Den höga investeringstakten är en följd av befolkningstillväxten i Ale. För att tillgodose invånarnas behov krävs investeringar inom flera kritiska infrastrukturområden såsom skola, vattenförsörjning och vägar. Befolkningsökningen som möjliggörs av investeringarna innebär högre intäkter för Ale i framtiden. Kommunens snabba tillväxttakt och investeringsbehov de kommande åren kommer fortsatt utmana måluppfyllelsen.

Självfinansieringsgrad exklusive affärsverksamhet	Utfall 2018	Utfall 2019	Utfall 2020	Utfall 2021	Utfall 2022	Utfall 2023	Budget 2024	Budget 2025	Budget 2026	Budget 2027
Årets investeringar	157	261	237	194	160	127	290	617	734	671
Årets resultat plus avskrivningar	137	194	235	245	259	250	237	262	296	334
Självfinansieringsgrad	87%	74%	99%	127%	162%	198%	82%	42%	40%	50%
Rullande genomsnitt 8-år start 2020	100%									

Ovan redovisas självfinansieringsgraden där den taxefinansierade verksamhetens investeringar exkluderats.

Soliditet

Soliditet är ett finansiellt nyckeltal som anger hur stor del av tillgångarna som finansieras med eget kapital. Nyckeltalet mäter kommunens långsiktiga finansiella utrymme och det finns två finansiella mål knutna till det.

Ett av målen är att soliditet inklusive ansvarsförbindelse för pensioner ska öka på lång sikt med en procent årligen, vilket kommunen har uppnått och har haft en positiv trend i. Målet är uppfyllt.

Det andra målet är att soliditet exklusive ansvarsförbindelse ska öka över tid och inte minska 2 år i rad. Målet är uppfyllt.

Soliditet	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Inklusive ansvarsförbindelse	20,3 %	24,3 %	29,5 %	33,7 %	40,3 %	41,7 %
<i>Förändring mot föregående år</i>	1,7 %	4,0 %	5,2 %	4,2 %	6,6 %	1,4 %
Exklusive ansvarsförbindelse	50,4 %	50,8 %	53,7 %	53,0 %	55,0 %	55,9 %
<i>Förändring mot föregående år</i>	0,3 %	0,4 %	2,9 %	-0,7 %	2,0 %	1,6 %

4.5.1 Övriga indikatorer för ekonomisk ställning där kommunen inte har finansiella mål

Budgetföljsamhet

Nämnderna visar i allmänhet en god budgetföljsamhet, och en total positiv avvikelse på endast 0,36 % mot budget. Flertalet nämnder visar ett starkt positivt resultat; kommunstyrelsen +15,3 Mkr, samhällsbyggnadsnämnden + 8,1 Mkr, överförmyndarnämnd +0,8 Mkr och kultur- och fritidsutskottet +0,4 Mkr. Utfallet inom utbildningsnämnden hamnar på budget. Två nämnder visar ett negativt resultat mot budget; socialnämnden -10,0 Mkr och servicenämnden -7,0 Mkr.

Kommunstyrelsens överskott på 15,3 Mkr förklaras till stor del av att förvaltningens centrala medel avsedda för oförutsedda kostnader inte har behövts ianspråkats tillsammans med att det funnits tjänster som ej varit besatta

under delar av året på grund av vakanser och frånvaro.

Samhällsbyggnadsnämndens överskott uppgår till 8,1 Mkr, mycket av det hänförligt till lägre personalkostnader än budgeterat på grund av vakanser och frånvaro samt lägre kapitalkostnader. Därutöver har kostnaderna för konsulter varit lägre än budgeterat på grund utav att färre utredningar ägt rum samt de som genomförts i högre utsträckning hanterats av befintlig personal.

Socialnämndens underskott uppgår till -10,0 Mkr och orsakas till största del av tillkommande beslut om placering för barn och unga, utförande inom hemtjänst, ökade kostnader inom ramen för funktionsstöd samt felbokförd intäkt för sålda korttidsplatser (samverkansavtal med Kungälv kommun). Året har präglats av ekonomiska utmaningar för den samlade socialtjänsten. Under hösten fattade kommunfullmäktige beslut om att tillåta socialnämnden ett underskott på upp till 11 Mkr. Parallellt med att åtgärder pågått har nya utmaningar tillstött, framförallt märks detta inom ramen för köp av verksamhet, individ- och familjeomsorg och funktionsstöd. Inför 2024 har resursfördelningen inom nämnden setts över.

Servicekommitténs underskott uppgår till -7,0 Mkr och förklaras av ökade kostnader inom verksamhetsområde Fastighet och IT. Till följd av förbisedda kapitalkostnader i internhyresmodellen har internhyran satts för lågt och intäkterna täcker således inte kostnaderna. Förbättrad systematik i tillsynen av kommunens fastigheter har lett till upptäckten av omfattande bister som behövt åtgärdas. Omfattande prisökningar påverkar även verksamhetens ekonomi negativt. Enheten för IT har ökade kostnader vad gäller licenser, främst Microsoft, och support-avtal. Avvikelsen beror även på en felperiodisering från förra året för licenser. Vidare återfinns under året en kostsam interimslösning avseende chefsbemanning.

Affärsverksamheterna VA och renhållning visar ett överskott på 16,6 Mkr främst till följd av lägre avskrivningar och driftrelaterade kostnader för VA samt minskad mängd avfall för renhållning vilket leder till minskad transportkostnad samt hantering. Överskottet inom de taxefinansierade verksamheterna kommer behövas för att möta ett svårare kostnadsläge framöver. Generellt gäller att överskott tillhörande taxekollektivet betalas åter i form av exempelvis minskade kostnadshöjningar och aktiviteter som främjar kollektivet.

Låneskuld och likviditet

Den långfristiga externa låneskulden uppgår till 340 Mkr vilket är 30 Mkr lägre än bokslut 2022. Räntan har ökat. För närvarande finns ett större lån kvar med fast låg ränta. Se finansbilaga och not 22 för ytterligare detaljer om kommunens låneskuld.

Kommunens likviditet är god och uppgick till 326 Mkr den 31 december 2023.

Utdelningar och borgensavgift

Från Kommuninvest har Ale kommun inte erhållit medel från överskottsutdelning under året (1,3 Mkr). AB Alebyggen har inte lämnat utdelning till Ale kommun (110 tkr). AB Alebyggen har betalat en borgensavgift till kommunen på 3,3 Mkr (2,9 Mkr).

Pensionsskuld

Pensionsskulden har värderats enligt pensionsavtalet KAP-KL samt AKAP-KR och redovisas enligt den blandade modellen. En ny pensionsprognos har tagits fram av KPA i samband med delårsbokslutet. Pensionsskulden har för perioden ökat med 50,9 Mkr.

Pensionsförmåner intjänade före 1998 samt ej utfallna visstidspensioner redovisas som en ansvarsförbindelse och beräknas inklusive löneskatt uppgå till 391,6 Mkr den 31 december 2023. Detta är en ökning sedan årsbokslutet 2022 med 12,5 Mkr. Ökningen, trots att avbetalning på förbindelsen sker, är ett resultat av den höga inflationen vilket påverkar pensionerna då de är värdesäkrade.

Borgensåtaganden

Kommunens borgensåtaganden för AB Alebyggen har ökat med 155,0 Mkr under året och uppgår nu till 1 175,0 Mkr. AB Alebyggen har ökat sin upplåning kraftigt under året med anledning av flera pågående större byggprojekt.

Ale kommun har tecknat solidarisk borgen för Kommuninvests verksamhet. Enligt åtagandebesked från

Kommuninvest per 2023-12-31 är Ale kommuns andel av bolagets skulder/åtaganden 1 653,8 Mkr medan andelen av tillgångarna är 1 683,3 Mkr.

Exploatering

Det bokförda värdet för exploateringar har ökat från 24,6 Mkr till 28,7 Mkr. Nettoökningen om 4,1 Mkr beror främst på vinstavräkning på Gustavas plats med 3,9 Mkr. Totalt har exploateringsverksamheten under året genererat inkomster på 0,3 Mkr och utgifter ökat med 0,3 Mkr. 4,1 Mkr har resultatförts som vinst samt 43 tkr som förlust. Älvängen Gustavas plats (+ 3,9 Mkr) och Älv. Paradiset/Emmylundsområde (+ 0,2 Mkr) utgör årets avslutade och vinstavräknade exploateringsprojekt. Inom Skepplanda verksamhetsområde har delavräkning gjorts till följd av såld tomt där en förlust om 43 tkr uppstår. Övriga större förändringar är Stenkil, södra Backa som ökat omslutning med 0,2 Mkr.

Gatukostnadsersättningar för 2023 uppgår till 3,5 Mkr och härrörs från Osbackens verksamhetsområde.

4.6 Balanskravsresultat

Balanskravet är kommunallagens regelverk för krav på ekonomisk balans mellan intäkter och kostnader. Om kostnaderna är större än intäkterna ett enskilt räkenskapsår uppstår ett underskott som ska återställas inom de tre påföljande åren. Balanskravet avser kommunens nämnds- och förvaltningsorganisation. Ale kommun har sedan införandet år 2000, uppfyllt balanskravet. Det finns således inte något underskott att återställa. Årets balanskravsresultat är positivt och uppgår till 120,4 Mkr.

Enligt gällande normering redovisas balanskravsutredningen nedan. Balanskravsutredningen syftar till att visa hur balanskravsresultatet har uppstått.

Mkr	2021	2022	2023
Balanskravsutredning			
Årets resultat enligt resultaträkningen	125,2	132,1	120,6
- Samtliga realisationsvinster	-1,3	-44,2	-0,2
+ Realisationsvinster enligt undantagsmöjlighet	-	-	-
+ Realisationsförluster enligt undantagsmöjlighet	-	-	-
-/+ Orealiserade vinster och förluster i värdepapper	-	-	-
+/- Återföring av orealiserade vinster och förluster i värdepapper	-	-	-
Årets resultat efter balanskravsjusteringar	123,9	87,9	120,4
- Reservering av medel till resultatutjämningsreserv	-	-	-
+ Användning av medel från resultatutjämningsreserv	-	-	-
Årets balanskravsresultat	123,9	87,9	120,4

Kommunfullmäktige beslutade 2013-12-16 att Ale kommun ska ha en resultatutjämningsreserv (RUR) och att det för Ale kommun maximala beloppet på 93,5 Mkr för retroaktiv avsättning 2010–2012 skulle reserveras inom det egna kapitalet. I 2013 års bokslut avsattes sedan ytterligare 6,5 Mkr. Därmed uppgår resultatutjämningsreserven till 100 Mkr, vilket är det maximala belopp som Ale kommuns RUR ska få uppgå till enligt kommunfullmäktiges beslut. Medel från resultatutjämningsreserven får endast ianspråk tas för att täcka ett kommuntotalt underskott som uppstår/uppstått till följd av att skatteintäkter och generella stats- och utjämningsbidrag understiger en ökning på 2,5 % det aktuella året. Det är således inte aktuellt att ianspråkta någon del av resultatutjämningsreserven eftersom kommunen totalt visar ett positivt resultat. Även om kommunen hade haft ett negativt resultat skulle ökningen av skatteintäkter och generella stats- och utjämningsbidrag som för 2023 uppgår till 5,0 % inte medgivit att RUR hade fått tas i anspråk. Riksdagen har 2023 fattat beslut om att införa en resultatreserv (RER) med möjlighet till avsättning från 2024 och fasa ut RUR under en tioårsperiod. Nya medel för RUR får från 2024 inte längre reserveras. Disponering av medel från RUR kommer kunna göras fram till 2033.

4.7 Den kommunala koncernen

Kommunkoncernen består av nedanstående aktiebolag samt räddningstjänstförbund.

AB Alebyggen

Bolagets ägs till 100 % av Ale kommun och dess kärnverksamhet är bostadsförvaltning. Verksamheten ska bedrivas enligt affärsmässiga principer, vilket medför marknadsmässiga avkastningskrav istället för kommunallagens självkostnadsprincip. Bostadsförvaltningen ska bestå av ett utbud som är attraktivt och varierat och ska tillsammans med verksamheten i övrigt bidra till en sådan positiv utveckling att kommunens totala attraktionskraft ökar. Bolaget ska även engagera sig i kommunens näringslivsutveckling och kan i detta avseende nyttjas som redskap åt kommunen. Centrala beslutsfattare: verkställande direktör Johan Redlund samt styrelseordförande under verksamhetsåret Stefan Ekwing/Fredrik Johansson.

Skå-dal 31:3 AB

Bolaget ägs till 100 % av AB Alebyggen. Bolagets verksamhet består av att äga och förvalta fastigheten Skå-dal 31:3 (Bohus centrum). Centrala beslutsfattare: styrelseordförande Stefan Ekwing/Fredrik Johansson.

Ale Utveckling AB

Bolaget ägs till 100 % av Ale kommun och är vilande från och med år 2009. Centrala beslutsfattare: styrelseordförande Mikael Berglund.

En väg efter rätt Tanke AB

Bolaget ägs till 100 % av Ale kommun och förvärvades som ett strategiskt markförvärv. De i bolaget ingående fastigheterna har ett strategiskt läge i norra delen av Ale torg och kommer så småningom att behöva tas i anspråk för utveckling av Nödinge torg. Centrala beslutsfattare: styrelseledamot Ken Gunnesson.

Bohus räddningstjänstförbund (BORF)

Förbundet är ett kommunalförbund med ansvar för räddningstjänsten i Ale och Kungälv kommuner. Ale kommuns andel av förbundet uppgår till 40 % och Kungälv kommun till 60 %. Centrala beslutsfattare: styrelseordförande Erik Liljeberg.

Övriga

Ale kommun har ett flertal samägda företag där kommunen saknar betydande inflytande. Dessa ingår inte i den så kallade kommunkoncernen i årsredovisningen utan finns endast med som aktie- eller andelsvärde. Kommunen äger aktier i Renova AB, GRYAAB AB, GREFAB samt mindre aktieposter i Kommentusgruppen AB respektive Inera AB. Kommunen och AB Alebyggen äger andelar i Ale Elförening. Kommunen innehar även andelar i Kommuninvest ekonomisk förening.

Organisationskarta

Se organisationsbild under avsnitt 3.1.

4.8 Väsentliga personalförhållanden

Den kommunala verksamheten är personalintensiv. Medarbetarna och kommunens arbete med personalfrågor är kritiska framgångsfaktorer för att nå hög kvalitet i den kommunala servicen. Förväntningarna på den kommunala verksamheten från kommuninvånarna avseende tillgänglighet, tekniska lösningar och individanpassade lösningar ökar. Detta ställer krav på såväl arbetsmiljö och rekrytering som möjligheter till vidareutbildning för anställda.

Antal medarbetare och anställningsformer

Medelantalet medarbetare (årsarbetare) i kommunen exklusive BEA och PAN uppgick år 2023 till 2 744 (2 742) vilket är en ökning med 2 årsarbetare sedan föregående år. Antalet månadsanställda årsarbetare var 2 561 (2 555), en ökning om 6 och antalet timanställda årsarbetare var 183 (187), en minskning med 4.

Antal anställda i kommunen i snitt under 2023 var 2 436 (2 392), en ökning med 92 personer jämfört med samma tidpunkt föregående år. Av dessa var 81 % kvinnor och 19 % män.

Sjukfrånvaro

Sjukfrånvaron i kommunen framgår av nedan tabell. Övergripande är sjuktagen något lägre än 2022. Den totala sjukfrånvaron ligger fortsatt högt.

Volymtal	2023-12-31	2022-12-31	Skillnad
Sjukfrånvaro i % av ordinarie arbetstid	9,0 %	9,3 %	-0,3
Sjukfrånvaro, kvinnor	9,9 %	10,3 %	-0,4
Sjukfrånvaro, män	5,6 %	5,1 %	0,5
Ålder - 29 år	7,5 %	8,6 %	-1,1
Ålder 30 - 49 år	8,4 %	8,7 %	-0,3
Ålder 50 -	10,4 %	10,4 %	0,0
Korttidssjukfrånvaro 1-14 dagar	3,8 %	4,5 %	-0,7
Sjukfrånvaro 15-59 dagar	1,2 %	1,1 %	0,1
Långtidssjukfrånvaro 60 dagar eller mer	4,1 %	3,7 %	0,4

AB Alebyggen

I kommunens helägda bostadsbolag AB Alebyggen var år 2023 medelantalet anställda 42 (42) varav 18 (15) kvinnor och 24 (27) män. Sjukfrånvaron uppgick till 15,3 % (12,3 %). För kvinnor var den 15,1 % (16,8 %) och för män 15,4 % (9,7 %). Sjukfrånvaron 60 dagar och mer i förhållande till total sjukfrånvaro var 11,1 % (7,0 %).

Bohus räddningstjänstförbund

Ale kommuns andel av räddningstjänstförbundet är 40 % men nedan redovisas personalförhållandena för hela förbundet (100 %). Förbundet har 53 (51) hel- och deltidsanställda samt 109 (100) räddningstjänstpersonal i beredskap. Personalen är fördelad på förbundets fem brandstationer. Av förbundets 18 kvinnliga medarbetare arbetade 15 i uttryckande tjänst. Sjukfrånvaron i förbundet 2023 uppgick till 3,6 % (5,0 %). För kvinnor var den 8,1 % (8,1 %) och för män 4,1 % (4,4 %). Sjukfrånvaron 60 dagar och mer i förhållande till total sjukfrånvaro var 24,3 % (17,9 %).

Kommunkoncernen

Övriga bolag i den redovisade kommunkoncernen i årsredovisningen har inte haft några anställda under året.

4.9 Förväntad utveckling

Det finns många osäkra faktorer att ta hänsyn till i arbetet framåt, däribland inflationen som inte bara ökar kostnaden av den dagliga driften utan även har en stor effekt på kommunens finansiella åtaganden.

Viktigt arbete med optimering och effektivisering pågår för att möta kommande års kostnadsökningar där även demografin påverkar.

Kommunen har en fortsatt hög investeringsnivå som är ett led i att kommunen växer. Det innebär att kommunen måste fortsätta arbeta med att hitta smarta lösningar, arbeta med digitalisering samt fortsätta prioritera inom nuvarande verksamheter.

När det gäller koncernen Ale kommun som nästan till uteslutande del består av primärkommunen samt det helägda bolaget Alebyggen är den förväntade utvecklingen att koncernen som helhet även fortsatt kommer ha en stabil ekonomi men med sina utmaningar. Ale kommun är i en fortsatt expansiv fas och för att även framgent kunna vara det så behövs bland annat ett bostadsutbud som fortsatt är attraktivt, varierat och med en konkurrenskraftig hyressättning. Fortsatt befolkningstillväxt är en viktig parameter för att kommunen som helhet ska kunna ha en god ekonomi med bra serviceutbud till dess invånare och de som verkar i kommunen.

Foto: Aleksander Shapovalov/Mostphotos

Foto: Ivar Huntington/Ale kommun

5 Ekonomisk analys

I detta avsnitt redovisas en analys av kommunens ekonomi. Avsnittet innehåller även driftredovisning, kassaflödesanalys, resultaträkning, notförteckning, investeringsredovisning, exploateringsredovisning samt pensionsredovisning.

5.1 Ekonomisk sammanställning

Resultaträkning

Mkr	Not	Kommunen		Kommunkoncernen	
		2022-12-31	2023-12-31	2022-12-31	2023-12-31
Verksamhetens intäkter	3	548,1	442,5	743,5	664,8
Verksamhetens kostnader	4, 27	-2 461,8	-2 457,2	-2 603,6	-2 582,1
Avskrivningar	5	-127,0	-129,9	-180,1	-194,4
Verksamhetens nettokostnader		-2 040,7	-2 144,5	-2 040,2	-2 111,7
Skatteintäkter	6	1 735,7	1 842,7	1 735,7	1 842,7
Generella statsbidrag och utjämningsbidrag	7	437,7	440,9	437,7	440,9
Verksamhetens resultat		132,7	139,1	133,3	172,0
Finansiella intäkter	8	6,3	12,3	3,7	10,1
Finansiella kostnader	9	-6,9	-30,8	-13,8	-54,0
Resultat efter finansiella poster		132,1	120,6	123,1	128,1
Extraordinära poster					
Årets resultat	1, 2, 26, 29	132,1	120,6	123,1	128,1
Nettokostnadsandel inklusive finansnetto		93,9 %	94,7 %	94,3%	94,4%

Kassaflödesanalys

Mkr	Kommunen		Kommunkoncernen	
	2022-12-31	2023-12-31	2022-12-31	2023-12-31
Den löpande verksamheten				
Årets resultat	132,1	120,6	123,1	128,1
Justering för av- och nedskrivningar	127,0	129,9	180,1	194,4
Justering för gjorda avsättningar	17,6	60,1	25,6	67,4
Justering för realisationsvinster/förluster	-3,0	-4,3	-1,9	-4,3
Medel från verksamheten före förändring av rörelsekapitalet	273,8	306,3	326,9	385,7
Ökning/minskning av kortfristiga fordringar	-58,3	-2,1	-56,8	-1,9
Ökn/minskning av förråd, varulager, pågående arbeten	-28,3	-60,9 *	221,5	-137,2
Ökning/minskning av kortfristiga skulder	21,3	32,6	9,2	19,7
Kassaflöde från den löpande verksamheten	208,5	275,9	500,8	266,4
Investeringsverksamheten				
Investering i materiella anläggningstillgångar	-133,8	-131,9	-649,9	-282,7
Investering i immateriella anläggningstillgångar	-0,8	-3,2	-0,8	-3,2
Försäljning av materiella anläggningstillgångar	1,7	0,2	0,4	0,8
Investering i finansiella anläggningstillgångar	-	-	-	-
Försäljning av finansiella anläggningstillgångar	-42,3	0,0	-42,3	0,0
Kassaflöde från investeringsverksamheten	-175,2	-134,9	-692,5	-285,1
Finansieringsverksamheten				
Nyupptagna lån	110,0	180,0	312,3	654,8
Amortering av lån	-135,0	-210,0	-135,0	-529,8
Ökning/minskning av långfristiga skulder	3,3	0,3	25,6	-0,8
Ökning/minskning av långfristiga fordringar	-2,4	-2,8	-1,6	-2,6
Kassaflöde från finansieringsverksamheten	-24,1	-32,4	201,2	121,6
Bidrag till infrastruktur				
Bidrag till statlig infrastruktur	-0,1	-9,2	-0,1	-9,2
Periodens kassaflöde	9,1	99,4	9,4	93,7
Likvida medel vid årets början	217,6	226,7	220,6	230,1
Likvida medel vid periodens slut	226,7	326,1	230,1	323,8
Förändring likvida medel	9,1	99,4	9,4	93,7

* Pågående arbeten avser -84,4 Mkr, resterande del avser främst utrangeringar.

Balansräkning

Mkr	Not	Kommunen		Kommunkoncernen	
		2022-12-31	2023-12-31	2022-12-31	2023-12-31
Tillgångar					
Anläggningstillgångar					
Immateriella anläggningstillgångar	11	6,3	7,0	6,3	7,0
Materiella anläggningstillgångar					
- Mark, byggnader och tekniska anläggningar	10	1 838,5	1 819,9	3 247,8	3 336,5
- Maskiner, fordon och inventarier	11	117,7	116,9	134,4	135,4
- Pågående ny- och ombyggnader	12	67,7	152,1	201,5	343,4
- Finansiell leasing *	28			19,8	18,6
Finansiella anläggningstillgångar	13	48,8	51,6	27,9	30,6
Bidrag till infrastruktur	14	2,7	11,9	2,7	11,9
Summa anläggningstillgångar		2 081,8	2 159,3	3 640,3	3 883,4
Omsättningstillgångar					
Exploateringsfastigheter	15	49,3	44,9	49,3	44,9
Varulager VA		1,9	2,5	1,9	2,5
Övriga kortfristiga fordringar	16	219,6	221,6	222,4	220,5
Likvida medel	17	226,7	326,1	230,1	323,8
Summa omsättningstillgångar		497,5	595,1	503,7	591,6
Summa tillgångar	1, 2, 28, 29	2 579,2	2 754,3	4 144,0	4 475,0
Eget kapital, avsättningar och skulder					
Eget kapital	18				
Årets resultat		132,1	120,6	123,1	128,1
Resultatutjämningsreserv		100,0	100,0	100,0	100,0
Övrigt eget kapital		1 187,5	1 319,6	1 650,2	1 773,3
Summa eget kapital		1 419,6	1 540,2	1 873,3	2 001,4
Avsättningar					
Avsättning för pensioner	19	223,5	274,5	228,7	279,7
Avsättning för återställande av deponi		4,6	4,3	4,6	4,3
Avsättning för bidrag statlig infrastruktur	20	3,3	12,8	3,3	12,8
Investeringsfond VA	21	20,5	20,4	20,5	20,4
Uppskjuten skatt				25,6	32,8
Summa avsättningar		251,9	312,0	282,7	350,1
Skulder					
Långfristiga skulder	22	439,3	409,6	1 495,7	1 619,9
Exploateringsfastigheter skulder	15	24,7	16,2	24,7	16,2
Övriga kortfristiga skulder	23	443,8	476,4	467,7	487,4
Summa skulder		907,8	902,1	1 988,1	2 123,5
S:a eget kapital, avsättningar o skulder	1, 2, 28, 29	2 579,2	2 754,3	4 144,0	4 475,0
Ställda panter (fastighetsinteckningar)					
Ansvars- och borgensförbindelser	24	1 023,4	1 177,1	3,8	2,4
Pensionsförpliktelser som ej tagits upp bland skulderna eller avsättningarna (inklusive löneskatt)	25	379,1	391,6	379,1	391,6
Soliditet		55,0 %	55,9 %	45,2%	44,7%

* Inom koncernen återfinns finansiell leasing hos Bobus räddningstjänstförbund. Då värdet av förbundets finansiella leasingtillgångar är lägre än leasingsskulderna har utgångspunkten varit tillgångssidan multiplicerat med Ale kommuns andel om 40 %.

5.2 Notförteckning

Not 1 Redovisningsprinciper

Ale kommuns redovisning är anpassad till bestämmelserna i Lagen (218:597) om kommunal bokföring och redovisning. Enligt den kommunala redovisningslagen ska kommunerna redovisa i enlighet med god redovisningssed. Kommunen tillämpar i möjligaste mån de rekommendationer som lämnats av Rådet för kommunal redovisning (RKR). Se dock undantag under leasingavtal nedan och not 28.

Anläggningstillgångar och kapitalkostnader

Värdering av anläggningstillgångar sker till anskaffningsvärdet minskat med avskrivningar. Anskaffningsvärdet innefattar investeringsutgift minskat med eventuella investeringsbidrag. Avskrivningar beräknas på anskaffningsvärdet. Linjär avskrivning tillämpas och görs efter en bedömning av tillgångens nyttjandeperiod.

Ale kommun tillämpar komponentavskrivning och en beloppsgräns på 25 tkr (50 tkr t.o.m. år 2010) för aktivering av anläggningstillgångar.

Kapitalkostnader, dvs. avskrivningar och internränta beräknas enligt nominell metod. Internräntan för 2023 uppgår till 1 %.

Leasingavtal

Ale kommun leasar personbilar och datorer med en löptid på högst tre år, dessa leasingavtal klassificeras som operationella och har inte tagits upp i balansräkningen utan redovisas som hyresavtal.

Under hösten 2022 påbörjades arbete med genomgång av samtliga leasingavtal tillsammans med Leaseright. Leasingavtal för all lös egendom har fastställts utgöra operationell leasing. Under 2023 har genomgång av fast egendom skett. Ale kommun har efter övervägande valt att avvika från rekommendationen om särredovisning av finansiell leasing och redovisar dessa i not 28.

Exploateringstillgångar

Exploateringsutgifter redovisas som omsättningstillgångar och exploateringsinkomster som kortfristiga skulder. Årlig avskrivning sker inte och nedskrivningar sker om det verkliga värdet är lägre än anskaffningsvärdet. Enligt Rådet för kommunal redovisning bör resultatavräkning ske i takt med försäljning av tomter/områden vilket kommunen tillämpar.

2013-05-14 antog kommunstyrelsen dokumentet "Exploateringsprocessen i Ale kommun" som beskriver Ale kommuns rutiner för exploateringsprocessen. Som en följd därav beräknas och belastas aktiva exploateringsprojekt fr.o.m. 2013-07-01 i förekommande fall med intern kostnadsränta (0,0 % år 2023).

Likvida medel

Koncernens tillgångar placerade på koncernkonto redovisas som likvida medel i kommunen. De kommunala bolagens andel av koncernkontot redovisas som kortfristig skuld i kommunen.

Pensionsskuld

Kommunens pensionsskuld redovisas enligt den s.k. blandmodellen. Pensionsförmåner intjänade före år 1998, förutom garanti- och visstidspensioner, redovisas som en ansvarsförbindelse inom linjen. Utbetalning av sådana förmåner redovisas bland verksamhetens kostnader.

Intjänade pensionsförmåner fr.o.m. räkenskapsåret 1998 redovisas dels som en kortfristig skuld (avgiftsbestämd ålderspension) och dels som en avsättning (förmånsbestämd ålderspension och visstidspensioner) i balansräkningen och ingår i verksamhetens kostnader i resultaträkningen. I såväl den kortfristiga skulden som avsättningsbeloppet ingår löneskatt. Räntan redovisas som en finansiell kostnad.

De årliga premier som inbetalats till KPA (tidigare SPP) för de anställda som har en särskild försäkringslösning för den kompletterande ålderspensionen ingår i verksamhetens kostnader. I och med den premiebetalningen ingår inte de anställdas pensionsskuld för kompletterande ålderspension i skulden hos KPA utan är den anställdes relation till försäkringsbolaget. Beräkningen av pensionsskulden har gjorts enligt avtalet KAP-KL och är framräknad enligt den rekommenderade modellen RIPS.

Periodisering

Fördelningen av kostnader och intäkter på korrekt redovisningsperiod sker i allt väsentligt.

Inkomster avseende anslutningsavgifter för VA har från och med år 2014 skuldförts. Anslutningsavgifterna intäktsförs i samma takt som avskrivningstiden för de utgifter som anslutningsavgifterna är avsedda att täcka.

Inkomster avseende gatukostnadsersättningar har från år 2020 intäktsförts vid färdigställandet.

Skatteintäkter

Årets redovisade skatteintäkter består av tre delar:

- Preliminära månatliga skattebetalningar
- Prognos över redovisningsårets slutavräkning
- Differens mellan slutlig taxering och redovisad skatteintäkt för föregående redovisningsår

Den preliminära slutavräkningen för 2023 har gjorts i enlighet med rekommendation 2 från Rådet för kommunal redovisning, vilket innebär att det är SKL:s decemberprognos, cirkulär 23:56 som använts.

Kommunal fastighetsavgift

Den kommunala fastighetsavgiften har tagits upp till det rekommenderade beloppet i SKL:s cirkulär 23:60.

Kommunkoncernen

Redovisningen av kommunkoncernen omfattar kommunen som moderbolag och företag i vilka kommunen direkt eller indirekt innehar en röstandel av minst 20 %. De bolag som inte i väsentlig omfattning påverkar den sammanställda redovisningens resultat- och balansräkning har inte konsoliderats. I kommunkoncernen ingår även räddningstjänstens verksamhet som fr.o.m. år 2013 har flyttats från kommunal verksamhet till ett kommunalförbund, Bohus Räddningstjänstförbund (BORF), som delas med Kungälv kommun.

Redovisningen är upprättad enligt förvärvsmetoden med proportionell konsolidering. Förvärvsmetoden innebär att kommunens bokförda värden på aktier i dotterbolagen eliminerats mot dotterbolagens egna kapital vid förvärvstillfället. Proportionell konsolidering innebär att endast den ägda andelen av dotterföretagens tillgångs- och skuldposter respektive intäkt- och kostnadsposter har tagits med. Interna mellanhavanden av väsentlig betydelse har eliminerats. Redovisningsprinciperna är inte helt enhetliga mellan kommunen och dotterbolagen. I den mån det varit möjligt har kommunens principer styrts. Anpassning av avskrivningsprinciperna har inte gjorts.

Not 2 Upplysningar och bedömningar

I noten lämnas upplysning om bedömningar som har betydande effekt på de redovisade beloppen i redovisningen.

Från 2022 sker rak amortering vid beräkning av kapitalkostnader för fastigheter, detta för att möjliggöra mer automatisk hantering i anläggningsregistret. Vid rak amortering sjunker räntekostnaden över tid vilket gör att månadskostnaden successivt blir lägre under avskrivningsperioden.

Inköp av maskiner och inventarier med en beräknad livslängd på minst tre år och med ett anskaffningsvärde som överstiger ett halvt prisbasbelopp finansieras genom investering.

I de fall där utfallet i noten för kommunkoncernen är detsamma som enbart kommunen framgår det av överskriften (Kommunen och kommunkoncernen).

Not 3

Mkr	Kommunen		Kommunkoncernen	
	2022	2023	2022	2023
Verksamhetens intäkter				
Försäljningsintäkter	17,9	18,5	18,1	19,8
Taxor, avgifter och ersättning	168,5	176,3	154,2	162,0
Hyror och arrenden	43,1	46,0	250,1	275,2
Bidrag och ersättningar från staten *	181,8	143,5	181,8	143,7
Övriga bidrag	5,4	4,3	6,4	4,9
Försäljning av verksamhet och konsulttjänster	44,9	44,9	46,3	46,3
Exploateringsintäkter	42,3	8,9	42,3	8,9
Realisationsvinster	44,2	0,2	44,2	0,2
	548,1	442,5	743,5	661,0

* Ersättning avseende förorenad mark uppgår 2023 till 1,9 Mkr vilket är 41 Mkr lägre än 2022.

Not 4

Mkr	Kommunen		Kommunkoncernen	
	2022	2023	2022	2023
Verksamhetens kostnader				
Inköp anlägg.-/underhållsmaterial	7,4	7,8	18,7	7,8
Inköp vatten/el för distribution	9,7	10,5	9,7	10,5
Bidrag och transfereringar	56,0	55,3	56,0	55,3
Köp av verksamheter och entreprenad	473,8	451,0	437,8	451,0
Personalkostnader ***	1 558,2	1 574,5	1 611,7	1 629,6
Lokal- och fastighetskostnader	128,4	131,5	123,0	127,2
Försäkringar, skatter och avgifter	27,7	24,4	41,3	35,2
Övriga verksamhetskostnader *	159,5	173,6	258,4	224,4
Nedskrivningar **	1,6	23,8	1,6	23,8
Kostnader för sålda exploateringar	39,3	4,8	39,3	4,8
Realisationsförluster	0,2	0,0	0,2	0,0
Skattkostnad	-	-	7,6	12,6
	2 461,8	2 457,2	2 605,2	2 582,1

* Kostnader för IT 2023 uppgår till 10,0 Mkr mer än 2022, orsaken rör sig främst om prisökning till följd av indexhöjningar påverkade av inflation men 4,8 Mkr härrör från felperiodiserade IT-licenser där 2,4 Mkr ytterligare kostnader borde ha belastat 2022. Kostnader för taxiresor uppgår till 16,4 Mkr 2023 vilket är 4,9 Mkr mer än 2022 orsakat av nytt index samt ökade kostnader vid ny upphandling.

** Ett stort nedskrivningsbehov har identifierades vid genomgång av anläggningsregistret där flertalet anläggningar bytts ut eller renoverats och moderniserats under året. Vidare återfanns anläggningar som var tomställda och ska rivas. Då anläggningarna saknar värde eller servicepotential har de uträngörats om totalt 23,8 Mkr. Nedskrivningarna utgörs av Ledetskolan/Himlaskolan 6,4 Mkr, övriga skolor 4,1 Mkr, förskolor 4,1 Mkr, idrottsanläggningar (främst Jennylunds isbana) 3,2 Mkr, kommunkontor 2,5 Mkr, kök 1,9 Mkr, skolgårdar 1,3 Mkr samt övrigt 0,3 Mkr.

*** Personalkostnader	2022	2023	Skillnad
Löner och arvoden	1 028,0	1 064,9	(+3,6 %)
Sociala avgifter	314,4	331,7	(+5,5 %)
Pensionskostnader och löneskatt *	212,9	174,8	(-17,9 %)
Övriga personalkostnader	2,9	3,2	(+10,4 %)
	1 558,2	1 574,5	(+1,0 %)

* 2022 avser 99,4 Mkr partiell inlösen av pensionsskuld.

Not 5

Mkr Avskrivningar	Kommunen		Kommunkoncernen	
	2022	2023	2022	2023
Byggnader och tekniska anläggningar	96,1	99,3	123,1	160,7
Maskiner, fordon och inventarier	27,3	28,0	33,7	31,2
Immateriella anläggningstillgångar	3,1	2,5	3,1	2,5
Nedskrivningar	0,5	-	20,0	0,0
	127,0	129,9	179,9	194,4

Not 6

Mkr Skatteintäkter	Kommunen och kommunkoncernen	
	2022	2023
Preliminär skattebetalning under året	1 688,0	1 808,9
Prognos slutavräkning	37,6	25,5
Differens slutlig taxering och redovisad skatteintäkt föregående år	10,1	8,4
	1 735,7	1 842,7

Not 7

Mkr Generella statsbidrag/utjämningsbidrag	Kommunen och kommunkoncernen	
	2022	2023
Inkomstutjämnning	266,7	280,4
Kostnadsutjämnning	12,9	17,2
Införandebidrag	0,0	0,0
Regleringsavgift/bidrag	88,7	75,6
Bidrag för LSS-utjämnning	0,2	0,9
Skolmiljarden	5	0
Övriga generella bidrag *	1,4	1,0
Fastighetsavgift	62,9	65,8
	437,7	440,9

* Övriga generella statsbidrag 2023 utgörs av tillfälligt kommunstöd med anledning av kriget i Ukraina 1,0 Mkr. 2022 utgjorde tillfälligt stöd ökade kostnader finansiering 0,7 Mkr, tillfälligt kommunstöd med anledning av kriget i Ukraina 0,6 Mkr samt ökad specialistundersköterskekompetens inom vård och omsorg om äldre 0,1 Mkr.

Not 8

Mkr Finansiella intäkter	Kommunen		Kommunkoncernen	
	2022	2023	2022	2023
Ränteintäkter	2,0	9,0	2,3	10,1
Borgensprovisioner	2,9	3,3	-	-
Utdelning	1,4	0,0	1,4	0,0
	6,3	12,3	3,7	10,1

Not 9

Mkr	Kommunen		Kommunkoncernen	
	2022	2023	2022	2023
Finansiella kostnader				
Räntekostnader	1,6	8,5	8,4	31,3
Ränta på pensionsskuld	5,2	22,2	5,3	22,5
Övriga finansiella kostnader	-	-	0,1	0,2
	6,9	30,8	13,8	54,0

Not 10

Mark, byggnader och tekniska anläggningar, Mkr	Markreserv	Verksamhetsfastigheter	Fastigheter för affärsverksamhet	Publika fastigheter	Fastigheter för annan verksamhet	Summa mark, byggnader och tekniska anläggningar	
						2023	2022
Kommunen							
Anskaffningsvärde							
Ing ack anskaffningsvärde	172,6	2 062,5	353,4	402,2	1,3	2 992,1	2 893,2
Årets investering	0,0	53,4	20,0	27,9	3,0	104,4	106,2
Försäljning/utrangering	0,0	-77,7	0,0	0,0	0,0	-77,7	-7,3
Omklassificering	0,0	-0,9	3,4	-2,4	0,0	0,0	0,0
Utg ack anskaffningsvärde	172,6	2 037,3	376,8	427,7	4,4	3 018,8	2 992,1
Avskrivningar							
Ing ack avskrivningar	0,0	-871,3	-117,9	-164,0	-0,4	-1 153,6	-1 058,1
Årets avskrivningar	0,0	-76,0	-8,6	-14,6	-0,1	-99,3	-95,7
Försäljning/utrangering	0,0	54,0	0,0	0,0	0,0	54,0	0,7
Nedskrivning	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-0,5
Omklassificering	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Utg ack avskrivningar	0,0	-893,3	-126,5	-178,6	-0,6	-1 199,0	-1 153,6
Ing planenligt restvärde	172,6	1 191,2	235,5	238,2	0,9	1 838,5	1 835,1
Utg planenligt restvärde	172,6	1 144,0	250,3	249,1	3,8	1 819,9	1 838,5
Genomsnittlig nyttjandeperiod 2023		18,4 år	35,7 år	24,1 år	18,9 år	23,1 år	
Genomsnittlig nyttjandeperiod 2022		18,9 år	34,8 år	23,7 år	20,0 år		23,3 år
Kommunkoncernen							
Anskaffningsvärde							
Ing ack anskaffningsvärde	233,2	2 059,9	2 308,5	402,2	1,3	5 005,1	4 425,3
Årets investering	0,0	53,4	164,8	27,9	3,0	249,2	109,1
Försäljning/utrangering	0,0	-77,7	-3,2	0,0	0,0	-80,9	-13,6
Omklassificering	0,0	-0,9	3,4	-2,4	0,0	0,0	491,5
Utg ack anskaffningsvärde	233,2	2 034,7	2 473,4	427,7	4,3	5 173,4	5 005,1
Avskrivningar							
Ing ack avskrivningar	0,0	-864,2	-728,7	-164,0	-0,4	-1 757,3	-1 626,3
Årets avskrivningar	0,0	-76,0	-44,9	-14,6	-0,1	-135,7	-125,3
Försäljning/utrangering	0,0	54,0	2,1	0,0	0,0	56,1	4,6
Nedskrivningar	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-20,5
Omklassificering	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	2,4
Utg ack avskrivningar	0,0	-886,3	-771,4	-178,6	-0,6	-1 836,9	-1 757,3
Ing planenligt restvärde	233,2	1 195,7	1 579,8	238,2	0,9	3 247,8	2 799,1
Utg planenligt restvärde	233,2	1 148,4	1 702,0	249,1	3,8	3 336,5	3 247,8
Genomsnittlig nyttjandeperiod 2023						40,5 år	
Genomsnittlig nyttjandeperiod 2022							40,6 år

Not 11

Maskiner, fordon, och inventarier, Mkr	Maskiner	Fordon	Inventarier och byggn inventarier	Summa maskiner, fordon och inventarier		Immateriella anläggningstillgångar	
				2023	2022	2023	2022
Kommunen							
Anskaffningsvärde							
Ing ack anskaffningsvärde	9,1	24,5	228,5	262,0	252,4	25,5	24,7
Årets investering	0,2	1,7	25,5	27,4	27,6	3,2	0,8
Försäljning/utrangering	0,0	-0,4	0,0	-0,4	-18,0	0,0	0,0
Omklassificering	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-0,2	0,0
Utg ack anskaffningsvärde	9,3	25,8	254,0	289,1	262,0	28,6	25,5
Avskrivningar							
Ing ack avskrivningar	-3,8	-16,1	-124,4	-144,3	-134,5	-19,2	-16,1
Årets avskrivningar	-0,8	-2,7	-24,5	-28,0	-28,3	-2,5	-3,1
Försäljning/utrangering	0,0	0,4	0,0	0,4	18,4	0,0	0,0
Nedskrivningar	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	0,0	0,0
Omklassificering	0,0	0,0	-0,2	-0,2	0,0	0,2	0,0
Utg ack avskrivningar	-4,6	-18,4	-149,1	-172,1	-144,3	-21,5	-19,2
Ing planenligt restvärde	5,3	8,4	104,0	117,7	117,9	6,3	8,6
Utg planenligt restvärde	4,6	7,4	104,9	116,9	117,7	7,0	6,3
Genomsnittlig nyttjandeperiod 2023	7,8 år	5,6 år	8,3 år	7,8 år		5,1 år *	
Genomsnittlig nyttjandeperiod 2022	7,6 år	5,3 år	7,8 år		7,7 år		4,8 år *
Kommunkoncernen							
Anskaffningsvärde							
Ing ack anskaffningsvärde	8,7	41,8	249,5	300,0	297,1	25,5	24,7
Årets investering	1,8	4,3	26,6	32,6	37,4	3,2	0,8
Försäljning/utrangering	0,0	-0,6	-0,3	-0,9	-18,1	0,0	0,0
Omklassificering	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-0,2	0,0
Utg ack anskaffningsvärde	10,5	45,5	275,7	331,7	300,0	28,6	25,5
Avskrivningar							
Ing ack avskrivningar	-3,7	-21,7	-140,2	-165,6	-163,2	-19,2	-16,1
Årets avskrivningar	-1,7	-4,3	-25,5	-31,5	-31,7	-2,5	-3,1
Försäljning/utrangering	0,0	0,6	0,3	0,9	19,7	0,0	0,0
Nedskrivningar	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	0,0	0,0
Omklassificeringar	0,0	0,0	-0,2	-0,2	0,0	0,2	0,0
Utg ack avskrivningar	-5,4	-25,5	-165,5	-196,4	-165,6	-21,5	-19,2
Ing planenligt restvärde	5,0	20,1	109,3	134,4	133,9	6,3	8,6
Utg planenligt restvärde	5,1	20,0	110,2	135,4	134,4	7,0	6,3
Genomsnittlig nyttjandeperiod 2023				8,3 år		5,1 år *	
Genomsnittlig nyttjandeperiod 2022					8,0 år		4,8 år *

* Avser främst IT-licenser med avskrivningstid på 3-5 år. Ett undantag är fastighetssystemet med en avskrivningstid på 10 år, vilket är den beräknade livslängden.

Not 12 Pågående ny- och ombyggnation

Från 2022 bokförs investeringar som ännu inte aktiverats på konto 1170 Pågående ny-, till- och ombyggnad. 116,1 Mkr av utgående balans 2023 avser årets nya investeringar.

Not 13

Mkr	Kommunen		Kommunkoncernen	
	2022	2023	2022	2023
Finansiella anläggningstillgångar				
Aktier	22,1	22,1	0,7	0,7
Andelar *	21,6	24,4	21,9	24,7
Långfristiga fordringar	4,0	3,9	4,1	4,0
Bostadsrätter	1,2	1,2	1,2	1,2
	48,8	51,6	28,0	30,6

* Andelskapital i Kommuninvest ekonomisk förening ingår dels med 0,7 Mkr som avser inbetalt andelskapital år 1994, 13,8 Mkr som avser inbetalt andelskapital 2015 samt 2,8 Mkr per år för 2021, 2022 och 2023. Kommuninvest ekonomisk förening beslutade 2020 om ytterligare insatsemissioner de kommande två åren som ännu ej finns med i balansräkningen. Ale kommuns totala andelskapital i Kommuninvest ekonomisk förening uppgick 2023-12-31 till 34 107 600 kr.

Not 14

Mkr	Kommunen och kommunkoncernen	
	2022	2023
Bidrag till infrastruktur		
Medfinansiering Trafikverket GC-väg GC Kilanda-Hultasjön	-	9,3
Medfinansiering Trafikverket GC-väg Starrkärrsvägen – Prästalund	2,7	2,6
	2,7	11,9

Not 15

Mkr	2022	Kommunen och kommunkoncernen		
		2023		
Exploateringsfastigheter	Netto	Tillgång	Skuld	Netto
Bostadsområden	5,8	14,2	-4,0	10,2
Verksamhetsområden	19,8	28,9	-9,4	19,5
Vägprojekt	-1,0	1,8	-2,7	-1,0
	24,6	44,9	-16,2	28,7

Not 16

Mkr	Kommunen		Kommunkoncernen	
	2022	2023	2022	2023
Övriga kortfristiga fordringar				
Kundfordringar	31,9	27,0	27,2	21,9
Övriga fordringar	0,6	0,5	0,7	1,9
Skattefordringar	-	-	5,8	5,5
Skattekonto	1,0	5,6	1,4	5,7
Fordran mervärdeskatt	12,8	14,9	13,4	15,3
Upplupna skatteintäkter	131,6	124,2	131,6	124,2
Förutbetalda kostnader/upplupna intäkter	41,7	49,5	42,4	46,0
	219,6	221,6	222,4	220,5

Not 17

Mkr	Kommunen		Kommunkoncernen	
	2022	2023	2022	2023
Likvida medel				
Bank *	226,7	326,1	230,1	323,8
Plusgiro	0,0	0,0	0,0	0,0
	226,7	326,1	230,1	323,8
* - varav förmedl medel	0,0	0,0	0,0	0,0

Koncernkontots saldo uppgår 2023-12-31 till 326,1 Mkr.
 Kommunens behållning av koncernkontot är 290,0 Mkr.
 AB Alebyggen har en behållning på 30,2 Mkr.
 Skå-dal 31:3 AB har en behållning på 2,9 Mkr.
 Ale Utveckling AB (vilande) har en behållning på 0,2 Mkr.
 En väg efter rätt tanke AB har en behållning på 0,4 Mkr.
 Kreditinstitut är Swedbank AB.

Not 18

Mkr	Kommunen		Kommunkoncernen	
	2022	2023	2022	2023
Eget kapital				
Ingående balans *	1 287,5	1 419,6	1 750,2	1 873,3
Årets resultat	132,1	120,6	123,1	128,1
Utgående eget kapital	1 419,6	1 540,2	1 873,3	2 001,4

* Varav 107,9 Mkr är reserverade för framtida pensionskostnader, 7,6 Mkr är reserverade för utvecklingsfond och 100,0 Mkr är reserverade för resultatutvecklingsreserv (RUR).

Not 19

Mkr	Kommunen		Kommunkoncernen	
	2022	2023	2022	2023
Avsättning för pensioner				
Förmånsbestämd ålderspension	173,5	213,3	177,6	217,8
Avsatt till visstidspensioner	0,0	0,0	0,0	0,0
Beräknad ålderspension för förtroendevalda	6,4	7,6	6,4	7,6
Omställningsstöd enligt OPF-KL	0,0	0,0	0,0	0,0
Löneskatt alt sociala avgifter	43,6	53,6	44,6	54,4
	223,5	274,5	228,7	279,7

Avser pensioner intjänade efter 1998, visstidspensioner samt AGF-KL och OPF-KL vid omställningserbjudande. Pensioner intjänade före 1998 redovisas under ansvarsförbindelser, se not 25. Pensionsskulden har beräknats enligt KAP-KL, AKAP-KR och RIPS. Aktualiseringsgraden är 97 %. Överskottsfondens värde är 0,0 Mkr enligt värdebesked från KPA. Pensionsmedlen används i verksamheten, så kallad återlåning.

Förmånsbestämd ålderspension och visstidspensioner	Belopp i tkr exkl. löneskatt	Belopp i tkr inkl. löneskatt
Avsatt till pensioner per 2022-12-31	173 482	215 568
Ränteuppräknig	1 934	2 403
Basbeloppsuppräknig	15 085	18 745
Nya utbetalningar	-5 728	-7 118
Intjänad PA-KL	190	236
Nyintjänad förmånsbestämd ålderspension	27 462	34 124
Nya efterlevandepensioner	1 116	1 387
Övrigt	-210	-261
Avsatt till pensioner per 2023-12-31	213 331	265 086

Fr o m 2003-04-01 antog ca 100 anställda en försäkringslösning genom SPP. Kommunen har betalat premier till SPP fram till 2013-12-31. Fr o m 2014-01-01 har KPA övertagit försäkringen och kommunen betalar nu premier för denna försäkring till KPA. Pensionsförpliktelsen ingår inte i ovan angivna skuld.

Ålderspension förtroendevalda	Belopp i tkr exkl. löneskatt	Belopp i tkr inkl. löneskatt
Avsatt till pensioner per 2022-12-31	6 103	7 584
Ränteuppräknig	68	84
Basbeloppsuppräknig	531	660
Nyintjänade PBF/PRF	338	420
Nyintjänad OPF-KL	510	634
Överfört till ordinarieberäkning	0	0
Avsatt till pensioner per 2023-12-31	7 550	9 382

Not 20

Mkr	Kommunen och kommunkoncernen	
	2022	2023
Avsättning för bidrag till statlig infrastruktur		
Bidrag för E20	1,3	1,1
Bidrag för GC-väg vid Alingsåsvägen	2,0	1,4
Bidrag för GC-väg vid Kilanda-Hultasjön	-	9,3
Bidrag för cirkulationsplats	-	1,0
Utgående balans	3,3	12,8

Not 21

Mkr	Kommunen och kommunkoncernen	
	2022	2023
Investeringsfond VA		
Ingående balans *	20,5	20,5
Avsättning för investering	0,0	0,0
Avskrivning av investering	-0,1	-0,1
Utgående balans	20,5	20,4

* 2017-2019 avsattes 17,3 Mkr för framtida investeringsprojekt "Älvängens reningsverk - överföringsledning Älvängen-Nödinge". Tidigare avsättning, på från början 4,2 Mkr, avser "Dimensionshöjning av avloppsledningsnätet från Nödinge till avloppstunnel Stora Viken". Fonden upplöses i takt med avskrivning av investeringarna.

Not 22

Mkr	Kommunen		Kommunkoncernen	
	2022	2023	2022	2023
Långfristiga skulder				
Lån	370,0	340,0	1 390,0	1 515,0
Skuld anslutningsavgifter VA	69,3	69,6	69,3	69,6
Övriga långfristiga skulder	-	-	36,4	35,3
Utgående balans	439,3	409,6	1 495,7	1 619,9

Kommunen			
Låneportföljens sammansättning 2023-12-31	Belopp Mkr	Återbetalningsdag	Ränta
Kommuninvest i Sverige AB	100,0	2024-06-19	0,36 %
Kommuninvest i Sverige AB	60,0	2024-02-16	stibor 3 mån +0,32 %
Kommuninvest i Sverige AB	100,0	2026-05-12	3,31 %
Kommuninvest i Sverige AB	80,0	2025-12-10	3,613 %
Summa	340,0 *		

* Genomsnittlig låneränta under året har varit 2,24 %. Återstående lånetid: > 6 mån = 160 Mkr
Ale kommun aktiverar fr o m 2013-07-01 lånekostnader för aktiva exploateringsprojekt då extern upplåning skett. Under år 2023 har inga lånekostnader aktiverats.

Kommunens bolag och förbund	Mkr
AB Alebyggen har långfristiga skulder på	1 189,3
Låneportföljens sammansättning 2023-12-31:	
Lån med rörlig ränta alt. återstående räntebindningstid inom 1 år:	447,8
Lån med räntebindningstid inom 2 år:	210,0
Lån med räntebindningstid inom 3 år:	252,3
Lån med räntebindningstid med 4 år eller fler:	265,0
Räntefri skuld till ek. för. Kooperativ hyresrätt:	13,3
Övrig långfristig skuld:	1,0
Amortering inom 1 år uppgår till:	0,0
Kommunkoncernens övriga bolag har inga långfristiga skulder per 2023-12-31.	

Not 23

Mkr	Kommunen		Kommunkoncernen	
	2022	2023	2022	2023
Kortfristiga skulder				
Leverantörsskulder	99,2	115,1	125,3	135,5
Personalens skatter	21,8	21,6	22,8	22,1
Uppl pens kostn ind del	52,5	49,3	53,2	50,2
Semester- o ö-tidsskuld	83,5	86,1	84,2	88,9
Upplupna löner	15,1	15,1	18,0	16,4
Upplupna arbetsgivaravg	26,1	27,3	28,1	29,3
Förutbet int fr VA	7,9	19,4	7,9	19,4
Förutbet int fr Renhålln	11,6	16,6	11,6	16,6
Saldo koncernkonto				
- StudyAlong	0,5	1,2	0,5	1,2
- AB Alebyggen	28,6	30,2	-	-
- Skå-dal 31:3	3,1	2,9	-	-
- Ale Utveckling AB	0,2	0,2	-	-
- En väg efter rätt Tanke AB	0,3	0,4	-	-
Skuld mervärdeskatt	-	-	0,0	0,1
Skatteskulder	-	-	-0,6	0,9
Förutbetalda skatteintäkter	0,0	0,0	0,0	0,0
Upplupna kostnader/förutbetalda intäkter	91,3	89,0	112,0	104,2
Övriga kortfristiga skulder	2,3	2,0	4,7	2,7
	443,8	476,4	467,7	487,4

Not 24

Mkr	Kommunen		Kommunkoncernen	
	2022	2023	2022	2023
Ansvars- och borgensförbindelser				
AB Alebyggen	1 020,0	1 175,0	-	-
Renova AB	0,8	0,7	0,8	0,7
GRYAAB	0,0	0,4	0,0	0,4
Föreningar med flera	1,1	1,0	1,1	1,0
Leader längs Göta älv	1,5	0,0	1,5	0,0
FASTIGO	-	-	0,4	0,4
	1 023,4	1 177,1	3,8	2,4

Ale kommun har i april 1994 ingått en solidarisk borgen såsom för egen skuld för Kommuninvest i Sverige AB:s samtliga nuvarande och framtida förpliktelser. Samtliga kommuner och landsting/regioner som per 2023-12-31 var medlemmar i Kommuninvest ekonomisk förening har ingått likalydande borgensförbindelser.

Mellan samtliga medlemmar i Kommuninvest ekonomisk förening har ingåtts ett regressavtal som reglerar fördelningen av ansvaret mellan medlemskommunerna vid ett eventuellt ianspråktagande av ovan nämnd borgensförbindelse. Enligt regressavtalet ska ansvaret fördelas dels i förhållande till storleken på de medel som respektive medlemskommun lånat av Kommuninvest i Sverige AB, dels i förhållande till storleken på medlemskommunernas respektive insatskapital i Kommuninvest ekonomisk förening.

Vid en uppskattning av den finansiella effekten av Ale kommuns ansvar enligt ovan nämnd borgensförbindelse, kan noteras att per 2023-12-31 uppgick Kommuninvest i Sverige AB:s totala förpliktelser till 551 907 380 712 kronor och totala tillgångar till 562 022 704 021 kronor. Ale kommuns andel av de totala förpliktelserna uppgick till 1 653 798 445 kronor och andelen av de totala tillgångarna uppgick till 1 683 339 575 kronor.

Ale kommun hade 2023-12-31 en kreditlimit hos Nordea på 32,5 Mkr för leasing av personbilar varav 28,5 Mkr har utnyttjats.

Not 25

Pensionsförpliktelser som inte tagits upp bland skulder eller avsättningar	Belopp i tkr exkl. löneskatt	Belopp i tkr inkl. löneskatt
Ansvarsförbindelse enligt ordinarie beräkning KPA per 2022-12-31	302 550	375 948
Ränteuppräknig	1 815	2 255
Basbeloppsuppräknig	21 294	26 460
Gamla utbetalningar	-20 268	-25 185
Övrigt	6 687	8 309
Ansvarsförbindelse enligt ordinarie beräkning KPA per 2023-12-31	312 077	387 787

Ansvarsförbindelse enligt särskild beräkning KPA för förtroendevalda		
Ansvarsförbindelse per 2022-12-31	2 535	3 150
Ränteuppräknig	28	35
Basbeloppsuppräknig	221	275
Nyintjänade	251	312
Ansvarsförbindelse per 2023-12-31	3 035	3 771

Totalt	315 112	391 558
---------------	----------------	----------------

Not 26 Uppllysning om upprättade särredovisningar

Enligt "Lagen om allmänna vattentjänster" som trädde i kraft 2007-01-01 ska den ekonomiska redovisningen för VA-verksamheten särredovisas. Syftet är att tillgodose behovet av information till VA-kollektivet att de avgifter som tas ut är riktiga. Den del av affärsverksamheternas resultat som avser taxekollektivet redovisas som förutbetalda intäkter i kommunens balansräkning.

Ale kommun redovisar en separat resultat- och balansräkning för VA-verksamheten och renhållningsverksamheten som bilaga till kommunens årsredovisning. Bilagan finns att tillgå i Ale kommuns diarium.

Not 27 Uppllysning om kostnader för räkenskapsrevision

Kostnaden för revisorernas granskning av räkenskaperna uppgår till 270 tkr (föregående år 166 tkr). Kostnadsökning om 104 tkr mellan 2022 och 2023 beror främst på att KISA trädde i kraft 1 januari 2023 vilket kräver en utökad granskningsinsats, men även indexreglering påverkar kostnadsnivån.

Not 28 Finansiell leasing

Med anledning av att kostnaderna över tid förblir desamma, de externa leasingkostnaderna, samt justerade beräkningar av kostnader för innevarande år är osäkra har kommunen efter övervägande valt att avvika från rekommendationen om särredovisning av finansiell leasing. Vidare görs bedömningen att det inte hade fyllt sitt syfte som lednings- och styrningsfunktion att följa rekommendationen.

Nedan tabeller visualiserar den påverkan som hade genererats och hur balans- och resultaträkning såväl som nyckeltalen soliditet och nettokostnadsandel hade förändrats om kommunens finansiella leasing hade redovisats enligt gällande rekommendation. Hade Ale kommun tillämpat rekommendationen om finansiell leasing hade årets resultat varit 3,2 Mkr högre, soliditeten 11,9 procentenheter lägre och nettokostnadsandelen 0,2 procentenheter lägre.

Mkr	Med finansiell leasing		Med finansiell leasing	
	ÅR	Med finansiell leasing	ÅR	Med finansiell leasing
Påverkan finansiell leasing	2022	2022	2023	2023
Balansräkning				
Tillgångar				
- Finansiell leasing	0,0	656,6	0,0	627,6
Skulder				
Årets resultat *	132,1	134,2	120,6	123,8
Övrigt eget kapital inkl. RUR	1 287,5	1 228,6	1 419,6	1 362,8
Summa eget kapital	1 419,6	1 362,8	1 540,2	1 486,6
Leasingskulder	0,0	713,4	0,0	681,2
Soliditet	55,0 %	43,9 %	55,9 %	44,0 %
Nettokostnadsandel	93,9 %	93,8 %	94,7 %	94,5 %

* Påverkan resultaträkning	2022	2023
Årets avskrivningar på leasingtillgångar	-29,0	-29,0
Årets ränta leasing	-11,2	-10,1
Hyreskostnad som bokas bort	42,3	42,3
Påverkan årets resultat	2,1	3,2

Not 29

Tkr	Ägd andel	Ägartillskott		Koncernbidrag		Utdelning	
		Givet	Mottaget	Givet	Mottaget	Givet	Mottaget
Koncerninterna förhållanden	2023						
Ale kommun							0
Alebyggen AB	100 %					0	
Skå-dal 31:3 AB	100 %						
Bohus räddningstjänstförbund	40 %						
En väg efter rätt tanke AB	100 %						
Ale utveckling AB	100 %						

Tkr	Ägd andel	Försäljning		Lån		Räntor & Borgensavgifter		Borgen	
		Intäkt	Kostnad	Givare	Mottagare	Intäkt	Kostnad	Givare	Mottagare
Koncerninterna förhållanden	2023								
Ale kommun		15 882	35 846	1 354		3 303		1 175 000	
Alebyggen AB	100 %	6 885	16 339	11 350		161	3 278		1 175 000
Skå-dal 31:3 AB	100 %	77	146		11 350		161		
Bohus räddningstjänstförbund	40 %	35 769	6 269		1 354		25		
En väg efter rätt tanke AB	100 %		13						
Ale utveckling AB	100 %								
Totalt		58 613	58 613	12 704	12 704	3 464	3 464	1 175 000	1 175 000

Koncerninterna förhållanden vid konsolidering av de sammanställda räkenskaper i årsbokslut 2023 framgår av de två ovanstående tabellerna.

5.3 Driftredovisning

Driftredovisningens intäkter och kostnader speglar respektive nämnds och verksamhets ekonomiska relationer till sin omvärld, där de andra nämnderna och verksamheterna utgör en del av omvärlden. Det innebär att jämfört med resultaträkningens intäkter och kostnader, som endast innehåller kommunexterna poster, har driftsredovisningen påförts även kommuninterna poster, såsom köp och försäljning mellan nämnder och verksamheter.

Poster som kalkylmässigt simuleras i driftredovisningen är dels personalomkostnader i form av arbetsgivaravgifter, avtalspension och löneskatt, dels kapitalkostnader i form av avskrivningar och ränta på bundet kapital. Kostnader som fördelas mellan kommunens olika verksamheter genom interndebitering utgörs exempelvis av hyreskostnader, IT-kostnader och vaktmästeri. All kommunintern fakturering sker normalt utan vinstpåslag.

Mål och budget för Ale kommun 2023-2026 antogs av kommunfullmäktige 2022-12-12.

Tkr	Bokslut 2022	Brutto-kostnader 2023	Intäkter 2023	Bokslut 2023	Budget 2023	Budgetavvikelse 2023
Verksamhet						
Utbildningsnämnd	-907 299	-1 279 479	325 025	-954 454	-954 463	9
Socialnämnd	-629 103	-921 866	228 416	-693 450	-683 434	-10 016
Kultur- och fritidsutskott	-138 537	-96 460	7 167	-89 293	-89 650	357
Kommunstyrelsen inklusive jävsnämnd	-128 804	-150 797	8 804	-141 993	-157 273	15 280
Servicekommitté	-85 210	-431 596	287 173	-144 423	-137 439	-6 984
Samhällsbyggnadsnämnd, skatte- och internfinansierat	-70 141	-110 133	30 401	-79 732	-87 792	8 060
Samhällsbyggnadsnämnd, affärsverksamhet	14 018	-115 559	132 128	16 569	0	16 569
Överförmyndarnämnd	-2 768	-2 329	87	-2 242	-3 078	836
Valnämnd	-778	-43	0	-43	0	-43
Revisorer	-1 194	-1 388	0	-1 388	-1 420	32
Finansverksamhet (Skatter & statsbidrag)	2 173 458	0	2 283 638	2 283 638	2 238 531	45 107
Finansverksamhet övriga kostnader/intäkter	-77 500	-102 991	46 980	-56 011	-34 981	-21 030
Exkludering affärsverksamhet	-14 018	115 559	-132 128	-16 569	0	-16 569
Summa	132 125	-3 097 082	3 217 691	120 608	89 000	31 608

5.4 Resultaträkning

Tkr	Bokslut 2022	Bokslut 2023	Budget 2023	Budgetavvikelse 2023
Verksamhetens nettokostnader	-1 913 714	-2 014 649	-1 987 911	-26 738
Avskrivningar	-127 031	-129 867	-126 639	-3 228
Nettokostnader	-2 040 745	-2 144 516	-2 114 550	-29 966
Skatteintäkter/generella statsbidrag	2 173 458	2 283 638	2 238 531	45 107
Finansiella intäkter	6 270	12 275	2 900	9 375
Finansiella kostnader	-6 859	-30 788	-37 881	7 093
Årets resultat	132 124	120 608	89 000	31 608
Nettokostnadsandel (inkl finansnetto)	93,9 %	94,7 %	96,0 %	

5.5 Investeringsplanering

Investeringsplaneringen ska visa utfallet av de investeringsprojekt som kommunfullmäktige antagit i

kommunens investeringsbudget. För att göra detta delas projekten upp i 2 kategorier, färdigställda och pågående.

Färdigställda projekt: Här ingår både sådana investeringsprojekt som färdigställts under året samt investeringsprojekt som har en cyklisk natur. Det vill säga att förvaltningen blir tilldelad en årlig budget de kan genomföra åtgärder för under året och därmed är det årliga utfallet vad som följs upp.

Pågående projekt är investeringsprojekt som pågår under längre tid och som har ett definierat slutmål som att exempelvis färdigställa en skola. Sådana projekt är intressanta att följa över tid för att se att totalbudgeten hålls eller riskerar att överskridas. Året de färdigställs och tas i bruk presenteras sådana projekt under "Färdigställda/Avslutade projekt".

Investeringsredovisning, kommunen	Utgifter sedan projektets start				Årets investeringar				
	Färdigställda projekt, tkr	Ack. utfall	Beslutad totalutgift	Avvikelse	Proc.-avvikelse	Utfall	Budget	Avvikelse	Proc.-avvikelse
Kommunledningsförvaltningen									
Ärende- och dokumenthanteringssystem	998	2 650	-1 652	-62,30%	992	2 644	-1 652	-62,50%	
Årsanslag Kommunledningsförvaltningen					0	1 000	-1 000	-100%	
Kultur och fritids-utskottet									
Årsanslag Kultur och Fritid					824	1 000	-176	-17,60%	
Offentlig utsmyckning					427	500	-73	-14,60%	
Socialförvaltningen									
Årsanslag Socialförvaltningen					1 081	2 000	-919	-46,00%	
E-hälsa					233	500	-267	-53,40%	
Utbyte grundutrustning					133	602	-469	-77,90%	
Utbildningsförvaltningen									
Årsanslag Utbildningsförvaltningen					3 857	5 000	-1 143	-22,90%	
IT-inventarier					933	1 000	-67	-6,70%	
Byte av IT-system					0	200	-200	-100%	
Inventarier till nya/ombyggda skolor					0	1 000	-1 000	-100%	
Samhällsbyggnadsförvaltningen, skattefinansierad									
Markreserv					3 961	20 000	-16 039	-80,20%	
Utbyggnad Gång & Cykelväg					3 603	5 200	-1 597	-30,70%	
Utbyte gatubelysn landsby					3 422	7 000	-3 578	-51,10%	
Utbyte gatubelysning					3 403	2 000	1 403	70,10%	
Just toppbelägg gator GC					2 499	2 950	-451	-15,30%	
Armatyrbbyte till LED					1 813	5 450	-3 637	-66,70%	
Fordonsbyte parkenheten					1 247	1 500	-253	-16,90%	
Årsanslag Samhällsbyggnad, skattefinansierad					682	2 120	-1 438	-67,90%	
Bärlager					506	500	6	1,20%	
Bil mäthenheten					494	0	494	100%	
Parkutrustning & Lekplatser					489	1 950	-1 462	-75,00%	
Gator Osbacken	9 908	11 760	-1 852	-15,70%	453	11 760	-11 307	-96,20%	
Attraktivare Älv					335	300	35	11,70%	
Utbyggnad enligt K 2020					278	500	-222	-44,40%	
Åtg Emmylund					254	0	254	100%	
Trygghetsbefrämjande åtgärder					233	500	-267	-53,40%	
Utbyggnad busshållplatser					135	2 800	-2 665	-95,20%	
Trafiksäkhetsbefr åtg					0	500	-500	-100%	
Badplatser/grillplatser					0	200	-200	-100%	

Investeringsredovisning, kommunen	Utgifter sedan projektets start				Årets investeringar			
Infrastruktur vid exploat, skattefinansierad					0	2 250	-2 250	-100%
Dammsäkerhet					0	100	-100	-100%
Samhällsbyggnadsförvaltningen, taxefinansierad								
Infrastruktur vid exploatering, taxefinansierad					7 900	7 550	350	4,60%
Matavfallskärl					321	600	-279	-46,50%
Nytt inpasseringssystem					60	0	60	100%
Ombyggn ÅVC Sörmossen					0	500	-500	-100%
Skärmtak kärl ÅVC					0	300	-300	-100%
Taggar till hush avfall					0	130	-130	-100%
Årsanslag *					65 719	93 800	-28 081	-29,90%
Serviceförvaltningen								
Fastighetsunderhåll - Årsanslag					21 519	32 000	-10 481	-32,80%
IT-investeringar					14 367	17 500	-3133	-17,90%
LSS-Folketshusv Nol	38 931	58 667	-19 736	-33,60%	4 314	6 667	-2 353	-35,30%
Upprustning idrottsanl					1 925	1 950	-25	-1,30%
Mindre anpassningar skolor					1 480	3 285	-1805	-55,00%
Inv maskinpark kök skola					774	0	774	100%
Investering förskola					546	0	546	100%
Mindre lokalap. drift och underhåll					343	800	-457	-57,10%
F-6 skola Nol/Alafors					322	0	322	100%
Arb.miljöätg skolor, förskolor					171	500	-329	-65,80%
Årsanslag Internservice					167	1000	-833	-83,30%
Inv drift o underhåll					161	500	-339	-67,80%
Inventarier kök (utensiler)					131	200	-69	-34,50%
Myndighetskrav					110	500	-390	-78%
Räddningsstation					101	0	101	100%
Övriga lokalutredningar					0	1 500	-1500	-100%
Ny ombyggn skolor o förskolor					-10	500	-510	-102,00%
Summa färdigställda projekt	49 837	73 077	-23 240	-31,80%	152 707	252 808	-100 101	-39,60%

Investeringsredovisning, kommunen	Utgifter sedan projektets start				Årets investeringar			
	Ack. utfall	Beslutad totalutgift	Avvikelse	Proc.-avvikelse	Utfall	Budget	Avvikelse	Proc.-avvikelse
Pågående projekt, tkr								
Kommunledningsförvaltningen								
Reservkraft elbilsladdning	0	1 500	-1 500	-100%	0	1 500	-1 500	-100%
Kultur och Fritids-utskottet								
Konstgräsplaner	3 040	12 000	-8 960	-74,70%	3 011	5 971	-2 960	-49,60%
Socialförvaltningen								
Nya boenden FS inventarier	1 062	1 900	-838	-44,10%	526	1 364	-838	-61,40%
Trygghetslarm och solskydd SÄBO	1 035	1 500	-465	-31,00%	754	1 219	-465	-38,20%
Fordon Funktionsstöd	0	770	-770	-100%	0	770	-770	-100%
Utbildningsförvaltningen								
Inga pågående investeringar								

Investeringsredovisning, kommunen	Utgifter sedan projektets start				Årets investeringar			
Samhällsbyggnadsförvaltningen, skattefinansierad								
Åtg pga ej utbyggda plan	1 056	4 000	-2 944	-73,60%	1 016	1 400	-384	-27,40%
Gröna torget**	520	0	520	100%	520	0	520	100%
Nödinge Centrum	1 431	91 000	-89 569	-98,40%	346	0	346	100%
Nödinge C VA skattekollektiv	40	115 000	-114 960	-99,90%	40	5 000	-4 960	-99,20%
Medfinansieringsprojekt								
Medfinans GC-väg Alingsåsvägen (Prästalund)	0	4 150	-4 150	-100%	0	4 150	-4 150	-100%
Medfin GC Kilanda Ka-Hult	0	9 000	-9 000	-100%	0	9 000	-9 000	-100%
Medfin Cirk pl GC-väg N Kilandav	0	20 000	-20 000	-100%	0	20 000	-20 000	-100%
Samhällsbyggnadsförvaltningen, taxefinansierad								
VA Öf ledn Älv-Nöd	25 035	385 700	-360 665	-93,50%	17 431	45 610	-28 179	-61,80%
Älvängens reningsv. omb.	2 274	6 500	-4 226	-65,00%	502	2 000	-1 498	-74,90%
Nödinge C VA, taxefinansierad	49	41 100	-41 051	-99,90%	44	0	44	100%
Dricksvattenledn Klädk-Nödinge-Älvängen	0	41 300	-41 300	-100%	0	5 000	-5 000	-100%
Serviceförvaltningen								
Säkerhets.föreb. åtgärder	12 777	7 099	5 678	78,00%	6 806	1 128	5 678	503,40%
Energibesparande åtgärder	9 663	22 500	-12 837	-57,00%	9 663	8 500	1 163	13,70%
Aroseniusskolan	1 821	267 000	-265 179	-99,30%	162	0	162	100%
Tillbyggnad Alboskolan	418	309 000	-308 582	-99,90%	160	0	160	100%
Planerat underhåll yttre miljö	1 101	5 700	-4 599	-80,70%	1 101	1 000	101	10,10%
Ersättning Byvägens fsk	98	60 000	-59 902	-99,80%	98	0	98	100%
Ny förskola 1 Älvängen	88	500	-412	-82,40%	72	0	72	100%
Ersätta Madensskolan	62	376 000	-375 938	-99,90%	62	0	62	100%
Nolängens förskola	1078	1639	-561	-34,23%	40	0	40	100%
Särsk boende södra kommun	464	2 500	-2 036	-81,40%	258	500	-242	-48,40%
Upprustning skolgårdar	1 360	6 050	-4 690	-77,50%	733	1 000	-267	-26,70%
Inköp sorteringsskåp Renhållning	360	1 400	-1 040	-74,30%	360	700	-340	-48,60%
Kommunens hus	1 099	2 873	-1 774	-61,70%	172	873	-701	-80,30%
Laddinfrastruktur kommunens fordon	3 090	3 900	-810	-20,80%	152	962	-810	-84,20%
Bohusskolan	1 553	194 000	-192 447	-99,20%	187	1 133	-946	-83,50%
Inköp av Lastbilar till Fordonsenheten	0	1 500	-1 500	-100%	0	1 000	-1 000	-100%
Ny förskola Surte	110	94 450	-94 340	-99,90%	110	1 450	-1 340	-92,40%
Tillgänglighetsprojekt	673	4 000	-3 327	-83,20%	372	3 699	-3 327	-89,90%
Ny F-6 skola och idrottshall Alafors	238	145 000	-144 762	-99,80%	238	5 000	-4 762	-95,20%
Akuta lokalbehov	4 704	35 000	-30 296	-86,60%	4 704	10 000	-5 296	-52,90%
Planerat underhåll Kulturbyggnader	794	11 100	-10 306	-92,80%	794	6 600	-5 806	-88,00%
LSS-Danska vägen Surte	16 765	59 886	-43 121	-72,00%	14 651	28 886	-14 235	-49,30%
Gymnasium och Komvux i gemensamma lokaler	937	18 000	-17 063	-94,80%	937	18 000	-17 063	-94,80%
Summa pågående projekt	94 795	2 364 517	-2 269 725	-96,00%	66 022	193 415	-127 393	-65,90%
Summa investeringsprojekt	144 632	2 425 834	-2 281 202	-94,00%	218 729	446 223	-215 733	-49,60%

* Årsanslag Samhällsbyggnadsförvaltningen, taxefinansierad	Utfall	Budget
Summa	65 719	93 800
VA Kaveldunsvägen	19 194	
VA Huvudledn Skeplanda	11 748	
Sanering §6 Källtorpsv Bohus	7 445	
VA Ventiler o brandposter	6 720	
Pumpstationer	3 860	
Sanering VA Skolvägen Bohus	3 834	
Vattenmätare	3 767	
Renovering av vattentorn	1 920	
VA Brobacken	1 752	
VA Fornminnesvägen	876	
Terrassvägen, Sanering	852	
VA Skomakaregränd/Skräddargränd	757	
Sanering underhållsspolningar VA	605	
Uppgradering ledningsnät Älv ARV Svenstorp	551	
Alekärrsvägen Alafors	526	
VA-anlutningar	369	
Skalskydd, säk åtg vatt r	292	
Uppgrad Risheds pumpstati	236	
Dagvattenstation Nouryon	205	
VA anslutn DP Änggatan	75	
Dagvattenåtg Alvhem	74	
VA Osbacken	40	
Dagvattendammar Nol Bruks	31	
Nytt teknikhus vatten Döse	18	
VA Spillv-san Synaregr Su	13	
Ny matarledning Dannemark	10	
Sanering Knaptorp Älvänge	-4	
Bräddvattenrening våtmark	-47	

** Projektet Grönt torg genomförs under Nödinge Centrum-projektet och har för året inte ett eget budgetbeslut. Externa bidrag finansierar delar av projektet.

Investeringsbudget

Investeringsbudget har varit föremål för behandling under året och en reviderad version antogs av kommunfullmäktige (KF) den 13 juni 2023 med totalbelopp om 434,4 Mkr. Då budgeten antogs senare än vanligt höll verksamheterna igen på planerade investeringar som inte var påbörjade eller tidskritiska tills dess att KF fått prioritera och nedrevidera den ursprungliga budgeten. Den långsammare investeringstakten under årets första halva förklarar till viss del varför alla investeringsmedel inte har nyttjats.

Större investeringar som slutförts under året utgörs av bland annat ett LSS-boende i Nol, gator till Osbacken, samt mycket fastighetsunderhåll.

Avvikelser

Serviceförvaltningens arbete med säkerhets och förebyggande åtgärder har bytt ut lås på flera av kommunens lokaler för att öka säkerheten och tillgängligheten. Detta investeringsprojekt är kopplat till uppdrag som att öka nyttjandegraden av kommunens lokaler och att göra dem mer tillgängliga för invånarna. Men dessa lösningar har ökat mycket i pris från det att kalkylen gjordes och budget klubbades. Därför har det investeringsprojektet överskridit årets budget med 5,7 Mkr.

Många investeringsprojekt har en negativ avvikelse gentemot budget vilket bland annat förklaras av en osäkerhet

i början av året kring budgetmedel. Men många negativa avvikelser kan också indikera en osäkerhet i förvaltningarnas kalkyler och kommunens kapacitet att genomföra denna volym av projekt samtidigt. KF har antagit en riktlinje för investeringar under 2024. Den etablerar ett arbetssätt för att förbättra pricksäkerheten i kalkylerna och en prioriteringsordning för investeringsprojekt som ska säkerställa att kommunen utnyttjar sina resurser till de viktigaste investeringarna.

5.6 Exploateringsredovisning, kommunen

Tkr	Netto före 2023	Inkomster 2023	Utgifter 2023	Resultat 2023	Netto 2023-12-31
Bostadsområden					
Surte 7:1 Brandstation	532				532
Surte 62:1 Herrgårdsvägen	18				18
Nödinge-Stommen 1:37	514		22		536
Stenkil, södra Backa	40		192		232
Nödinge detaljplan 1	3 875				3 875
Nödinge Bollplan m m	758		68		826
Joel i svängen 1	5		-5		0
Älvängen Gustavas plats	-3 906		11	3 895	0
Älvängens stationsområde	4 155				4 155
Häljered 2:52, bostäder	16				16
Älv. Paradiset/Emmylundsområde	-248			248	0
Summa bostadsområden	5 757	0	288	4 143	10 188
Verksamhetsområden					
St Vikens verksamhetsområde	6 170				6 170
Osbackens verksamhetsområde	2 656				2 656
Äskekärrens verksamhetsområde	942				942
Häljered 2:7 verksamheter	31				31
Älvängen Norra verksamhetsområde	2 962				2 962
Skepplanda verksamhetsområde	7 073	-341		-43	6 689
Alvhem 2:101	19				19
Summa verksamhetsområden	19 835	-341	0	-43	19 470
Vägprojekt Bana Väg i Väst	-978		10		-968
Totalt	24 614	-341	298	4 101	28 691

5.7 Pensionsredovisning enligt fullfundsmodell

Enligt lagen om kommunal redovisning ska pensioner redovisas enligt blandmodellen. Det innebär att huvuddelen av kommunens pensionsförpliktelser inte ingår i de ordinarie finansiella rapporterna. Som en kompletterande information redovisas här en mer rättvisande bild av resultat och ställning.

Lagen om kommunal bokföring och redovisning anger ett tydligt undantag i form av att förpliktelsen att betala ut pensionsförmåner som intjänats före 1998 inte ska tas upp som skuld eller avsättning utan redovisas först vid utbetalningen. Kommunerna har idag kostnader för pensioner för såväl tidigare som nuvarande anställda.

Den redovisade bild som lämnas enligt blandmodellen blir svårtolkad. I bedömningen av hur storleken på resultatnivån påverkar utvecklingen måste andra faktorer beaktas än vad som framgår av ordinarie nyckeltal. Det är idag ett pedagogiskt problem att den ekonomiska ställningen ser bättre ut än vad den är.

Under 2010 och de närmast följande åren rådde ovanliga förhållanden avseende pensionsskulden. Bakgrunden är en negativ basbeloppsutveckling samt samordningen med det allmänna pensionssystemet. 2011 och 2013 sänktes även diskonteringsräntan, vilket kraftigt påverkade skulden. Dessa faktorer innebar att skulden utvecklades

mycket ryckigt. I övrigt antas nu ansvarsförbindelsen för pensioner intjänade före 1998 sedan några år ha nått sin kulmen.

Nedan återfinns en jämförelse mellan blandmodellen och fullfundsmodellen. Ansvarsförbindelsen minskar år för år vilket ger fullfundsmodellen en positiv resultatpåverkan. 2022 påverkades även resultatet i fullfundsmodellen av den partiella inlösen av pensionsskuld om 99,4 Mkr inklusive löneskatt som kommunfullmäktige beslutat om.

På balansräkningen återfinns stora skillnaden mellan modellerna avseende soliditet. Soliditeten i blandmodellen uppgår till 55,9 % (55,0 %) och soliditeten i fullfundsmodellen till 41,7 % (40,3 %). Soliditeten i fullfundsmodellen ökar mer mellan åren än i blandmodellen till följd av partiell inlösen av pensionsskulden 2022.

På resultaträkningen 2023 leder fullfundsmodellen till en resultatminskning om -12,5 Mkr till följd av de finansiella kostnaderna främst påverkat av basbeloppsuppräkring.

Resultaträkning

Mkr	Not	Blandmodell kommunen		Fullfundsmodell kommunen	
		2022	2023	2022	2023
Verksamhetens intäkter	3	548,1	442,5	548,1	442,5
Verksamhetens kostnader	4, 27	-2 461,8	-2 457,2	-2 358,9	-2 440,6
Avskrivningar	5	-127,0	-129,9	-127,0	-129,9
Verksamhetens nettokostnader		-2 040,7	-2 144,5	-1 937,8	-2 128,0
Skatteintäkter	6	1 735,7	1 842,7	1 735,7	1 842,7
Generella statsbidrag o utjämning	7	437,7	440,9	437,7	440,9
Verksamhetens resultat		132,7	139,1	235,7	155,7
Finansiella intäkter	8	6,3	12,3	6,3	12,3
Finansiella kostnader	9	-6,9	-30,8	-21,2	-59,8
Resultat efter finansiella poster		132,1	120,6	220,7	108,1
Extraordinära poster					
Årets resultat	1, 2, 26, 29	132,1	120,6	220,7	108,1
Nettokostnadsandel inklusive finansnetto		93,9 %	94,7 %	89,8 %	95,3 %

Balansräkning

Mkr	Not	Blandmodell kommunen		Fullfundsmodellen kommunen	
		2022-12-31	2023-12-31	2022-12-31	2023-12-31
Tillgångar					
Anläggningstillgångar					
Immateriella anläggningstillgångar	11	6,3	7,0	6,3	7,0
Materiella anläggningstillgångar					
- Mark, byggnader och tekniska anläggningar	10	1 838,5	1 819,9	1 838,5	1 819,9
- Maskiner, fordon och inventarier	11	117,7	116,9	117,7	116,9
- Pågående ny- och ombyggnader	12	67,7	152,1	67,7	152,1
Finansiella anläggningstillgångar	13	48,8	51,6	48,8	51,6
Bidrag till infrastruktur	14	2,7	11,9	2,7	11,9
Summa anläggningstillgångar		2 081,8	2 159,3	2 081,8	2 159,3
Omsättningstillgångar					
Exploateringsfastigheter	15	49,3	44,9	49,3	44,9
Varulager VA		1,9	2,5	1,9	2,5
Övriga kortfristiga fordringar	16	219,6	221,6	219,6	221,6
Likvida medel	17	226,7	326,1	226,7	326,1
Summa omsättningstillgångar		497,5	595,1	497,5	595,1
Summa tillgångar	1, 2, 28, 29	2 579,2	2 754,3	2 579,2	2 754,3
Eget kapital, avsättningar och skulder					
Eget kapital	18				
Årets resultat		132,1	120,6	220,7	108,1
Resultatutjämningsreserv		100,0	100,0	-	-
Övrigt eget kapital		1 187,5	1 319,6	819,8	1 040,5
Summa eget kapital		1 419,6	1 540,2	1 040,5	1 148,6
Avsättningar					
Avsättning för pensioner	19	223,5	274,5	223,5	274,5
Avsättningar för pensioner intjänade före 1998 mm		-	-	379,1	391,6
Avsättning för återställande av deponi		4,6	4,3	4,6	4,3
Avsättning för bidrag statlig infrastruktur	20	3,3	12,8	3,3	12,8
Investeringsfond VA	21	20,5	20,4	20,5	20,4
Uppskjuten skatt		-	-	-	-
Summa avsättningar		251,9	312,0	631,0	703,6
Skulder					
Långfristiga skulder	20	439,3	409,6	439,3	409,6
Exploateringsfastigheter skulder	15	24,7	16,2	24,7	16,2
Kortfristiga skulder	21	443,8	476,4	443,8	476,4
Summa skulder		907,8	902,1	907,8	902,1
S:a eget kapital, avsättningar o skulder	1,2 , 28, 29	2 579,2	2 754,3	2 579,2	2 754,3
Ställda panter (fastighetsinteckningar)					
Ansvars- och borgensförbindelser	24	1 023,4	1 177,1	1 023,4	1 177,1
Pensionsförpliktelser som inte tagits upp bland skulder eller avsättningar (inklusive löneskatt)	25	379,1	391,6	-	-
Soliditet		55,0 %	55,9 %	40,3 %	41,7 %

5.8 Analys och förslag för framtiden

Ale kommun både som koncern och primärkommun visar ett fortsatt gott och stabilt resultat. Kommunen visar för fjärde året i rad ett resultat som överstiger den budgeterade nivån på 4 %. 2023 redovisade kommunen en nettokostnadsandel på 94,7 % vilket motsvarar ett överskott på 5,3 %. Den allra viktigaste faktorn för en sund och hållbar ekonomi är att kommunen visar positiva resultat och då gärna över de 2 % som brukar ses som ett riktvärde. I och med att Ale kommun är en tillväxtkommun med behov av investeringar i bland annat offentliga lokaler och allmän plats i form av gator och vägar med mera är rekommendationen att ligga på en resultatnivå på minst 4 %. En styrka är att kommunens ekonomi inte är beroende av engångsförsäljningar och reavinster eller liknande för att hålla uppe resultatnivåerna.

Majoriteten av kommunens verksamheter har klarat sig inom tilldelade ekonomiska ramar. De verksamheter som under året nyttjat mer resurser än tilldelad budget har vidtagit åtgärder och genomfört anpassningar. Sveriges kommuner och regioner står inför ett ekonomiskt tuffare läge framåt med ökande pensionskostnader samt arbetskraftsbrist.

Investeringsnivån har inte blivit så hög som planerat men behoven är fortsatt stora vilket visar sig i kommande års investeringsäskanden som innebär behov av fortsatt goda resultatnivåer för att i någon mån klara självfinansieringsgraden som kommunen fastlagt. Investeringarna är dock en nödvändighet för att kommunen fortsatt ska vara en attraktiv kommun att bo och flytta till. En balanserad befolkningstillväxt ger ökade skatteintäkter och samtidigt förutsättningar för utbyggd service och medför att fasta baskostnader i kommunen delas på fler invånare. På grund av ändrade nationella riktlinjer avseende hantering av framför allt exploaterings- och gatukostnadsersättningar så har och kommer kommunens kostnader i form av kapitalkostnader öka vilket kommer tränga undan visst utrymme att lägga dessa resurser inom andra angelägna områden såsom exempelvis skola och omsorg.

Belåningsgraden för kommunen är fortsatt låg och för koncernen är belåningsgraden acceptabel trots en hög investeringsnivå både i kommunen och i kommunens bostadsbolag som har en stor nyproduktion då efterfrågan på bostäder i kommunen är hög. Kommunens likviditet är också hög vilket gör att den kortsiktiga betalningsberedskapen är mycket god.

6 Uppföljning av mål och uppdrag

6.1 Uppföljning av riktningmålen

Vart fjärde år fastställer kommunfullmäktige kommunens riktningsmål. Dessa gäller för samtliga nämnder och bolag. Riktningmålen syftar till att organisationen ska arbeta åt samma håll i prioriterade frågor. Nedan sammanställs nämndernas genomförda insatser under 2023 inom respektive riktningsmål.

6.1.1 Ett tryggare Ale

Arbetet med riktningmålet *Ett tryggare Ale* sker både inom vardera förvaltning och i samverkan mellan förvaltningarna och med andra aktörer utifrån behov. På ett övergripande plan hanteras riktningmålet utifrån två perspektiv, det praktiskt direkta och det långsiktigt strategiska.

Inom kommunledningsförvaltningen samordnas mycket av det trygghetsförstärkande arbetet inom Ale kommun i samverkan med näringsliv, regionen, bevakningsbolag, nattvandrare, Länsstyrelsen, bostadsbolagen, Polismyndigheten, räddningstjänsten, föreningslivet och andra kommunala enheter. Under 2023 har en medborgardialog genomförts tillsammans med Polismyndigheten med fokus på trygghetsfrågor. Flera olika möten med allmänheten har genomförts i Älvängen och Nödinge för att möta och samtala med medborgare om trygghet. I företagsbesök lyfts alltid också frågan om trygghet. En undersökning har genomförts för att kartlägga näringslivet upplevda bild i frågor som rör brott och trygghet.

Inom kultur och fritidsutskottets verksamhet har arbetet med prova-på och lovaktiviteter vidareutvecklats som en del i trygghetsarbetet. Förvaltningen har tillsammans med föreningslivet skapat aktiviteter för alla åldrar och under sommarens alla veckor. Två miljoner kronor i extra föreningsbidrag till innovativa insatser mot utanförskap och otrygghet har också fördelats. Fokus har varit på aktiviteter och idéer som inte har testats förut, eller inte har finansierats med kommunala medel förut. Beviljade ansökningar har bidragit till förbättringar och utökning av den befintliga föreningsverksamheten i form av bland annat trygghets- och tillgänglighetsanpassningar samt olika satsningar för att nå nya målgrupper.

Serviceförvaltningen har under året hanterat arbetet med målet om ett tryggare Ale i nära samverkan med övriga förvaltningar, exempelvis säkerhetsenheten vid kommunstyrelsen. Arbetet med målet om ett tryggare Ale har också genomförts inom ramen för uppdraget "Tilltalande utemiljöer" som kommunfullmäktige givit service-nämnden.

Inom socialförvaltningen har implementering av handlingsplan för arbetet mot hedersrelaterat våld och förtryck genomförts. Målet är att alla medarbetare inom kommunal verksamhet har god kunskap om våld i nära relationer och om hedersrelaterat våld och förtryck. Under året har också en kartläggning av arbetet med våld i nära relation genomförts.

Inom äldreomsorgen fortsätter implementeringen av omsorgshandledare och fast omsorgskontakt för att skapa trygghet och ökad kvalitet i relation till den enskilde. En översyn och uppdatering av trygghetslarmen inom särskilt boende har genomförts under året. Det vråkningsförebyggande teamet inom individ- och familjeomsorgen är i full gång sedan september 2023. Ett upparbetat samarbete med kontaktcenter finns då en första kontakt med den enskilde ofta sker just via kontaktcenter. Fortsatt arbetet med att sprida information om teamet och dess arbete pågår både internt och externt till aleborna.

Att bli behörig till gymnasiet är för varje individ ett avgörande steg för framtiden och bidrar till att skapa ett tryggt samhälle. Utbildningsförvaltningen har utifrån detta en central roll i sitt grunduppdrag i det trygghetsförebyggande arbetet. Inom ramen för riktningmålet har förvaltningen prioriterat närvarofrämjande insatser och arbetet mot att unga hamnar i utanförskap. Under året har också utbildningar inom grundläggande krisplansarbete, hot och våld, pågående dödligt våld och kommunikation vid kris genomförts. Detta har resulterat i ökad beredskap och kunskap i både förvaltningsledningen och ledningsgrupper för förskola och skola. Nytt stödmaterial har därtill arbetats fram och säkerhetsavdelningen har besökt flera enheter för att konkretisera arbetet utifrån lokala förutsättningar. En pilot för en förebyggande utbildning inom hot och våld har genomförts på en högstadieskola och med samtliga rektorer. Under våren 2023 drabbades en av skolorna i Ale av en allvarlig händelse som påverkade tryggheten. Den visade dock att insatser och samarbete fungerar väl under prövning.

Samhällsbyggnadsförvaltningen genomförde beslutade om två aktiviteter kopplade till riktningmålet om ett tryggare Ale inför 2023. Den första var att definiera begreppet trygghet utifrån nämndens ansvar och för det andra att konkretisera detta i arbetet med revidering av styrdokument. Nämnden ser att den har ett arbete att hela tiden ha med sig trygghetsperspektivet som en röd tråd från planeringsprocessen av nya ytor, till underhållet av befintliga ytor. När det gäller att arbeta in trygghetsperspektivet i relevanta styrdokument så arbetades trygghetsperspektivet in i framtagandet av gång- och cykelplan. Bedömningen är att arbetet kommer att ta längre tid för att få förankring och full utväxling i fler styrdokument.

Sammanfattningsvis har nämnderna tagit steg i riktningen att skapa ett tryggare Ale på flera olika plan, både för idag och för framtiden, enskilt och tillsammans med andra.

6.1.2 Fokus på kundnytta i Ale

Utan kunder, kommunens invånare, företagare och besökare, så har kommunen i sig självt inget syfte. Fokus på kundnytta har precis som övriga riktningmål olika innebörd beroende på kontext men ger en tydlig indikation på vilka kommunen är till för. Fokus på kundnytta går också ofta ihop med och är beroende av en effektivare organisation.

Inom utbildningsnämndens verksamheter har flera steg tagits mot ökad kundnytta. Exempel på detta är en förbättrad klagomålshanteringen och utvecklingen av projektet "En väg in". "En väg in" har bidragit till färre separata e-tjänster och skapar integration som möjliggör en effektivare organisation. Mitt skolval har införts och innebär att funktionerna skolval, skolbyte, inflytt till kommunen och utflytt från kommunen ingår i en och samma e-tjänst. Resultatet är att det har blivit färre vägar in för vårdnadshavare.

Under året har Göta älvdalens Lärcentrum öppnat. Det är ett samarbete med Lilla Edets kommun. Intresset har varit positivt och flera som besökt Lärcentrum återkommer. Flera studenter har med stöd från Lärcentrum bland annat förbättrat sina resultat i matematik. Målet är att nå fler studenter i behov av stöd inom fler ämnen.

Ett område som har påverkat kundnyttan är skolskjuts där det varit stora kvalitetsbrister under byte av leverantör. Ny upphandling av skolskjutsleverantör har genomförts och åtgärder har arbetats fram under året. I samband med mer restriktiva regler kring skolskjuts har även fler synpunkter inkommit.

I början av 2023 genomförde Skolinspektionen en enkät till vårdnadshavare i Ale. Sammantaget visar enkätsvarerna att 69 procent av de som svarade är helt och hållet nöjda eller nöjda till stor del. 24 procent svarade att de är nöjda till viss del. Övriga sju procent är inte nöjda, alternativt har inte svarat på frågan.

Inom socialnämndens verksamheter har kommunikations- och informationsinsatser skett strukturerat över hela året för att fånga upp behov och önskemål hos målgrupperna med målet att öka kundnyttan. Utveckling av servicedelarna inom individ- och familjeomsorgen har också fortgått under året som en del i förberedelserna och omställningen utifrån den nya socialtjänstlagen som förväntas träda ikraft 1 juli 2025. Fokus har varit utveckling av gruppverksamheterna och att arbeta för att vara ett lättillgängligt stöd för kommuninvånarna främst avseende föräldrastöd och missbruksproblematik.

Inom funktionsstödsverksamheten har verksamheten underlättats av att kunna matcha behov med rätt insats genom byggnationen av ett nytt boende. Verksamheten arbetar även vidare med att identifiera och stötta enskilda till att göra boendekarriär. Som ett led i att förbättra för placerade barn och ungdomar kommer individ- och familjeomsorgen att testa att erbjuda behandlingsfamilj i egen regi. Tanken är att genom detta kunna undvika placering på institution eller att kunna ta hem från institution tidigare än annars. Personcentrerad vård, fortsatt arbete utifrån IBIC (individens behov i centrum) samt automatisering av lämpliga processer är andra aktiviteter relaterat till kundnytta som pågår inom verksamheterna inom socialtjänstförvaltningen.

Inom kommunledningsförvaltningen är kontaktcenter en central funktion i att öka den externa kundnyttan. För att bibehålla den höga kundnöjdheten arbetar enheten kontinuerligt med bemötande, samtalsstyrning; ett medveten arbetsätt för att påverka riktningen, tonen och innehållet på ett sätt som främjar effektiv kommunikation, och en bred kunskapsbank om Ale kommun. Alebornas upplevelse av bemötandet i kontaktcenter följs också upp genom SKR:s servicemätning för att säkerställa och kontrollera en god nivå. Budget- och skuldrådgivningen har flyttats över till kontaktcenter. Därigenom samlas samtliga rådgivningstjänster på ett ställe, vilket minskar sårbarheten och ökar tillgängligheten för den enskilde och skapa bättre förutsättningar att möta förändrad efterfrågan

Kravet på enkel digital service ökar generellt i samhället. För att möta detta har en ny externwebb lanserats under året och en bred utbildningsinsats har genomförts internt till alla förvaltningar för att säkerställa en god kvalitet på kommunens webbsida. Under 2023 gjordes också en översyn av kommunens e-tjänster i syfte att undersöka användarvänlighet och nyttjandegrad. En förbättrad och förenklad process för påminnelser och inkassohantering har införts under 2023 vilket i sin tur förenklar för de kunder som av en eller annan anledning inte kunnat betala sina fakturor i tid.

Kultur- och fritidsutskottets verksamheter har utvecklat arbetet med kundundersökningar för att bidra till kvalitetsutveckling och ökad kundnöjdhet. Förvaltningen har också fortsatt dialogen med Föreningsrådet för att synliggöra och tillmötesgå föreningslivets behov. För att öka kundnyttan har därtill arbetet med att hanteringen av lås, larm- och passersystem fortsatt för en enklare hantering. En förstudie har utifrån ett kundperspektiv genomförts för att underlätta hanteringen i kommunens IT-system för föreningsbidrag och lokalbokning. Som ett led i att anpassa verksamheterna efter kundens behov testade verksamheten Öppen ungdom att under sommaren att ha en mobil verksamhet i form av en sommarbuss. Resultatet blev få besökare under sommaren och vädret bedöms vara en orsak.

Serviceförvaltningens roll är precis som kommunledningsförvaltningens i stor utsträckning en intern stödfunktion. För att säkerställa en kundnyttan mot de utåtriktade verksamheterna har kunddialoger som genomförts under 2023. Dessa har gett ett ökat samarbete mellan förvaltningar och dess verksamheter som i sin tur bidragit till bättre samsyn och samarbete.

Inom samhällsbyggnadsnämndens förvaltning har bland annat byggenheten mycket kundkontakt. Arbetet med att förenkla för kund fortsätter, trots detta kan en liten sänkning av nöjd kundindex (NKI) noteras. Det kan konstateras att enheten fortsatt får bra betyg i bemötande, attityd och i handläggningen av ärenden som helhet. Däremot har enheten fortsatt lägre betyg i möjligheten att använda digitala tjänster, förmåga att ge råd och vägledning och information generellt. Beträffande NKI för miljöverksamheten är resultatet fortsatt högt för företag och bedöms som godkänt i den totala mätningen. Det högsta betyget rör bemötande och den största ökningen är bedömning av kompetens där resultatet gått från 73 till 85. Gata- och parkenheten jobbar vidare med en egen genomlysning av sitt kärnuppdrag och en värdeskapande leverans till kund. Renhållningsenheten har fortsatt arbetat vidare för att det för kunden ska vara lätt att göra rätt i sortering och återbruk.

6.1.3 En effektivare organisation i Ale

För att effektivisera Ale kommun som organisation arbetar alla förvaltningar kontinuerligt med att analysera processer och arbetssätt för att hitta effektiviseringsmöjligheter. Kommunövergripande pågår också ett arbete med ständiga förbättringar med stöd och inspiration av Henrik Eriksson, biträdande professor på Chalmers och författare till boken Sveriges bästa verksamheter. Fokus är bland annat medarbetardrivna förbättringar i verksamheten.

Hela serviceförvaltningen har aktivt deltagit i en genomlysning av förvaltningen och en sammanställd rapport har presenterats för servicenämnd. De förslag på effektiviseringar som inte antogs kommunövergripande fick förvaltningen av servicenämnden i uppdrag att fortsätta utreda och under hösten kom en omfattande omorganisation inom verksamhetsstöd med införande av serviceteam där en stor del av syftet var att öka effektiviteten och skapa högre kundnytta inom ramen för de resurser verksamheten har. Under senhösten fattade även kommunfullmäktige beslutet att överföra fastighetsrelaterade uppgifter från kultur och fritidsverksamheten som ett led i att skapa en effektivare organisation för Ale kommuns drift och underhåll av sina anläggningar. På samma tema har det även gjorts en förvaltningsövergripande utredning på uppdrag från servicenämnden samt samhällsbyggnadsnämnden för att se om det finns operativa verksamheter inom samhällsbyggnadsförvaltningen som skulle kunna tänkas överföras till serviceförvaltningen.

Inom kommunledningsförvaltningen har flertalet effektiviseringar genomförts. Exempel på detta är framtagandet och lanseringen av ett mer användarvänligt Intranät som underlättar informationsdelning internt. Kontaktcenter har fortsatt att överta arbetsuppgifter från andra verksamheter för att minska trycket på handläggare som då kunnat fokusera på mer komplexa arbetsuppgifter. Samtidigt har detta ökat kundnyttan då flera frågor kan besvaras vid den första kontakten med kommunen. Också kommunledningsförvaltningens utvecklingsarbete inom digitalisering har tagit steg framåt under året. En ny digitaliseringsprocess har tagits fram för att samordna, styra och prioritera kommunens samtliga digitaliseringsprojekt med tillhörande portföljstyrning som metod för projektuppföljning. Detta är ett steg i rätt riktning där kommunens digitaliseringsarbete sker mer samlat utifrån att

kommunen har begränsade resurser och det minskar risken för parallella processer och suboptimering. En systemkarta har också tagits fram för att skapa överblickbarhet över de system kommunen idag använder. Överblicken kan förenkla arbetet med att ta bort onödiga system, men också en större förståelse för beroenden mellan olika system. I slutändan är detta en viktig del i kommunens automatiseringsprocesser och effektiviseringsarbete där digitaliseringen kommer att ha en nyckelfunktion framåt.

Socialnämndens verksamheter har inom ramen för riktningmålet förstärkt arbetet med samverkan. Inom förvaltningen finns sedan tidigare en arbetsgrupp i syfte att stärka samverkan inom förvaltningen och att närmare undersöka om existerande organisation och verktygslåda fyller de behov som redan finns hos målgrupperna och också högst troligt kommer att finnas framgent. Syftet med samverkansmodellen är att göra det enklare för den enskilde i kontakten med förvaltningen och samtidigt effektivisera och utveckla såväl processer som insatser. Likaså arbetas det med kollegialt lärande i syfte att kunna förmera goda exempel, lära sig om varandras uppdrag och utbyta erfarenheter och kunskap.

Inom funktionsstödverksamheten har samplanering både mellan boende och daglig verksamhet, samt i fråga om schemaläggning av stöd till brukare, varit i fokus i syfte att bättre nyttja befintlig bemanning. Relaterat till riktningmålet har också ett par aktiviteter gjorts kopplat till rekrytering inom socialförvaltningen. Inom individ- och familjeomsorgen har verksamheten, tillsammans med de fackliga organisationerna, försökt skapa en mer effektiv och hållbar rekrytering av socialsekreterare. Bland annat genom en samlad rekrytering, en bred och lång introduktion för att tillägna sig reell kompetens, samt handledning och utbildning för att på bästa sätt rustas för uppgifterna i sin roll. Förvaltningens bemanningsplaneringsenhet har därtill digitaliserat referenstagning av kandidater vilket inte bara sparar väldigt mycket tid utan även ökat kvaliteten på referenserna som ges. Kommunen har också tillsammans med flera andra GR-kommuner gått med i ett projekt avseende ett gemensamt utförarregister, vilket fått namnet PRIIS. Det gemensamma registret kommer att ligga i en digital plattform som ska göra det enklare för den enskilda medarbetaren att hitta upphandlad utförare och samtidigt förlita sig på att kvalitetsgranskning sker.

Samhällsbyggnadsnämnden arbetar med riktningmålet om en effektivare organisation i Ale på flera sätt och på många nivåer. Aktiviteterna kopplade till målet är ett pågående arbete där förvaltningen ständigt kan arbeta för att förbättra och utveckla processer och arbetssätt. Under året har en processorganisation kommit på plats som svarar mot den tidigare fastställda samhällsbyggnadsprocessen. Förvaltningen bedömer generellt att det är en bra bit kvar på resan till en effektiv och digital organisation. I flera analyser har det framkommit synpunkter som rör otydligheter i fråga om ansvar, mandat och gränssnitt. Förvaltningen upplever att digitaliseringen mot kund utvecklas väl, men att det finns mycket att göra för att digitalisera och effektivisera arbetet internt i organisationen.

Inom kultur och fritidsutskottets verksamheter har samverkan med andra aktörer för att öka kvaliteten och nå ut till fler vidareutvecklats. Biblioteket har under året ökat samarbetet med förskoleorganisationen utifrån förskolornas behov. Från och med september 2023 körs boklådor ut till de förskolor som inte har bibliotek på orten. Anläggnings- och arrangemangsstöd har under året arbetat tillsammans med serviceförvaltningens enheter drift- och underhåll och lokalvård i de lokaler och anläggningar där det finns brister i kvalitet avseende städrutiner och larmfrågor.

Utbildningsnämndens administrativa processer ses kontinuerligt över för att säkerställa effektiva flöden och processer. Under året har det resulterat i tydliggörande av uppdrag och ansvarsfördelning som i sin tur har lett till en effektivare organisation. Två exempel är arbetet med "En väg in" samt det nya skolskjutssystemet som bland annat sparar tid för handläggare.

Ett nytt sätt att organisera förskolorna utifrån ett helhetsperspektiv har införts under hösten 2023. Rektorer har bildat team där de områdesvis arbetar tillsammans med enheternas kvalitet, verksamhet, ekonomi, ledning och gemensamma personal samt bemanningsfrågor. Respektive område är ett ekonomiskt resultatområde och resurserna ska kunna fördelas inom området vid behov. Resurserna fördelas enligt befintlig resursfördelningsmodell. Förändringen har hittills bidragit till en förbättrad förståelse och transparens för förskolans utmaningar som helhet, planering och kvalitet och förväntas på sikt innebära en mer effektiv och kvalitativ användning av resurser. Grundläggande steg har också tagits inom grundskolans hantering och planering av både hårdvara och mjukvara vilket skapar bättre förutsättningar att arbeta med digitaliseringen. Beställning av hårdvara och mjukvara ses över utifrån ett elevperspektiv och hur det gynnar verksamheten.

Foto: Ivar Huntington/Ale kommun

Foto: Ale kommun

6.2 Uppföljning av uppdrag

6.2.1 Uppföljning uppdrag - sammanfattande tabell

Uppdrag	Status	Beslutad av
Digital lönespecifikation som redovisar hela lönekostnaden inklusive PO	✓ Avslutad	Kommunfullmäktige
Revidera Energi- och klimatstrategin	⏸ Pågående med avvikelser	Kommunfullmäktige
Migrationspolitiskt bokslut	✓ Avslutad	Kommunfullmäktige
Beredning avseende en centralort	⏸ Pågående med avvikelser	Kommunfullmäktige
Gallring och revidering av styrdokument	⏸ Pågående med avvikelser	Kommunfullmäktige
Rutiner seniorkort	✓ Avslutad	Kommunfullmäktige
Marknadsför byggherre (exploatörs) driven planprocess	⏸ Pågående med avvikelser	Kommunfullmäktige
Tilltalade utemiljö i tätorterna	✓ Avslutad	Kommunfullmäktige
Leta stycketomter och sälj	✓ Avslutad	Kommunfullmäktige
Aktiv och strategisk markportfölj	⏸ Pågående med avvikelser	Kommunfullmäktige
Utveckla och tillgängliggör återvinningscentral	✓ Avslutad	Kommunfullmäktige
Möjliggör halkbekämpning för enskilda i tätort	✓ Avslutad	Kommunfullmäktige
Skapa förutsättningar för älven som rekreationsområde	✓ Avslutad	Kommunfullmäktige
Utbilda förskolans medarbetare kring hedersnorm	✓ Avslutad	Kommunfullmäktige
Tillgängliggör elevhälsan	✓ Avslutad	Kommunfullmäktige
Kompetensutveckla chefer inom skolan	✓ Avslutad	Kommunfullmäktige
Utveckla skolmaten	✗ Avslutad med avvikelser	Kommunfullmäktige
Biltvätten upphandlas	✓ Avslutad	Kommunfullmäktige
Samordnad varudistribution	✓ Avslutad	Kommunfullmäktige
Flerdimensionellt äldreboende i södra kommundelen	⏸ Pågående med avvikelser	Kommunfullmäktige
Jämställt försörjningsstöd	✓ Avslutad	Kommunfullmäktige
Marknadsför förstärkt hemgång	✓ Avslutad	Kommunfullmäktige
Tekniska hjälpmedel för äldre	✗ Avslutad med avvikelser	Kommunfullmäktige
Genomlysning av hela organisationen	✓ Avslutad	Kommunfullmäktige
Hur kan vi arbeta med individanpassade studiegrupper	✓ Avslutad	Kommunfullmäktige
Hur kan kommunen stärka arbetet mot mobbing	✓ Avslutad	Kommunfullmäktige
Hur kan vi minska antalet vildsvin och skadorna som de ställer till med i våra samhällen	⏸ Pågående med avvikelser	Kommunfullmäktige
Ta fram en plan/strategi för tätortsnära skog, exempelvis Dammekärr och Furulundsområdet. Planen ska också täcka in mindre grönområden som angränsar till privatperson.	⏸ Pågående med avvikelser	Kommunfullmäktige
Utred behov och förutsättningar för en taktisk samhällsintråprenör	⏸ Pågående med avvikelser	Kommunfullmäktige
Utred möjligheten att säkerställa att våra äldre inte är felmedicinerade eller övermedicinerade	✓ Avslutad	Kommunfullmäktige

Uppdrag	Status	Beslutad av
samt vilka kosttillskott tex D-vitamin som skulle bidra till en högre livskvalitet.		
Utred möjligheten att införa tidsgräns för natt-fasta	✓ Avslutad	Kommunfullmäktige
Utred om biståndsbedömningen för särskilt boende kan bli mer tillmötesgående för våra äldre äldre och vilka konsekvenser det får.	✓ Avslutad	Kommunfullmäktige
Försörjningsstöd ska snarast leda till egen försörjning	✓ Avslutad	Kommunfullmäktige
Garanterad utevistelse för boende i särskilt boende	✓ Avslutad	Kommunfullmäktige
Utveckla Ung Omsorg till fler/alla	✓ Avslutad	Kommunfullmäktige
Höj habiliteringsersättningen	✓ Avslutad	Kommunfullmäktige
Planera kommunens 50-årsfirande	✓ Avslutad	Kommunfullmäktige
Information om möjligheter till återvandring	✓ Avslutad	Kommunfullmäktige

6.2.2 Uppföljning av uppdrag

Digital lönespecifikation som redovisar hela lönekostnaden inklusive PO

✓ Avslutad

Ansvarig: Kommunstyrelsen

Sedan april 2023 månads lönekörning kan samtliga medarbetare se erlagda arbetsgivaravgifter på sin lönespecifikation som hämtas upp med hjälp av Bank-ID på Swedbanks hemsida. Arbetsgivaravgifterna redovisas som en klumpsumma på lönespecifikationen som nedan:

Preliminär skatt 34 1	Beräknad på 56843.08 Kr	1702200-
Erlagd arbetsgivaravgift	25312.19 Kr	

Revidera Energi- och klimatstrategin

🟡 Pågående med avvikelse

Ansvarig nämnd: Samhällsbyggnadsnämnden

Energi- och klimatstrategin har under hösten uppdaterats redaktionellt då det bedöms vara svårt och tidskrävande att göra en konsekvensbedömning med avseende på rimlighet och kostnad när strategin saknar mål och aktiviteter. En reviderad energi- och klimatstrategi gick till samhällsbyggnadsnämnden för beslut i december 2023. Strategin återremitterades med uppdrag att delredovisa för samhällsbyggnadsnämndens arbetsutskott i februari 2024 och slutredovisa för samhällsbyggnadsnämnden i mars 2024.

Migrationspolitiskt bokslut

✓ Avslutad

Ansvarig nämnd: Kommunstyrelsen

Det migrationspolitiska bokslutet fastställdes av kommunfullmäktige i december 2023.

Beredning avseende en centralort

🟡 Pågående med avvikelse

Ansvarig nämnd: Kommunstyrelsen

Uppdraget har inletts av en politiskt utsedd arbetsgrupp. Gruppen består av representanter för de partier som

ingår i kommunfullmäktige. Uppdrag är ej slutfört men fortgår under 2024.

Gallring och revidering av styrdokument

🟡 Pågående med avvikelse

Ansvarig nämnder: Alla nämnder

Styrdokument är det övergripande samlingsbegreppet för dokument som beskriver vad som ska styra kommunens verksamhet. Tydliga styrdokument är en viktig förutsättning för styrning och uppföljning inom kommunala verksamheter. Gallring och revidering av styrdokument tillhör en återkommande arbete i den kommunala förvaltningen.

Arbetet med gallring och revidering av styrdokument intensifierades redan under 2022 med förändring och borttagande av ett flertal styrdokument. Under 2023 har införandet och implementeringen av ett nytt dokument- och ärendehanteringssystem inneburit att resurser inte kunnat fokusera på uppdraget. Målet är att underlätta överblickbarheten för medarbetare och därmed möjliggöra en högre grad av följsamhet. Som systemstöd för att underlätta uppföljning kommer kommunens verktyg för uppföljning och rapportering (Stratsys) att användas även för styrdokument. Systemstödet kommer att enligt plan implementeras under första halvåret 2024. Målet med att hantera styrdokument i ett system är att säkerställa reviderings- och gallringsprocessen och att skapa en större överblickbarhet.

Arbetet med gallring och revidering av styrdokument har kommit olika långt i de olika nämndernas förvaltning och är som tidigare angett ett kontinuerligt arbete. På övergripande nivå bedöms uppdraget som fortsatt pågående med avvikelse då planerade insatser inte genomförts i sin helhet.

Rutiner seniorkort

✔ Avslutad

Ansvarig nämnder: Kommunstyrelsen och samhällsbyggnadsnämnden

Kommunfullmäktige har gett kommunstyrelsen och samhällsbyggnadsnämnden i uppdrag att dela ut Västtrafiks seniorkort i kontaktcenter.

Samhällsbyggnadsförvaltningen har haft huvudansvaret för uppdraget och undersökte om det är möjligt att seniorkorten kan lämnas på kontaktcenter i stället för att skickas ut av Västtrafik. Parallellt med detta har Västtrafik utrett en ny modell som kommer att ändra förutsättningarna för att dela ut Västtrafiks seniorkort i kontaktcenter. Huvudparametern för kostnaden kommer med den nya modellen att vara antal resor och inte längre kopplade till själva seniorkortet. Samhällsbyggnads- och kommunledningsförvaltningen bedömer utifrån ovanstående att det är lämpligt att behålla aktuell hantering av seniorkorten. Uppdraget anses slutfört.

Marknadsför byggherre (exploatörs) driven planprocess

🟡 Pågående med avvikelse

Ansvariga nämnder Samhällsbyggnadsnämnden

Ett pilotprojekt med en detaljplan med exploatörsamverkan har startats och riktlinjer har tagits fram. Det återstår att informera om arbetet och att följa upp utfallet.

Tilltalade utemiljö i tätorterna

✔ Avslutad

Ansvariga nämnder: Samhällsbyggnads- och servicenämnden

Verksamhet Fastighet inom serviceförvaltningen ansvarar för förvaltning och utveckling av utemiljön på kvartersmark runt kommunens verksamhetslokaler. Uppdraget "Tilltalade utemiljö i tätorterna" är därför primärt ett ansvar under samhällsbyggnadsnämnden där serviceförvaltningen samverkar om kvartersmarken runt lokaler som ligger i direkt anslutning till av samhällsbyggnadsnämndens beslutade förändringar på allmän platsmark.

Under året har samhällsbyggnadsförvaltningen bidragit till en mer tilltalade utemiljö i tätorterna bland annat genom utsmyckning i kommunens rondeller, skapat naturrum i Älvängen och Nol och haft krukor med

planteringar utställda under sommaren. Arbete sker även kring grönomställning där förvaltningen ser över platser som kan omvandlas till ängsmark. Förvaltningen projektleder gröna torget i Nödinge som finansieras till stor del av bidrag.

Leta stycketomter och sälj

✓ Avslutad

Ansvarig nämnd: Samhällsbyggnadsnämnden

En genomsökning i kommunens karta har gjorts och ett fåtal möjliga tomter har identifierats som byggbara. Arbetet har redovisats till samhällsbyggnadsnämnden i januari 2024.

Aktiv och strategisk markportfölj

🟡 Pågående med avvikelse

Ansvarig nämnd: Samhällsbyggnadsnämnden

Ett arbete med att se över hur processen kring dessa frågor kan utvecklas har inletts under hösten 2023 och förväntas avrapporteras i nämnd våren 2024.

Utveckla och tillgängliggör återvinningscentral

✓ Avslutad

Ansvarig nämnd: Samhällsbyggnadsnämnden

Samhällsbyggnadsnämnden bedömer att kommunen idag har en god tillgänglighet till återvinningscentralen (ÅVC). Sörmosen har öppet varje tisdag - torsdag kl. 07.00-19.00 och fredag-söndag kl. 9.00-15.00. Gränsöverskridande samarbete finns mellan kommunerna Göteborg, Lerum, Partille, Härryda, Mölndal och Kungsbacka vilket innebär att invånarna kan lämna avfall på ÅVC i dessa kommuner.

Under våren och hösten har mobil ÅVC ägt rum i orterna Skeplanda, Nödinge och Nol. Aktiviteten tillgängliggör möjligheten att lämna grovavfall utan bil. Vid mobil ÅVC anpassas fraktionerna som kan lämnas efter kundernas behov, som ofta varierar efter årstid. Möjlighet att lämna kläder och prylar till återbruk finns också, likaså farligt avfall och elektronik.

Förvaltningen arbetar för att skapa ett nytt återbruk och möjliggöra för kunder att i högre utsträckning återbruka saker som lämnats in av andra, i stället för att lämna till kommunen för behandling. För varje sak som återbrukas minskar kommunens kostnader för behandling och påverkan på klimatet. Återbruket finns idag i en container på återvinningscentralen. Ett mer tillgängligt återbruk på befintlig påbörjas byggas i början av 2024.

Möjliggör halkbekämpning för enskilda i tätort

✓ Avslutad

Ansvarig nämnd: Samhällsbyggnadsnämnden

Samhällsbyggnadsförvaltningen har undersökt frågan och konstaterar att de platser som kommunen idag tillgodoser för hämtning av grus för egen halkbekämpning är fullgott för att möjliggöra för halkbekämpning för enskilda i tätort. Grus kan hämtas i Älvängen, Nödinge, Bohus och Nol. Informationen finns på kommunens hemsida.

Skapa förutsättningar för älven som rekreativsområde

✓ Avslutad

Ansvarig nämnd Samhällsbyggnadsnämnden

Arbete med det här uppdraget pågår i flera andra uppdrag som med sina olika delar formar en grund för det fortsatta arbetet. En strukturskiss för centrala Älvängen har antagits av nämnden som pekar ut området vid älven som attraktivt för utveckling av rekreation på sikt. I fokusområdena för älvsidan, sydväst och nordöst krävs fortsatt fördjupat arbete i form av planprogram eller större detalplaner för att bygga vidare på den föreslagna

utvecklingen av Älvängen.

Det pågår också ett arbete med att hitta platser för utsättning av fler bänkar längs älven, där kommunen har rådgivning.

Utbilda förskolans medarbetare kring hedersnorm

✓ Avslutad

Ansvarig nämnd: Utbildningsnämnden

Förskolan har en viktig roll, bland annat för att upptäcka barns utsatthet i ett tidigt skede. Under året har ett arbete pågått kring att öka förståelse och kunskap kring hedersnorm och hedersproblematik och ett utbildningspaket har tagits fram. Förskolans alla medarbetare har genomgått utbildning inom hedersnorm och våldsprevention. Arbetet fortsätter under 2024.

Tillgängliggör elevhälsan

✓ Avslutad

Ansvarig nämnd: Utbildningsnämnden

På utbildningsnämndens sammanträde 2023-03-29 tog nämnden beslut om att tillgängliggöra elevhälsan enligt nedanstående punkter.

Utbildningsnämnden beslutar att anta ett pilotprojekt från sommaren 2023 för att tillgängliggöra elevhälsan under lovledigheter med undantag för stängningsveckorna 28-31. Projektet genomförs genom att medarbetare som är i tjänst får ett utökat ansvar som resurser i de skolor vars ordinarie personal är lediga. Detta genomfördes sommaren 2023

Utbildningsnämnden beslutar att öka tillgänglighet genom att elevhälsopersonalen inför regelbundna drop-in tider under olika tider på arbetsdagen (8.00-16:30). Insatsen kan startas vid behov från vecka 15 i pilotform i ett centralt skolområde. Ett pilotprojekt genomfördes vårterminen 2023. Utvärderingen visar att de yngre eleverna i årskurs F-6 inte använde möjligheten alls. För elever i årskurs 7-9 har en skola haft detta system under längre tid avseende skolsköterskan, vilket fungerar bra. Kuratorn fick dock inga fler besök under perioden. Nya försök med digitala bokningsbara drop-in tider kommer att genomföras när det nya journalsystemet är på plats.

Utbildningsnämnden beslutar att utöka möjligheten att boka tider digitalt till "öppen mottagning" vilket ökar tillgängligheten till elevhälsa, främst för högstadi- och gymnasieeleverna, med ikraftträdande från höstterminen 2023. Planeringen har startat, men arbetet under hösten visar svårigheter med att göra det smidigt för elever och vårdnadshavare med bibehållet integritetsskydd. Nya försök med digitala besök digitalt och bokningsbara drop-in tider kommer att genomföras när det nya journalsystemet är på plats.

Utbildningsnämnden beslutar att elevhälsan tar fram ett kommungemensamt material för att tydliggöra elevhälsans uppdrag för elever och vårdnadshavare

Uppdraget bedöms bli klart i samband med att en ny central barn-och elevhälsoplan tas fram under våren 2024.

Kompetensutveckla chefer inom skolan

✓ Avslutad

Planerade utbildningsinsatserna är nu genomförda. Utbildning har bland annat skett inom områdena HR, ekonomi, kris och säkerhet, informationshantering/GDPR offentlighet och sekretess, löneprocessen och ärendehantering. 38 av 43 chefer inom utbildningsnämnden har därtill påbörjat Ale kommuns ledarutvecklingsprogram under 2023.

Utveckla skolmaten

✗ Avslutad med avvikelser

Ansvarig nämnd: Servicenämnden

Elever i alla åldrar ska uppleva matsedeln som attraktiv. Matsedeln arbetas fram av en grupp som samlar in synpunkter från måltidsråd, förslagslådor och från röstningar av önskemål som eleverna varit delaktiga i. Recept testas och näringsberäknas, hänsyn tas till smak, utseende och tankar kring acceptans i olika åldrar.

Då livsmedelskostnaderna gått upp mer är budgettillskottet för att utveckla skolmaten så arbetades det under året med att bibehålla samma kvalitet som tidigare och hitta sätt där eleverna kunde vara med att påverka måltiderna inom de ramar som kostverksamheten behöver förhålla sig till.

Biltvätten upphandlas

✓ Avslutad

Ansvarig nämnd: Servicenämnden

Uppdraget redovisades servicenämnden den 9 september 2023 och nämnden beslutade att fortsätta hantera biltvätten i intern regi.

Samordnad varudistribution

✓ Avslutad

Ansvarig nämnd: Servicenämnden

Uppdraget har redovisats inför nämnd och kommer inte innebära någon central hantering av varudistribution.

Flerdimensionellt äldreboende i södra kommundelen

🟡 Pågående med avvikelser

Ansvarig nämnd: Servicenämnden

Detaljplanläggning pågår på fastigheten Skårdal 67:1, Bohus för nytt särskilt boende i södra kommundelen. I denna planläggning studeras möjligheten till flerdimensionellt nyttjande av lokalen utifrån tilldelat markområde och studierna kommer att redovisas till servicenämnden när underlag finns framtagna.

BEDÖMNING? MEJLAT MARIA

Jämställt försörjningsstöd

✓ Avslutad

Ansvarig nämnd: Socialnämnden

Informationsmaterial till klienterna om jämställt och uppdelat försörjningsstöd har tagits fram och uppdraget har verkställts. Nya klienter blir informerade när de ansöker om försörjningsstöd att utbetalningen av detta delas upp mellan parter i de ärenden där det finns fler än en. Saknar en av parterna bankkonto så uppmanas denne att gå till banken för att ordna ett sådant.

Marknadsför förstärkt hemgång

✓ Avslutad

Ansvarig nämnd: Socialnämnden

Biståndsenheten och den kommunala primärvården informerar löpande kommuninvånare, patienter och anhöriga om arbetssättet förstärkt hemgång. Det tas även upp på samverkans- och nätverksträffar ihop med andra huvudmän som till exempel vårdcentraler och sjukhus. Verksamhetens bedömning är att arbetssättet är väl känt hos målgruppen. Förstärkt hemgång diskuteras även under de samverkansmöten som regelbundet hålls mellan biståndsenheten och äldreomsorgen.

Tekniska hjälpmedel för äldre

✗ Avslutad med avvikelser

Ansvarig nämnd: Socialnämnden

Ale kommun har i dagsläget, utifrån kommunens ansvar, ett stort utbud av tekniska hjälpmedel för äldre som syftar till att möjliggöra autonomi, såsom trygghetslarm, duschstol, toaletsitsförhöjning, rollator etc. Det finns

även olika typer av andra tekniska hjälpmedel som kommunen inte är skyldig att tillhandahålla men som beslutats som en kvalitetshöjande insats så som exempelvis digital tillsyn (trygghetskamera) och nyckelfria lås.

För att ytterligare utveckla utbudet av tekniska hjälpmedel för äldre har förvaltningsledningen beslutat att införa lokala testmiljöer i respektive verksamhetsområde. Detta arbete leds av utvecklingsledare för digitalisering. Arbetet är påbörjat, men i delar utmanande. Utmaningarna består främst i att hitta personella resurser inom verksamhetsområdena som har möjlighet att avsätta tid för att starta och driva en testmiljö. Testmiljöernas uppdrag och process baseras på den beprövade strukturen inom AllAgeHub, där socialförvaltningen har varit en aktiv part med att ta fram och utveckla underlaget.

Inom verksamhetsområde funktionsstöd är processen med att starta igång en testbädd med utgångspunkt från daglig verksamhet igång. Att utgå från daglig verksamhet möjliggör testning av produkter för olika målgrupper med skiftande behov. En arbetsgrupp har startats upp för att omvärldsbevaka och se över verksamheternas behov. För att snabba på processen görs även en översyn av befintliga hjälpmedel inom förvaltningen som skulle kunna vara användbara även inom funktionsstöd. Två testledare inom verksamhetsområdet ska utbildas i början av 2024.

Inom äldreomsorgen är testmiljön lokaliserad till dagverksamheten Eken, men i dagsläget finns inga aktuella hjälpmedel för testning. Omvärldsbevakning pågår även här och testledare kommer utbildas under hösten 2024. Testledare kommer då även utbildas inom verksamhetsområde individ- och familjeomsorg samt inom den kommunala primärvården.

Arbetet med digitalisering fortskrider inom ramen för ordinarie verksamhet och utifrån den handlingsplan som nämnden beslutat om under hösten. Enligt den ursprungliga planeringen var ambitionen att ha kommit något längre under året. Uppdraget inom ramen för nämndplan 2023 betraktas därmed som avslutat med avvikelse.

Genomlysning av hela organisationen

✓ Avslutad

Ansvariga nämnder: Alla

En genomlysning har fastställts av vardera nämnd och informerats kommunfullmäktige den 19 juni 2023 (§ 107).

Hur kan vi arbeta med individanpassade studiegrupper

✓ Avslutad

Ansvarig nämnd: Utbildningsnämnden

Individanpassningen sker, både enskilt i studiegrupper och i ordinarie klassundervisning, med utgångspunkt i läroplan och skollag. Eftersom det är ett statligt uppdrag följs det upp i det systematiska kvalitetsarbetet där utvecklingsområden identifieras. I kvalitetsplanen för läsåret 2023/24 finns behov av förbättringsarbete inom aktivt lärtöd. Detta innebär att kvalitetssäkra att undervisningen blir bättre på att möta alla våra elevers specifika behov. Insatser sker för att stötta rektorers förutsättningar till pedagogiskt ledarskap för att skapa kvalitativa lärmiljöer med syfte att öka likvärdigheten i undervisningen och stärkt undervisningskvalitet.

Hur kan kommunen stärka arbetet mot mobbning

✓ Avslutad

Ansvarig nämnd: Utbildningsnämnden

Arbetet mot mobbning arbetas med utifrån ett förebyggande, ett främjande och ett åtgärdande arbetssätt.

Det förebyggande arbete följs upp inom ramen för det systematiska kvalitetsarbetet och kontrolleras på förvaltningsövergripande nivå. *Det främjande arbetet* är det viktigaste för att minska mobbning. En verksamhet där barn och elever upplever meningsfulla sammanhang, glädje och delaktighet främjar vänskap och förebygger kränkningar. Varje verksamhet ska organiseras och utformas på sätt som främjar likabehandling, goda relationer och trygga miljöer samt skyddar barn och elever mot alla former av kränkningar. *Det åtgärdande arbetet* sker vid

kännedom om att ett barn eller en elev är utsatt för trakasserier eller annan kränkande behandling är att få kränkningarna att upphöra och förhindra att de fortsätter. Ett systematiskt arbete pågår och utvärderingar genomförs kontinuerligt. Kartläggningar av nuläget sker regelbundet och nya planer upprättas och anpassas efter behov. Några exempel på insatser från plan för läsåret 2023/24:

- Trygghetsvandring för att inventera otrygga zoner.
- Kollegialt lärande, perspektiv- och analysstöd för att se behov och utveckla det elevnära arbetet.
- Trygghetsteam som kontinuerligt ser över det förebyggande arbetet, nuläget och inkomna kränkingsanmälningar.
- Samtal och information om netiketts (tillämpning när/vad). Ökad kompetens om internet och datoranvändning.
- Fadderskap för att minska yngre barns upplevelse av otrygghet bland äldre barn.

I undersökningar om trygghet och studiero står sig kommunen övergripande väl med genomsnittet bland undersökta kommuner. Resultatet visar något bättre resultat för årskurs fem och något sämre för årskurs åtta i jämförelse med övriga.

Slutsatsen från utbildningsnämnden var att det pågår ett systematiskt arbete med många insatser för att stärka arbetet för trygghet för barn och elever. Detta är ett område som ständigt behöver vara i fokus och fler långsiktiga åtgärder kommer att tas fram.

Hur kan vi minska antalet vildsvin och skadorna som de ställer till med i våra samhällen

🟡 Pågående med avvikelse

Ansvarig nämnd: Samhällsbyggnadsnämnden

Samhällsbyggnadsförvaltningen utreder förutsättningarna för en kommunal hantering av vildsvinsfallor. Arbetet är påbörjat men inte avslutat. Uppdraget att ändra jaktarrenden bör ses över en längre tid då avtalen ofta har en lång upplåtelsestid med begränsade möjligheter till ändring under löpande avtalstid. Nämnden har också gett förvaltningen i uppdrag att ta med arrenden i den översyn av styrdokument som pågår. Det arbetet är inlett.

Ta fram en plan/strategi för tätortsnära skog, exempelvis Dammekärr och Furulundsområdet. Planen ska också täcka in mindre grönområden som angränsar till privatperson.

🟡 Pågående med avvikelse

Ansvarig nämnd: Samhällsbyggnadsnämnden

Uppdraget är sammankopplat till förvaltningens övergripande arbete med styrdokument. Förvaltningen har under året arbetat med att identifiera nya relevanta styrdokument att fram, se över vilka som behöver revideras eller upphävas. Det återstår ett arbete att uppskatta eventuella kostnader, tidsåtgång och prioriteringsordning. Plan för tätortsnära skog är nära besläktat med en skogspolicy som förvaltningen har för avsikt att ta fram.

Samhällsbyggnadsnämnden bedömer att det finns behov av ett tydliggörande för att fullt ut förstå kommunfullmäktiges vilja med en strategi för tätortsnära skog och vad den ska generera.

Utred behov och förutsättningar för en taktisk samhällsintraprenör

🟡 Pågående med avvikelse

Ansvariga nämnder: Kommunstyrelsen och samhällsbyggnadsnämnden

Arbetet har inletts inom såväl kommunledningsförvaltningen som inom samhällsbyggnadsförvaltningen. En förundersökning bestående av informationsinhämtning via telefonintervju har genomförts med våra tre tvillingkommuner; Stenungsund, Kungälv och Eslöv. Endast Kungälv av de tre hade tjänsten Stadsarkitekt. Vad beträffar den utökade betydelsen samhällsintraprenör fanns inte det i någon högre utsträckning i någon av kommunerna. Tre kortare intervjuer har också utförts med kommunstyrelsens ordförande, ordförande i samhällsbyggnadsnämnden samt bygglovschef. Även om det finns likheter i kravspecifikation krävs det mer utredningsarbete för att reda ut vad syftet med rollen ska vara samt vilka behov som föreligger och hur en sådan befattning kan designas.

Utred möjligheten att säkerställa att våra äldre inte är felmedicinerade eller övermedicinerade samt vilka kosttillskott tex D-vitamin som skulle bidra till en högre livskvalitet.

✓ Avslutad

Ansvarig nämnd: Socialnämnden

Ordinatóren bakom läkemedelsbehandling ansvarar för att följa upp önskat resultat och omvärdera och justera behandlingen utifrån hur patientens hälsotillstånd påverkas av läkemedelsbehandling. Inom ramen för målgruppen i kommunal primärvård, där kommunen ansvarar för god och säker vård upp till och med sjuksköterskekompetens, är det många patienter som har omfattande läkemedelsbehandling förskrivna. Enkel respektive fördjupad läkemedelsgenomgång är något som lades till författningen om säker läkemedelshandling 2012. För målgruppen i den kommunala primärvården är det av stor vikt att samverkan sker mellan kommunens sjuksköterska och regionens läkare som är ansvarig ordinator. En samverkansrutin finns för sjuksköterskeenheter och som presenterats i närområdet där kommunal primärvård samverkar med regionens primärvård.

Utred möjligheten att införa tidsgräns för nattfasta

✓ Avslutad

Ansvarig nämnd: Socialnämnden

Under året har ett nytt arbetssätt införts kring nattfasta med ny rutin, mätning samt utbildning i nutrition. Nattfastan är antalet timmar mellan dygnets sista och nästa dygns första måltid. Om nattfastan blir för lång minskar möjligheten för personen att nå upp till sitt energi- och näringsbehov. Enligt Livsmedelsverkets råd *Bra måltider i äldreomsorgen* bör nattfastan inte överstiga 11 timmar. En längre nattfasta gör det svårt att hinna täcka energi- och näringsbehov. Att mäta nattfasta syftar till att tidigt upptäcka och minska undernäring/risk för undernäring hos hyresgäster på särskilt boende. Målet är att nattfastan inte ofrivilligt ska överstiga 11 timmar för någon hyresgäst. Åtgärder som vidtas i verksamheten följs upp på teamträffar och frågan om nutrition tas kontinuerligt upp under året. Resultatet av mätningarna återfinns i kvalitetsavsnittet längre ner i denna rapport.

Utred om biståndsbedömningen för särskilt boende kan bli mer tillmötesgående för våra äldre äldre och vilka konsekvenser det får.

✓ Avslutad

Ansvarig nämnd: Socialnämnden

Biståndsenheten har tagit sig an uppdraget genom att följa utvecklingen avseende beslut om särskilt boende för äldre. Under perioden januari-september har 40 beslut om särskilt boende fattats varav alla utom ett har beviljats. Då den absoluta merparten av inkomna ansökningar beviljats konstateras att biståndsbedömningen tillmötesgår målgruppens behov i detta avseende. Mot bakgrund av resultatet betraktar förvaltningen uppdraget som avslutat.

Försörjningsstöd ska snarast leda till egen försörjning

✓ Avslutad

Ansvarig nämnd: Socialnämnden

De aktiviteter som genomförs för att långsiktigt korta tiden för personer med långvarigt behov av försörjningsstöd har fortgått under året. Däremot har de planerade arbetsmarknadsanställningarna dragits in på grund av det prognosticerade underskottet. De anställningar som redan verkställts (innan beslutet om åtgärder för att bromsa underskottet) fortsatte enligt plan. Verksamheten deltar i ett treårigt ESF-projekt som har fokus på att korta tiden med biståndsbehov och stötta personer ut till egen försörjning. ESF står för Europeiska socialfonden. Det är en av Europeiska unionens strukturfonder som syftar till att främja sysselsättning och social inkludering i medlemsländerna genom att investera i människors kunskaper och färdigheter.

Garanterad utevistelse för boende i särskilt boende

✓ Avslutad

Ansvarig nämnd: Socialnämnden

Möjligheten till utevistelse för hyresgästerna på särskilt boende styrs av varje hyresgäst/individens önskemål och behov, utifrån ett individuellt och personcentrerat förhållningssätt. För varje hyresgäst görs en överenskommelse om behov, önskemål och insatser som dokumenteras i den individuella genomförandeplanen. Under året har en ny rutin tagits fram med målsättningen att utevister ska vara implementerade i verksamheten på samma sätt som andra insatser så som exempelvis dusch. Signeringslistor har införts för utevister och mätning har skett under hösten 2023.

Då det inte finns någon jämförande data är det svårt att uttala sig om utfallet av mätningen. En effekt som dock kunnat ses är att fokus på utevister ökat. Vissa omsorgstagare sköter själva sin utevistelse, några vill bara gå ut om det är fint väder och för ytterligare andra kan en stund på balkongen vara en utevistelse. Verksamheten kommer arbeta vidare med utevistelse både avseende utförandet av det som överenskommit i genomförandeplanen men också att dokumentera utfallet av önskemålet, samt att utveckla och förfinas själva mätningen i sig. Detta görs inom ramen för ordinarie verksamhet.

Utveckla Ung Omsorg till fler/alla

✓ Avslutad

Ansvarig nämnd: Socialnämnden

Ung omsorg har under året startas upp på alla särskilda boenden i Ale kommun.

Höj habiliteringsersättningen

✓ Avslutad

Ansvarig nämnd: Socialnämnden

Ett förslag på höjning av habiliteringsersättningen har under våren varit uppe i socialnämnden för beslut. I samband med detta korrigerades även funktionsstöds vägledning gällande hantering av ersättning vid frånvaro. Ale kommuns habiliteringsersättning ligger nu i nivå med snittet i kommunerna i Göteborgsregionens kommunalförbund.

Planera kommunens 50-årsfirande

✓ Avslutad

Ansvarig nämnd: Kommunstyrelsen och kultur- och fritidsutskottet

Ärendet avslogs i kommunfullmäktige vid sammanträde den 4 september 2023.

Information om möjligheter till återvandring

✓ Avslutad

Ansvarig nämnd: Kommunstyrelsen

Uppdrag genomfört enligt plan och bedöms avslutat.

Foto: Bohus Gymnastik

7 Övrig uppföljning

7.1 Sammanställning av inkomna synpunkter

Tidsperiod	2023
Antal synpunkter	Kommunstyrelsen: 18 Servicenämnden: 6 Socialnämnden: 58 Samhällsbyggnadsnämnden: 59 Kultur- och fritidsutskottet: 36 Utbildningsnämnden: 86 Totalt: 263
Synpunkter fördelat efterkategori	- Utförande av tjänst: 7 - Bemötande: 2 - Återkoppling av ärende: 1 - Handläggning: 1 - Bristande information: 1 - Övrigt: 27 - Ej kategoriserade enligt styrdokument: 224
Antal synpunkter som inneburit åtgärder utifrån lagstiftning	Se nedan
Utveckling av verksamheten	Se nedan
System som synpunkter hanteras inom	Evolution, DF-respons och Pythagoras

Hanteringen av synpunkter hanteras inte enhetligt mellan nämnderna och redovisning skiljer sig därför nedan.

Kommunstyrelsen

- Två synpunkter berör trygghet och säkerhet i kommunen. Ett berör en otrygg plats och en annan gällde bränder i containrar.
- Fyra synpunkter berör personalärenden
- Två synpunkter berör beslut fastställda i mål och budget 2023, migrationspolitiskt beslut och information om återvandring.
- Två ärenden berör nedskräpning, ett gäller hästar och ett gäller städning av perrongerna.
- Tre ärende berör information om verksamhet inom socialtjänstförvaltningen
- Ett ärende ärende berör flyktingboendet i Vikadamm.

Kultur och fritidsutskottet

En ny funktion i bokningssystemet har köpts in vilket innebär att öppettider för allmänhetens åkning på hemsidan inom kort kommer att kunna speglas mot bokningssystemet. Detta innebär att hemsidan inte behöver uppdateras separat, och problemet med att sena ändringar i bokningssystemet missas att uppdateras på hemsidan elimineras.

Anläggnings och arrangemangsstöd har under perioden arbetat tillsammans med serviceförvaltningens enheter drift- och underhåll och lokalvård i de lokaler och anläggningar där det finns brister i kvalitet avseende städrutiner och lås- och larmfrågor.

Socialnämnden

Inkomna synpunkter och klagomål redovisas i nämndens kvalitetsberättelse.

Samhällsbyggnadsnämnden

Förvaltningen saknar gemensamma rutiner och system för hur synpunkter ska hanteras, registreras och dokumenteras vilket innebär att det är svårt att få fram heltäckande statistik och få en överblick. Förvaltningen har under 2023 haft 59 ärenden i kommunens ärende- och diarieföringssystem Evolution där ärendemeningen börjar med "synpunkt". Långt ifrån alla synpunkter som inkommer till förvaltningen registreras i Evolution. Då rutiner saknas är det även svårt att sortera synpunkterna utifrån kategori.

Inom verksamhetsområdet teknik inkommer synpunkter till främst infrastrukturenheten och renhållningsenheten. Synpunkterna inkommer till enheternas funktionsbrevlådor via mejl eller via telefon, post, sociala medier

och fixa min gata. Enheterna besvarar synpunkterna och många innebär åtgärder av något slag. Ärenden som kommer in till renhållningen som kräver åtgärd, så som missade tömningar eller annat klagomål registreras i verksamhetssystemet EDP Future för uppföljning med entreprenör och/eller åtgärd.

På verksamhetsområdet plan och myndighet inkommer synpunkter till byggenheten och miljöenheten. Då enheterna registrerar synpunkter direkt i aktuellt ärende i ärendehanteringssystemet är det svårt att få fram statistik inom deras områden.

Den generella uppfattningen är att inkomna synpunkter både besvaras och åtgärdas av handläggare och att den som ställt sin synpunkt till förvaltningen också får återkoppling. Däremot är det svårt att säga hur många synpunkter som kommer in, vilka områden de gäller och vilka eventuella åtgärder som vidtas, eller kanske borde vidtas, när system och rutiner saknas för registrering och dokumentation.

Till följd av ovanstående utmaningar har förvaltningen föreslagit att kommunen bör införa ett kommungemensamt system och rutin för synpunktshantering. Kommunstyrelsen har fått i uppdrag att driva ett sådant projekt under 2024. När det finns en gemensam rutin och ett eventuellt system där alla synpunkter kan hanteras blir det enklare att få ut statistik samt få en systematik i uppföljningen.

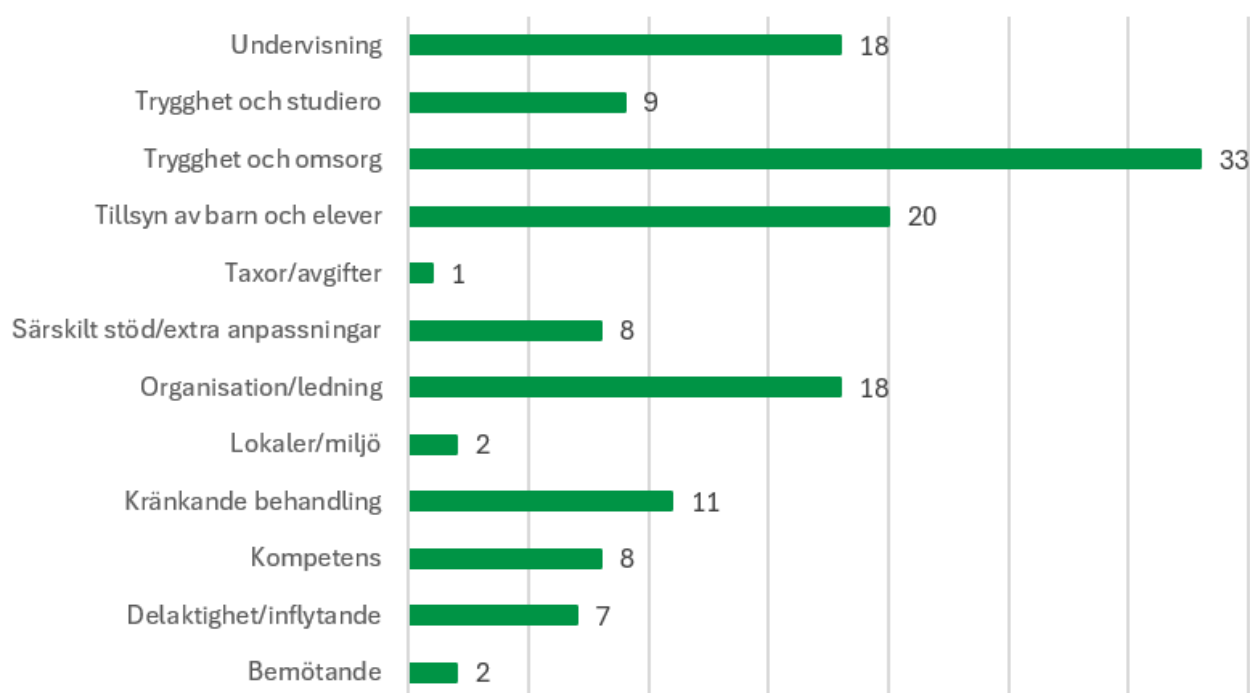
Utbildningsnämnden

Huvudmannens ansvar för att hantera klagomål gällande utbildningen regleras i 4 kap. 7–8 §§ skollagen (2010:800). Enligt skollagen ska alla huvudmän ha rutiner för att ta emot och utreda klagomål mot utbildningen och lämna information om sina rutiner på ett lämpligt sätt. Huvudmannen ska vidare se till att nödvändiga åtgärder vidtas om det genom uppföljning, klagomål eller på annat sätt framkommer att det finns brister i verksamheten.

En väl fungerande klagomålshantering ger huvudmannen möjlighet att uppmärksamma och åtgärda brister på lokal nivå så tidigt som möjligt. Klagomålshandlingen ger också viktig information till huvudmannens och enhetens kvalitetsarbete, vilket kan bidra till högre kvalitet i verksamheterna för alla barn och elever.

Under 2023 har det inkommit 86 klagomål i utbildningsförvaltningens verksamheter. Diagrammet nedan visar de områden som klagomålen handlar om. Diagrammet visar vad klagomålet huvudsakligen berör, men flera klagomål berör flera områden.

Klagomålet avser

70 procent av klagomålen avser grundskolan, 30 procent avser förskolan. Samtliga ärenden är avslutade, återkopplade och åtgärdade i förekommande fall.

De allra flesta klagomålen avser områden i skollagen som till exempel särskilt stöd/extra anpassningar, tillsyn av barn och elever, trygghet, omsorg och studiero samt kränkande behandling. Det sistnämnda hanteras inom arbetet med kränkande behandling. Övriga hanteras utifrån barn- och elevers behov och lagstiftning. Enheterna tar in klagomålen i det systematiska kvalitetsarbetet och de utgör en del av underlagen för utveckling av verksamheten. En del av klagomålen är en effekt av att kommunikationen från skolans sida har brustit. Ett förbättrat och mer systematiskt arbete med klagomålshantering har i flera fall gett goda samtal med berörda och förbättringsåtgärder har vidtagits. Opartiska utredare krävs ibland för att utreda klagomål och genomföra svåra samtal. Det finns dock mycket kvar att göra, än så länge syns inte goda effekter överallt.

I Skolinspektionens enkät till vårdnadshavare svarade 64 procent att de vet vart de ska vända sig om de vill lämna klagomål, 21 procent svarade nej och 15 procent svarade att de inte vet. Enkätsvaren visar att informationen behöver spridas ytterligare under 2024.

7.2 Energi- och klimatstrategi

Övergripande

Utbildningsnämnden antog en reviderad handlingsplan utifrån kommunens strategi för energi och klimat på sammanträdet 2023-09-06. Fokus för utbildning är miljö och klimat i undervisning och kopplad till läroplansmålen. Från och med vårterminen 2023 samverkar utbildningsförvaltningen i Ale med Universeum i Göteborg. Som ett led i pågående utvecklingsarbete inom förvaltningen genomförs kompetensutvecklingsinsatser tillsammans med Universeum. Insatserna har ett långsiktigt skolutvecklingsperspektiv och syftar till att stärka och stödja hela organisationen med fokus på omställning för hållbar utveckling och kopplingen till de globala målen 2030. Hittills har fem av de nedanstående punkterna genomförts med gott resultat. Projektet har goda förutsättningar att bli framgångsrikt utifrån att Ale har förberett och förankrat arbetet under en längre tid.

1. Gemensam dag med chefsgruppen för alla skolformer
2. Fördjupning med grundskolans rektorer med fokus på fortsatt utvecklingsarbete.
3. Elevråden
4. Förstelärare - stödjer och driver utvecklingsarbete med fokus på hållbar utveckling och Globala målen.
5. Alla lärare grundskolan - omställning för hållbar utveckling och undervisningspraktik
6. Globala målen i skolan - elever och lärare

Därefter en konferens på Universeum med förvaltningsledning och presidiet som ett första steg i ett längre utvecklingsarbete för att skapa en gemensam riktning för att stärka långsiktigheten.

Kommunstyrelsens förvaltning har i huvudsak styrande och administrativa uppdrag som ekonomi, nämndadministration, personalfrågor, utredningar och uppföljningar. Det gör att största delen av förvaltningens klimatarbete sker indirekt genom styrning, strategier och uppföljningar som i sin tur påverkar andra delar av organisationen.

Samhällsbyggnadsförvaltningen har med stöd från Västra Götalandsregionen tagit fram ett underlag som visar förutsättningar för förnybar elproduktion med sol- och vindkraft. Underlaget visar lämplig lokalisering av potentiell solexproduktion på takbaserade respektive markbaserade solcellssystem och vindelsproduktion. Underlaget visar också nuvarande elnätskapacitet och vilka förutsättningar som finns för elnätets kapacitetsökning. Underlaget kommer bland annat att vara ett kunskapsunderlag i kommande arbete med översiktlig planering och i pågående arbete med lokaliseringsutredning för verksamhetsmark, fördjupad översiktsplan för Älvängen och för energi- och klimatstrategin.

Hållbara transporter

Inom samhällsbyggnadsförvaltningen sker huvuddelen av bostadsplaneringen inom områden som är nära till kollektivtrafik och gång- och cykeltrafik är prioriterade trafikslag. Mobilitetsriktlinjer tas fram för att minska biltransporter till förmån för gång, cykel och kollektivtrafik. Det kan exempelvis innebära att exploatörer kan minska antalet parkeringsplatser i utbyte mot plats för bilpool, cykelverkstad i huset eller att de boende får kollektivtrafikkort under en tid.

Planering av infrastruktur bygger på ett minskat transportbehov och att fler ska kunna välja kollektivtrafik och

cykel. Den gång- och cykelplan som tagits fram under 2023 visar på var i kommunen det är prioriterat att bygga gång- och cykelbanor för att öka andelen gång- och cykeltrafikanter. Skolbesök har genomförts tillsammans med Nationella trafiksäkerhetsförbundet om cykling och cykelsäkerhet för att öka cyklandet bland skolbarn och på så sätt minska skjutsandet av skolbarn i bil.

Elbilar används i verksamheterna där så är möjligt. På grund av risker med elförsörjningen kan verksamheterna inte helt och fullt förlita sig på elfordon utan det finns också en del fordon med annat drivmedel, varav HVO100 förekommer. Även i upphandling beaktas frågan om drivmedel, men också transportbehovens omfattning.

I första hand nyttjas Teams för möten med konsulter och entreprenörer för att undvika resor från båda håll. Inköp sköts i huvudsak via webben och ruttplanering görs vid tillsynsbesök.

På byggenheten är upphandlingarna skapade så att entreprenören får en större vinst vid färre transporter. Kostnaden ligger per ton transporterat avfall och inte per utförd transport. Detta för att minska antal körda kilometer för att transportera det avfall som enheten ansvarar för.

Det kollektiva resandet har i någon mån ökat i utbildningsförvaltningen, och det finns information om kollektiv resväg samt uppmaning till samåkning i möteskallelser. Det är dock svårt att genomföra fullt ut med befintlig organisation i förhållande till hur flera uppdrag ser ut. Ett fortsatt arbete med organisation görs för att underlätta kollektivt resande och cykel. Andelen digitala möten är fortsatt på en hög nivå, vilket också minskar resandet i organisationen.

Nio klasser från fyra skolor deltog i På egna ben hösten 2023.

Klimatsmart och hälsosam mat

Ett kontinuerligt samarbete pågår mellan kostenheten och skolor och förskolor för att minska matsvinnet. Serviceförvaltningen mäter matsvinn kommunövergripande två gånger per år. 2022 låg kommunen på 48 gram matsvinn/ätande, 2023 blev resultatet 47 gram matsvinn/ätande. Skolans matsedel har under 2023 klimatberäknats och ligger på samma nivå som för 2022.

Förnybara och resurseffektiva produkter och tjänster

Serviceförvaltningen har ett nära samarbete med samhällsbyggnadsförvaltningen utifrån ett övertagande av ansvaret för avfallshandling men även för att skapa förutsättningar för sortering av fraktioner. Bland annat har särskilda sorteringskåp köpts in och placerats vid lokaler där befintliga miljörum inte möjliggjorde sortering av avfall enligt krav.

På de särskilda boendena inom äldreomsorgen omhändertas de erfarenheter och den kompetens som verksamheten tillägnade sig utifrån sitt deltagande i GR-projektet, Resurssmart äldreboende. Inom funktionsstöd görs även visst påverkans-/informationsarbete för brukarna angående närodlat, kravodlat och hållbar miljö. På daglig verksamhet finns en arbetsgrupp som arbetar med återvinning på återvinningscentralen tillsammans med enheten stab och teknik.

Krav ställs för att göra miljövänligare val vid investeringar. Exempelvis beställs asfalt som tillverkas med stor del återvunnen asfalt samt att uppvärmningen sker med förnyelsebart bränsle.

Inom ordinarie tillsynsuppdrag, och kopplat till fokusområde i Nationell tillsynsstrategi för miljöbalken, har andelen verksamheter där tillsyn på energifrågor ökat.

Bibliotek - lånar ut böcker och media och fritidsbanken - lånar ut fritidsprylar.

Utbildningsförvaltningen skapar en rutin för hur möbler och inventarier återanvänds så långt det är möjligt.

Sunda och klimatsmarta bostäder och lokaler

100 procent av den energi (el och värme) som köpts är fossilfri, även spetsvärmen. Inför 2023 genomfördes en större kartläggning av möjliga energibesparande åtgärder i kommunens verksamhetslokaler och riktade investeringsmedel beviljades för en särskild satsning åren 2023-2027 om totalt 22 500 tkr. Utfallet för investeringar i energibesparande åtgärder 2023 var 9 663 tkr och typiska åtgärder har för året varit byte av belysning från lysrör till LED, effektivare styrning av ventilation, värme och belysning.

Ett pilottest på Bohusskolan med AI-styrning för energioptimering pågår. Sensorer är utplacerade och skärmar visar klassrummens temperatur, luftfuktighet och koldioxidhalt i realtid. Det skapar medvetenhet och mer

organiserat engagemang bland elever och medarbetare. Med hjälp av tekniken kan energianvändningen styras på ett mer effektivt sätt.

Upphandling har genomförts för framtagande av underlag till ett beslut om byggstandard i Ale. I detta underlag kommer klimatpåverkan att analyseras enligt livscykelanalys (LCA) både i byggskedet och för färdig lokal.

Kultur och fritidsförvaltningen har medverkat till bättre samnyttjande av lokaler på t.ex. Rödklövergatan. Mindre energikrävande uppvärmning av idrottsanläggningar installeras successivt.

7.3 Jämställdhet och mångfald

Kommunstyrelsen

Kommunledningsförvaltningen arbetar aktivt för en inkluderande och jämställd arbetsplats. Det finns inga kända fall av sexuella trakasserier och kränkningar under det senaste året, vilket tyder på en kultur av respekt och säkerhet på arbetsplatsen. Det indikerar också på en organisatorisk inställning att aktivt hantera och motverka sådana beteenden.

Genom att förebygga osakliga löneskillnader mellan kvinnor och män, visar förvaltningen ett engagemang för ekonomisk jämställdhet och att alla anställda känner sig lika behandlade, oavsett kön. Alla anställda inom förvaltningen har lika tillgång till möjligheter och resurser, vilket skapar en miljö där olika perspektiv och erfarenheter inte bara välkomnas utan också ses som en tillgång.

Rutiner som tillfälligt och frivilligt arbete på distans samt flextid stödjer en balans mellan arbete och privatliv. Med den möjligheten skapas en inkluderande arbetsplats där anställda med olika livssituationer och familjebehov kan trivas. Rätt till deltidsarbete möjliggör för personer som har åtaganden utanför arbetsplatsen att fortsätta vara en aktiv del av arbetsstyrkan.

Förvaltningen arbetar med kompetensbaserad rekrytering vilket spelar en central roll i att främja mångfald på arbetsplatsen. Genom att fokusera på sökandens färdigheter, kunskaper och erfarenheter snarare än på faktorer som kön, ålder, etnicitet eller annan personlig bakgrund, skapar arbetsgivaren en mer rättvis och objektiv urvalsprocess.

Kultur- och fritidsutskottet

Under året har enheterna haft genomgång av arbetsgivarpolicy och kränkande särbehandling på arbetsplatsträffar (APT).

Förvaltningen arbetar med kompetensbaserad rekrytering, med stöd av metodmaterial ifrån HR. Genom att fokusera på sökandens färdigheter, kunskaper och erfarenheter snarare än på faktorer som kön, ålder, etnicitet eller annan personlig bakgrund, skapar arbetsgivaren en mer rättvis och objektiv urvalsprocess vilket är centralt för att främja mångfald.

Serviceenämnden

Serviceenämnden följer riktlinjen för mångfald och jämställdhet antagen av kommunfullmäktige juni 2023. Riktlinjerna tar avstamp i Ale kommuns värdegrund: Allas lika värde, berikande mångfald och jämställdhet. Det har en tydlig koppling till det övergripande målet ”en arbetsgivare” samt är ett stöd till Ale kommuns arbetsgivarpolicy där det fastslås att ”Ale kommun är en jämlik och jämställd arbetsplats som kännetecknas av ett inkluderande klimat där alla har ett ansvar för att motverka trakasserier, kränkningar och diskriminering.” Målet är att vara en inkluderande arbetsplats där alla har samma förutsättningar och vara attraktiv som arbetsgivare.

Ale kommun ska aktivt bedriva ett mångfald- och jämställdhetsarbete som utgår från de sju lagstadgade diskrimineringsgrunderna, grundläggande principerna om likabehandling och diskriminering. Dessa grundläggande principer ska genomsyra kommunens och därmed serviceförvaltningens hela verksamhet, som arbetsgivare, såväl som i relation till och i kontakter med kommuninvånare. Samtliga anställda på förvaltningen omfattas av riktlinjen oavsett roll eller funktion. Nolltolerans av diskriminering, trakasserier, sexuella trakasserier, kränkande särbehandling eller repressalier är ett ovillkorligt krav ur demokratisk synvinkel, arbetsmiljösynpunkt och ur effektivitetssynpunkt.

Frågor om mångfald och jämställdhet har under året behandlats på serviceförvaltningens skyddskommitté,

arbetsplatsträffar och i medarbetarsamtal. Arbetet med aktiva åtgärder har gjorts i samverkan med medarbetarna. Sedan riktlinjen antogs av kommunfullmäktige i juni 2023 har inga ärenden om kränkande särbehandling anmälts på förvaltningen.

Socialnämnden

Förvaltningen arbetar aktivt för en inkluderande och jämställd arbetsplats och tar hänsyn till dessa perspektiv i enlighet med kommunens styrdokument, exempelvis genom kompetensbaserad rekrytering. Flera enheter inom verksamhetsområde funktionsstöd är också hbtqia+-certifierade. Även på de enheter som ännu inte är certifierade inom verksamhetsområdet lyfts frågor relaterade till hbtqia+ på APT-möten genom webbutbildningar och dialog i arbetsgrupperna.

Samhällsbyggnadsnämnden

Förvaltningen arbetar för en inkluderande och jämställd arbetsplats. Avsaknaden av sexuella trakasserier och kränkingsanmälningar under det senaste året tyder på en kultur av respekt på arbetsplatsen. Det indikerar också på en organisatorisk inställning att aktivt hantera och motverka sådana beteenden.

Under året har enheterna arbetat utifrån de beslutade grundläggande principerna både inom enheterna och i kontakt med kommuninvånarna. Likabehandling oavsett kön, könsöverskridande identitet, etnisk tillhörighet, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder ses som en självklarhet och frågor som lyfts på arbetsplatsträffar. Under 2023 har enheterna även haft genomgång av arbetsgivarpolicy och kommuner under 2024 att arbeta med kränkande särbehandling på APT.

Kompetensbaserad rekrytering leder troligtvis att främja mångfald på arbetsplatsen. Genom att fokusera på sökandens färdigheter, kunskaper och erfarenheter snarare än på faktorer som kön, ålder, etnicitet eller annan personlig bakgrund, skapas en mer rättvis och objektiv urvalsprocess.

Utbildningsnämnden

Enligt diskrimineringslagen ska varje arbetsgivare driva ett aktivt arbete för lika rättigheter och möjligheter. Riktlinjerna tar avstamp i Ale kommuns värdegrund: Allas lika värde, berikande mångfald och jämställdhet. Det har en tydlig koppling till Ale kommuns arbetsgivarpolicy där det fastslås att ”Ale kommun är en jämlik och jämställd arbetsplats som kännetecknas av ett inkluderande klimat där alla har ett ansvar för att motverka trakasserier, kränkningar och diskriminering”. Målet är att vara en inkluderande arbetsplats där alla har samma förutsättningar och vara attraktiv som arbetsgivare.

Inom utbildningsförvaltningen ingår detta i det systematiska arbetsmiljö- och kvalitetsarbetet och har en tydlig plats på APT och i medarbetarsamtal. Arbetet pågår, men det finns mycket kvar att göra avseende ökad kunskap och medvetenhet. En del av utmaningen är att arbeta för mångfald i samband med rekrytering.

Det finns exempel på att förvaltningen inte lyckats skapa en trygg miljö för all personal. En av utmaningarna kan i vissa fall vara att hantera reaktioner från vårdnadshavare som inte alltid delar de värderingar som diskrimineringslagen anger.

7.4 Tillitsdialoger

I inledningen till kommunfullmäktiges mål och budget 2023 anges att detta ”är ett styrdokument som aktivt ska följas upp genom verksamhetsdialog där prioriteringar tydliggörs.” Nedan redovisas därför de tillitsdialoger som genomförts på ett övergripande plan. Tillitsdialogernas form, antal och formalitet skiljer sig åt mellan de olika nämnderna.

Kommunstyrelsen

2023 uppdaterades processen för hur tillitsdialogerna skulle genomföras mellan kommunstyrelse och förvaltning. Kommunstyrelsen utsåg två representanter mot respektive avdelning inom kommunledningsförvaltningen. Förutom att ledamöterna skulle lära känna verksamheten, var fokus för dialogerna de två riktningmålen effektivitet och kundfokus. Sammanfattningsvis bedömer förvaltningen att det finns en utvecklingspotential i

tillitsdialogerna som hittills mestadels haft karaktären av att ge de förtroendevalda en grundläggande kunskap om de olika avdelningarnas ansvar, processer och utmaningar. Fokus framåt bedömer förvaltningen behöver vara att samtala om kommunledningsförvaltningens roll som central stöd- och styrfunktion. De två riktningensmålen om effektivitet och kundfokus behöver vara fortsatt prioriterade i kommande tillitsdialoger eftersom de är avgörande för goda leveranser till de kommunala kärnverksamheterna.

Kultur- och fritidsutskottet

Samtliga enheter har någon gång under året genomfört dialog på kultur- och fritidsutskottets ordinarie sammanträden. Fokus i dialogerna har varit att höja kunskapen om verksamheternas uppdrag. Utskottet har getts möjlighet att ställa frågor och samtalen har lett till en dialog om aktuella utmaningar och riktning framåt för verksamheterna.

Socialnämnden

Dialoger i den här formen har genomförts mellan socialnämnden och förvaltningen sedan 2020. I år genomfördes vårens dialoger i delvis annat format och var en del i nämndens utbildning om verksamheter i förvaltningen. Höstens dialoger genomfördes med fokus på kommunfullmäktiges riktningensmål. Bland det som lyftes var både aktiviteter som verksamheterna genomför för att bidra till en måluppfyllelse på helheten, men också samtal om hur nämndsledamöterna ser på respektive mål och hur det visar sig att respektive aktivitet verkar i riktning mot målet.

Servicenämnden

Tillitsdialoger mellan servicenämndens arbetsutskott samt verksamheternas ledningsgrupper genomfördes i samtalsform i november.

Samhällsbyggnadsnämnden

Samhällsbyggnadsförvaltningens enheter och samhällsbyggnadsnämnden har under året haft regelbundna tillitsdialoger. Tillsammans har nämnden och förvaltningen tagit fram mötenas mål och syfte samt vilka spelregler som gäller under dialogerna. Under året har alla enheter haft minst en tillitsdialog med samhällsbyggnadsnämnden. Då arbetssättet med tillitsdialoger är relativt nytt har fokus för de enhetsspecifika dialogerna inledningsvis i mångt och mycket varit att skapa en förståelse för respektives arbetsuppgifter och uppdrag. Nämnden har haft möjlighet att presentera sig själva samt prata om rollen som politiker och enheterna har kunnat presentera sina verksamheter, aktuella uppgifter samt utmaningar. Den generella uppfattningen i förvaltningen efter genomförda dialoger är att dialogerna varit positiva och genuina och lett till en bättre förståelse för uppgifter och uppdrag. Under tillitsdialogerna har det bland annat pratats om tjänsteutlåtandets roll som kunskapskälla och om kundperspektivet med fokus på förtroende för myndigheten samt att politiken önskar att öka dialogen inför en bygglov-sansökan, vilket andra kommuner har haft framgång med. Vidare har förvaltning och politik diskuterat behov av utbildning för förtroendevalda inom flera ämnesområden. Dialogen har också behandlat hur hantering av strategiska markinköp kan gå till samt hur det skulle kunna förmedlas till nämnd.

Utbildningsnämnden

För att främja dialog, skapa tillit, synliggöra styrkedjan och öka det interna ansvarstagandet på alla nivåer har utbildningsnämnden och förvaltningen genomfört tillitsdialoger med alla medarbetare inom förvaltningen sedan våren 2019. Dialogerna har genomförts varje termin med alla enheter och förutom enhetens rektor och alla medarbetare deltar den politiska ledningen och förvaltningsledningen förstärkt av samtalsledare från förvaltningens centrala funktioner. De första åren hade dialogerna främst fokus på nämndens två långsiktiga mål: *lika möjligheter till framgångsrikt lärande* och *hållbar kompetensförsörjning*. Under våren 2023 utgick dialogerna från boken *Sveriges bästa verksamheter* av Henrik Eriksson. Alla medarbetare samtalande om hur verksamheten kan förbättras utifrån nedanstående framgångsfaktorer:

- arbetar i värdeskapande processer och nätverk,
- drivs av behov och syfte,
- förbättrar mer än de kartlägger, analyserar och dokumenterar,
- leds genom aktivt, långsiktigt och kontinuerligt förbättringsarbete och
- tar tillvara motivation och drivkrafter.

Efter vårens dialoger har medarbetarnas förbättringsförslag dokumenterats och sorterats. De förslag som avser

enhetsnivå har rektorer och medarbetare arbetat vidare med på enheten. Förvaltningen arbetar vidare med de förslag som är på övergripande nivå.

Under hösten 2023 utgick dialogerna från enheternas utvecklingsbehov och de förbättringsförslag som kommit in. Dialogerna har hittills bland annat lett till större insikt och kunskap om varandras och sitt eget uppdrag i styrkedjan.

Foto: Ale kommun

Foto: Ivar Huntington/Ale kommun

8 Personalanalys

8.1 Sammanfattning

Under det senaste året har det skett förändringar inom personalstrukturen i kommunen. I genomsnitt hade kommunen 2 436 anställda, varav 98,5 procent hade en heltidsanställning. När det gäller rekrytering och personalomsättning erhöll 445 personer en tillsvidareanställning under året, inklusive 17 chefspositioner. Samtidigt avslutade 341 tillsvidareanställda sin tjänst av olika anledningar, inklusive pensionering, och av dessa var 25 personer chefer.

Rekryteringsprocessen har under året utvecklats med ett nytt rekryteringsverktyg samt digital referenstagning. Ett kompetensbaserat rekryteringssystem säkerställer att kandidater bedöms baserat på deras färdigheter, erfarenheter och kompetenser snarare än subjektiva kriterier. Det kan också bidra till ökad mångfald. Digitala verktyg och processer kan avsevärt minska tiden för att genomföra rekryteringar. Detta automatiserar och förenklar också många av de administrativa processerna, som att sortera ansökningar och hantera kommunikation med kandidater. Genom att fokusera på kompetenser kan kommunen bättre matcha kandidater med de specifika kraven och behoven i olika roller. Detta kan leda till högre prestation och nöjdhet bland nyanställda, samt minska risken för felrekryteringar. Användningen av digitala verktyg för rekrytering och referenstagning visar att kommunen är modern och anpassningsbar. Detta kan vara attraktivt för potentiella jobbsökande, särskilt yngre generationer som är vana vid digitala lösningar. Digital referenstagning kan ge en mer strukturerad och konsekvent process för att samla in feedback om kandidater, vilket kan ge en djupare och mer pålitlig förståelse för kandidaternas tidigare prestationer och beteenden. Kommunens satsning på ett nytt rekryteringssystem och digital referenstagning ger en förnyad och förbättrad inställning till att locka och anställa den bästa talangen. Detta kan bidra till en kompetent och mångsidig arbetsstyrka, vilket i sin tur kan ha positiva effekter på kommunens tjänster och projekt.

Kommunen har under året fokuserat på den organisatoriska och sociala arbetsmiljön genom att påbörja arbetet i den årliga uppföljningen. På detta sett kan kommunen och verksamheter identifiera specifika områden som de vill arbeta vidare med, det kan gälla allt från arbetsprocesser och kommunikation till ledarskap och teamdynamik. Regelbundna uppföljningar hjälper till att upptäcka och åtgärda potentiella problem innan de blir allvarliga. Det kan inkludera frågor som arbetsbelastning, kränkande särbehandling och arbetstid. Att arbeta med den organisatoriska och sociala arbetsmiljön och dess årliga uppföljning är viktig för att möjliggöra ett proaktivt förhållningssätt till hela arbetsmiljön och kan ha långsiktigt positiva effekter på såväl individ- som organisationsnivå.

Under det gångna året har arbetsgivaren aktivt följt upp plan för återgång för medarbetare som varit borta från arbetet på grund av sjukdom i 60 dagar eller längre. Uppföljningen visar att inom de flesta förvaltningar har antalet genomförda återgångsplaner antingen minskat eller förblivit oförändrat. Ett undantag är dock serviceförvaltningen, där det har skett en stadig ökning av antalet återgångsplaner under året.

Den genomsnittliga löneökningen var på cirka tre procent över kommunens olika förvaltningar. Inom Kommunals avtalsområde, styrdes löneutrymmet av det centrala löneavtalet, vilket gav en ökning om 1 150 kronor i genomsnitt per medarbetare. För de anställda inom övriga avtalsområden, där lönenivåerna hade budgeterats till två och en halv procent anpassades ökningarna därefter.

Kommunens lönestruktur, som kontinuerligt jämförs och justeras i förhållande till Göteborgsregionen, avspeglar vår strävan om rättvisa och jämlikhet. Kommunen eftersträvar att löner inte bara är konkurrenskraftiga, utan också bidrar till att uppfylla våra organisatoriska mål och främjar verksamhetsutveckling. Detta synsätt understryker att en väl genomtänkt och rättvis lönebildning är avgörande för att motivera och behålla kompetent personal, samt att stödja vår tillväxt och medarbetarnas bidrag till kommunens framgång.

8.2 Kommunens anställda

2023 fortsatte antalet tillsvidareanställda medarbetare att öka, likt tidigare år. Totalt sett innebar det en ökning med 44 anställda jämfört med föregående år. Däremot ökade den samlade volymen årsarbetare endast med motsvarande två årsarbetare. Utbildningsförvaltningen, som tidigare varit den förvaltning som ökat mest i volym, minskade med 46 årsarbetare under 2023.

I kommunen utgör kvinnor majoriteten av de anställda. För att uppnå en större mångfald finns det ett behov av att attrahera fler män. Mångfald är viktig för att skapa en dynamisk och representativ arbetsstyrka. Samtidigt ökar andelen äldre medarbetare inom organisationen. En möjlig orsak till detta är att fler medarbetare väljer att fortsätta arbeta efter 65 års ålder, och att den befintliga personalstyrkan åldras. Detta mönster kan ha positiva aspekter, såsom erfarenhet och stabilitet, men det är även viktigt att uppmärksamma åldersbalansen. Den minst representerade åldersgruppen i kommunen är de mellan 20 och 29 år, där endast 10 procent av de anställda befinner sig. För att tillföra nya perspektiv och säkerställa en fortsatt kompetensförsörjning är det gynnsamt att öka andelen yngre anställda. Strategisk kompetensförsörjning är viktigt för att säkra organisationens framtida tillväxt och utveckling.

Den genomsnittliga sysselsättningsgraden för tillsvidareanställda är 98,5 procent. Denna siffra är något missvisande eftersom den inte inkluderar partiell ledighet, som föräldraledighet eller frivillig tjänstledighet.

Antalet chefer i kommunen har minskat avsevärt, från 132 till 113 tillsvidareanställda chefer mellan 2022-12-31 och 2023-12-31. Denna minskning beror främst på att 25 chefer har slutat under året, och att många chefspositioner är temporära, med vikarierande chefer eller interimslösningar. Personalomsättningen bland chefer är fortsatt hög, på 21,7 procent. 17 nya tillsvidareanställda chefer har börjat under året.

	Extern omsättning	Extern omsättning exklusive pensionsavgångar
Kommunledningsförvaltningen	19,11%	16,86%
Serviceförvaltningen	7,91%	4,83%
Socialförvaltningen	17,70%	16,18%
Samhällsbyggnadsförvaltningen	13,04%	11,31%
Kultur- och fritid	15,99%	14,39%
Utbildningsförvaltningen	11,27%	10,54%

Kommunen har fortsatt hög personalomsättning, högst är den inom kommunledningsförvaltningen och socialförvaltningen.

8.2.1 Antal anställda

Antal anställda	2023-12-31	2022-12-31	Skillnad
Antal tillsvidareanställda,	2 436	2 392	44
-varav kvinnor i %	81,26 %	81,94 %	-0,68
-varav män i %	18,74 %	18,06 %	0,68
Antal heltidsanställda	2 407	2 339	68
Antal deltidsanställda	139	155	-16
Antalet tidsbegränsat anställda (månadsanställda vikarier)	133	167	-34
Antal arbetade timmar (timanställda)	362 816	368 970	-6 154
-varav kvinnor	283 076	276 059	7 017
-varav män	79 740	92 911	-13 171
Årsarbetare			
-månadsavlönade	2 561	2 555	6
-timavlönade	183	187	-4
Totalt	2 744	2 742	2

8.2.2 Kön- och åldersfördelning

Kön- och åldersförändring	2021	2022	2023
Andelen kvinnor/män i % av månadsanställda			
-andel kvinnor i %	82,5%	81,04%	81,06%
-andel män i %	17,5%	18,96%	18,94%

Kön- och åldersförändring	2021	2022	2023
Genomsnittlig ålder månadsanställda	45	45	45
-enbart kvinnor	46	45	45
-enbart män	45	45	45
Åldersfördelning månadsavlönade			
29 år och yngre	311(12%)	275(10,5%)	241(10,07%)
30-49 år	1365(53%)	1381(52,8%)	1354(52,22%)
50 år och äldre	852(35%)	959(36,7%)	998(38,49 %)

Urrval: alla månadsavlönade enligt AB (ej PAN, BEA, vilande anställningar)
Mätdatum: 2023-12-31

8.2.3 Personalförändringar

Personalförändringar

Personalförändringar 2023	2559	171	2732	
Årsarbetare per förvaltning	Månadsavlönade	Timavlönade	Summa	Förändring
Kommunstyrelsen	100	1	101	0
Service nämnd	246	13	260	-2
Samhällsbyggnad	128	2	130	2
Socialnämnden	868	96	964	45
Utbildningsnämnden	1146	57	1204	-46
Kultur- och fritidsnämnden	71	2	73	1
Summa	2559	171	2732	

Urrval: alla månadsavlönade enligt AB (ej PAN, BEA, vilande anställningar)
Mätdatum: 2023-12-31

Det finns motsvarande elva timavlönade som inte går att utläsa organisatorisk tillhörighet på samt två årsarbetare månadsanställda som är registrerade på överförmyndarnämnden som ej anges ovan

8.2.4 Sysselsättningsgrad

Sysselsättningsgrad

Sysselsättningsgrad	2023-12-31	2022-12-31	Skillnad
Tillsvidareanställda	98,52%	98,43%	0,09
-varav kvinnor	98,53%	98,43%	0,1
-varav män	98,45	98,43%	0,02

Tabellen visar den genomsnittliga sysselsättningsgraden bland tillsvidareanställda inom Ale kommun. Ingen hänsyn tas till partiella frånvaroorsaker så som exempelvis tjänstledighet, dvs sysselsättningsgraden baseras på respektive medarbetares grundanställning.

Urrval: alla tillsvidareanställda enligt AB, ej vilande anställningar.

Mätdatum: 2023-06-30

8.2.5 Antal chefer i förvaltningen

Volymtal	Utfall	Utfall föregående period
Antal chefer i förvaltningen	113	132
Antal nyanställda chefer i förvaltningen	17	22

Urval: medarbetare med ledningsansvar kod A, B eller C (ej L).
Mätdatum: 2023-12-31

8.2.6 Personalomsättning

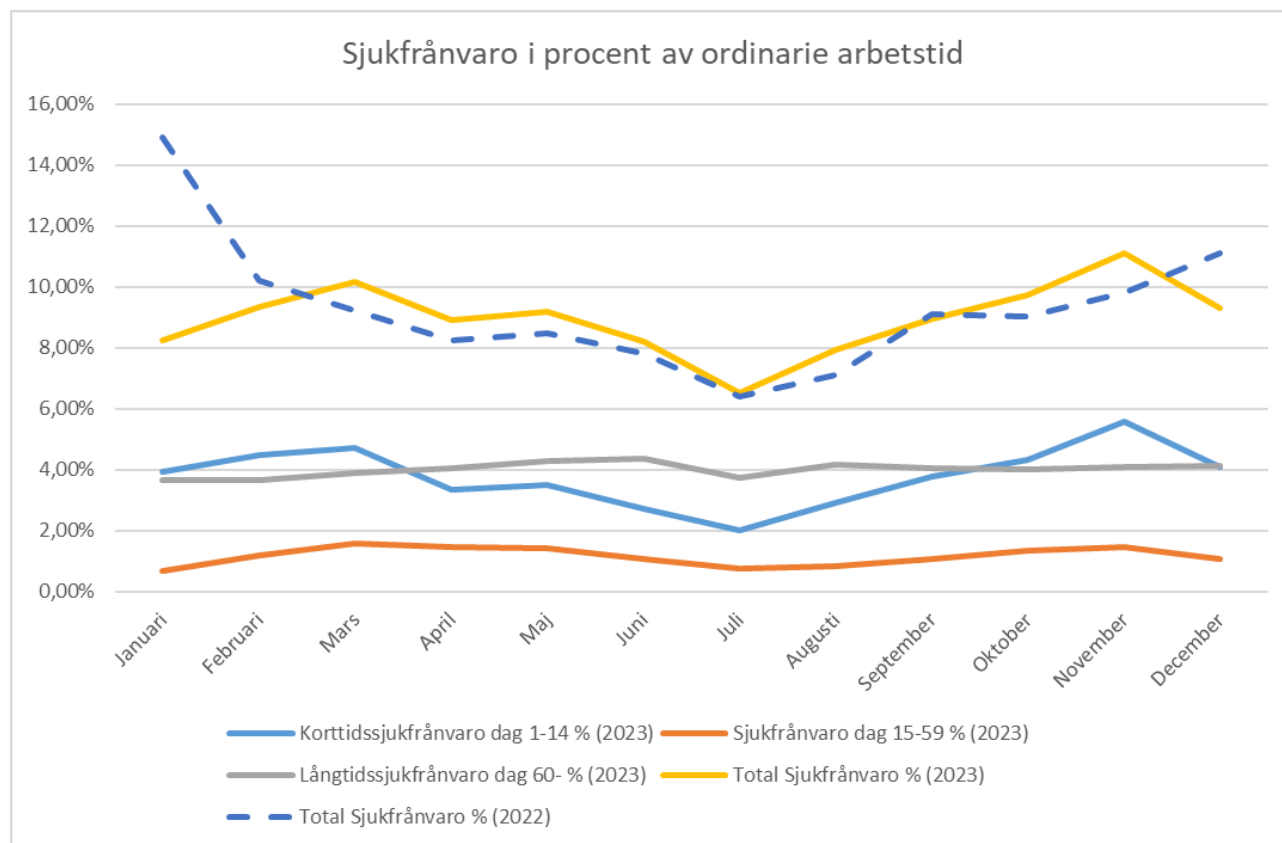
Personalomsättning *	jan-dec 2023	jan-dec 2022
Personalomsättning i %	13,96%	14,4%
Expansion i %	0,08	3,5
Avveckling i %		

Urval: alla tillsvidareanställda enligt AB
Mätperiod: 2023-01-01 - 2023-12-31

8.3 Sjukfrånvaro

Övergripande är sjuktalen likvärdiga om något minskande i relation till 2022. Den totala sjukfrånvaron har minskat med 0,3 procentenheter. Sjukfrånvaron minskar främst bland kvinnor och ökar något bland män. Det är korttidsfrånvaron som minskat med 0,7 procentenheter, medan långtidsfrånvaron ökat med 0,3 procentenheter.

Sjukfrånvaron var som lägst i juli månad och högst under november månad.

*Tidslinje över sjukfrånvaron januari-december, Ale kommun

Vid en jämförelse med GR:s övriga kommuner under jan-augusti 2023 ligger Ales sjukfrånvaro bland de fyra högsta i regionen, jämförelsetal för hela året finns ännu inte. Kommunerna har liknande mönster i sjukfrånvaron över året.

Samtliga månadsanställda, sjukfrånvaro	Jan-aug 2022	Jan-aug 2023
Kungsbacka	7,7	6,6
Mölnadal	8,1	7,1
Hårryda	7,9	7,1
Stenungsund	7,8	7,3
Alingsås	8,6	7,6
Tjörn	8,5	7,9
HELA GR	8,6	8
Göteborg	9	8,4
Lerum	9,7	8,6
Öckerö	9,1	8,6
Ale	9,7	8,6
Kungälv	9	8,7
Partille	9,3	9
Lilla Edet	8,61	7,9

Under det gångna året initierade kommunen ett pilotprojekt i samarbete med företagshälsovården, inriktat på att hantera upprepad korttidsfrånvaro. Än så länge är det för tidigt att utvärdera pilotens resultat eller dess effekter. Arbete med sjukfrånvaro är en komplex process, som vanligtvis tar tid och involverar många parter med olika ansvarsområden och roller. I detta pilotprojekt deltar medarbetare från flera olika förvaltningar, som alla har hög upprepad korttidsfrånvaro.

8.3.1 Sjukfrånvaro i procent

Volymtal	2023-12-31	2022-12-31	Skillnad
Sjukfrånvaro i % av ordinarie arbetstid	9,04 %	9,32 %	-0,28
Sjukfrånvaro, kvinnor	9,85 %	10,31 %	-0,46
Sjukfrånvaro, män	5,59 %	5,13 %	0,46
Ålder - 29 år	7,52 %	8,6 %	-1,08
Ålder 30 - 49 år	8,45 %	8,75 %	-0,30
Ålder 50 -	10,36 %	10,4 %	-0,04
Korttidssjukfrånvaro 1-14 dagar	3,79 %	4,49 %	-0,70
Sjukfrånvaro 15-59 dagar	1,18 %	1,10 %	0,08
Långtidssjukfrånvaro 60 dagar eller mer	4,06 %	3,73 %	0,33

Foto: Ale kommun

Foto: Ivar Håningtom/Ale kommun

9 Nämndernas sammanfattningar

9.1 Kommunstyrelsen

9.1.1 Sammanfattning

Kommunledningsförvaltningen uppvisar för 2023 ett överskott på drygt 15 Mkr vilket förklaras framför allt av lägre personalkostnader än budgeterat, samt en mer eller mindre outnyttjad utvecklingsreserv. Kommunchefens centrala medel bidrar också till en stor del av överskottet.

Av investeringsanslaget om dryga 5 Mkr har knappt 1 mkr använts, främst beroende på lägre kostnader än beräknat i implementeringen av nytt ärendehanteringssystem.

Under 2023 var kommunledningsförvaltningens totala sjukfrånvaro knappt 5 procent, en förbättring från året innan med 1,3 procentenheter. Personalomsättningen är fortsatt hög.

Arbetet med riktningmålet Ett tryggare Ale sker både inom kommunens förvaltningar och i samverkan. Inom kommunledningsförvaltningen samordnas mycket av det trygghetsförstärkande arbetet i Ale kommun i samverkan med näringsliv, regionen, bevakningsbolag, nattvandrare, Länsstyrelsen, bostadsbolagen, Polismyndigheten, räddningstjänsten, föreningslivet och andra kommunala enheter.

Kravet på enkel digital service ökar generellt i samhället. Under 2023 införde kommunledningsförvaltningen en förbättrad och förenklad process för påminnelser och inkassohantering. Och dessutom lanserades en ny externwebb. Under 2023 gjordes också en översyn av kommunens e-tjänster i syfte att undersöka användarvänlighet och nyttjandegrad.

I syfte att förbättra effektiviteten påbörjades en revidering av kommunens styrmodell under 2023. I samma syfte togs ett nytt intranät fram och lanserades. Det nya intranätet underlättar för anställda att hitta rätt information på ett enklare sätt. Fyra förstudier och fem projekt genomfördes under 2023 utöver projekt i ordinarie verksamhet som löpande pågår.

Av sammanlagt tio uppdrag från kommunfullmäktige till kommunledningsförvaltningen är sex avslutade, tre fortgår med avvikelse och ett är avslutat med avvikelse.

Förvaltningen registrerade 18 synpunkter under året varav 14 i kategorin "övrigt" där synpunkterna är av mycket varierande art och nivå.

Tillitsdialoger har genomförts inom alla avdelningar med fokus på att ge de förtroendevalda en grundläggande kunskap om respektive avdelnings ansvar, processer och utmaningar.

9.2 Kultur- och fritidsutskottet

9.2.1 Sammanfattning

Kultur och fritidsförvaltningen gör för 2023 ett mindre överskott. De huvudsakliga förklaringarna till det är lägre personalkostnader samt lägre kapitalkostnader än budgeterat. Det statliga elstödet för Ale Arena har också haft en positiv inverkan på resultatet. Utvecklingsreserven har under året använts för att täcka underskott i övriga verksamheter.

Under året har det pågått ett arbete med förslag på ny organisation för verksamheterna inom kultur- och fritidsförvaltningen. Det finns beslut om att delar av fritidsverksamheten förs över till serviceförvaltningen, medan resterande verksamheter ska bli en del av kommunledningsförvaltningen. Arbetet med förslag till ny organisation kommer att fortsätta under 2024.

2023 har inneburit åtgärder för att förbättra och utveckla det systematiska arbetsmiljöarbetet med utgångspunkt i årlig uppföljning och handlingsplan SAM. Ett arbete som fortsätter under 2024.

Förvaltningen noterar att sjukfrånvaron minskade med 3,2 procentenheter jämfört med 2022. Sjukfrånvaron kommer att fortsätta följas upp kontinuerligt och vid behov samverkar enheterna med HR.

Riktningmålet ett tryggare Ale har bland annat inneburit att kultur och fritid vidareutvecklat arbetet med lovaktiviteter. Megadagar har erbjudits på sportlovet, sommarlovet och höstlovet med totalt 1100 besökare. Förvaltningens olika verksamheter har bidragit med en mångfald av kultur- och fritidsaktiviteter. En framgångsfaktor har varit utökad samverkan med fritidshemmen. Efterfrågan på Fritidsbankens tjänster har varit fortsatt hög med hela 28 940 utlån och en pop-up verksamhet genomfördes under sommaren. Föreningslivet har med stöd ifrån förvaltningen skapat aktiviteter för alla åldrar under sommarens samtliga veckor. Kultur- och fritidsutskottet har under året satsat 2 mkr i extra föreningsbidrag till innovativa insatser mot utanförskap och otrygghet. En annan viktig insats är arbetet inom TSI där den öppna ungdomsverksamheten samordnat arbetet med våldsprevention i kommunen. 135 personer av kommunens medarbetare har utbildats inom våldsprevention och insatsen fortsätter under 2024.

Aktiviteter i linje med riktningmålet fokus på kundnytta i Ale har bland annat varit att utveckla dialogen med målgrupperna genom föreningsråd, kundundersökningar, föreningsfrukostar och öppet hus. Ett flertal insatser har också genomförts i samverkan med förskolan och skolan vilket resulterat i att skol- och förskolebarn i Ale tagit del av ett brett utbud av teaterföreställningar, kulturskoleundervisning och workshops. Kulturskolans orkesterprojekt Showtime har genomförts med gott resultat. I vissa anläggningar har nya lås, larm- och passersystem installerats och en förstudie har genomförts för att utreda om det är möjligt att öka kundnyttan genom effektivare boknings- och bidragsprocesser.

Inom riktningmålet en effektivare organisation har verksamheterna fokuserat på att vidareutveckla samverkan med andra aktörer för att öka kvaliteten och nå ut till fler. Biblioteket har under perioden utökat samarbetet med förskolorna. Sommarläger har genomförts av kulturskolan och öppen ungdom i samverkan med andra förvaltningar. Kulturstaben har inom Ale Inclusive-projektet tagit sig an en stor mängd nya spelplatser, hittat nya samarbetsparter för kulturarrangemang samt mött flera nya målgrupper. En genomlysning av kultur- och fritidsutskottets verksamhet genomfördes första kvartalet 2023 och fastställdes på kultur- och fritidsutskottets sammanträde 2023-03-14.

Arbetet med målområden och uppdrag har pågått enligt plan. Kultur och fritid har genomfört samtliga tre uppdrag ifrån kommunfullmäktige: gallring och revidering av styrdokument, planera kommunens 50-årsfirande samt genomlysning av hela organisationen.

9.3 Servicenämnden

9.3.1 Sammanfattning

Förvaltningens resultat är ett underskott mot budget på närmre 7,0 Mkr. Merparten av avvikelsen härleds till Fastighet och IT.

IT-enheten avslutar året med en negativ avvikelse mot budgeten på 3,8 Mkr. Detta är en betydande ökning jämfört med delårsbokslut 2, där en negativ avvikelse på 1,0 Mkr prognosticerades. I tidigare delårsbokslut har interimslösningen för enhetens chefskap lyfts fram som orsaken till en negativ avvikelse på 1,0 Mkr. Avgångsvederlag har betalats ut till föregående chef och tillförordnad enhetschef har hyrts in från bemanningsföretag sedan maj månad. Resterande del av avvikelsen avser IT-licenser och supportavtal. Framst rör detta ökade kostnader för Microsoft-licenser, men även övriga licenser har sett betydande kostnadsökningar. Avvikelsen har inte rapporterats tidigare eftersom belopp låg uppbokade på balanskonton som inte har hanterats korrekt under året. Detta resulterade i underskattade kostnader för verksamheten under året.

Flera faktorer har gjort att avvikelsen på IT-licenser och supportavtal upptäcktes först i samband med årsbokslutet. Servicenämnden kommer att vidta åtgärder för att förhindra att liknande situationer inträffar igen.

- Svårighet att få insyn i IT- verksamhetens ekonomiska uppbyggnad och styrning.
- Avsaknaden av en inventarieförteckning över IT-licenser och supportavtal har gjort att kommande kostnader inte kunnat uppskattas på ett tillförlitligt sätt.
- Felaktiga bokningar av kostnader tog lång tid att reda ut, vilket resulterade i att en sann bild av det ekonomiska resultatet först kunde presenteras i samband med årsbokslutet.

Fastighetsverksamheten har ackumulerat en negativ avvikelse mot budget på 3,4 Mkr. Orsakerna är flera och merparten av underskottet bedöms vara en isolerad händelse för det gångna året. Internhyresnivån under år 2023

var för låg i förhållande till fastighetsverksamhetens kostnader. Vid beräkningen av internhyran räknades inte samtliga kapitalkostnader för verksamheten med i internhyresmodellen. Fastighetsverksamheten fick därför under det gångna året cirka 1,1 Mkr för lite i intäkt från hyresgästerna. Förbättrad systematik i tillsynen av kommunens fastigheter har lett till upptäckten av brister som behövde åtgärdas. Kommunens fastigheter har ett omfattande underhållsbehov som har byggts upp under flera år och denna underhållsskuld måste åtgärdas för att undvika ytterligare kostnader i framtiden. Underhållskostnaderna har därför ökat, samtidigt som försäkringspremierna också har ökat kraftigt, vilket påverkat verksamhetens ekonomi negativt. Underskott återfinns även inom media, och avvikelsen är ett resultat av att budgeten för 2023 sattes före de stora prisökningarna under senare delen av 2022. Inbetalning av elstödet täcker dock för merparten av avvikelsen inom media.

Sjukfrånvaron i Serviceförvaltningen låg under uppmätt period på 10,06 % vilket är en minskning från föregående år samma period med 0,2%. Dock ligger förvaltningen över genomsnittet för Ale kommun som är 9,04 % vilket bl. a beror på att sjukfrånvaron i kostverksamheten är fortsatt hög. Under 2023 har korttidsfrånvaron inom kosten minskat men långtidsfrånvaron ökat.

De mål och uppdrag som från kommunfullmäktige givits till servicenämnden har pågått enligt plan. Av sju uppdrag så har sex genomförts och avslutats under verksamhetsåret. Ett uppdrag är försenat - utred flerdimensionellt äldreboende i södra kommundelen.

Servicenämnden har under 2023 fått ett nytt styrdokument "riktlinjer för lokalförsörjning" som antogs av kommunfullmäktige den 11 september. Styrdokumentet är en väsentlig del i att tydliggöra och säkra lokalförsörjningsprocessen och det framtida behovet av lokaler. På hösten beslutade även kommunfullmäktige att överföra fastighetsrelaterade uppgifter till servicenämnden från nedlagda kultur och fritidsnämnden vilket kommer påverka verksamhet Fastighets organisation.

Under 2023 gjordes en förändring inom verksamhetsstöd där fyra enheter blev tre. Verksamheten har bytt namn till verksamhetsservice och enheterna kommer att inrymma fler yrkeskategorier ryms då verksamhetsservice under hösten infört serviceteam.

9.4 Utbildningsnämnden

9.4.1 Sammanfattning

De ekonomiska förutsättningarna inför 2023 innebar att utbildningsnämndens områden behövde göra effektiviseringar och besparingar om ca 27 mkr. Förvaltningen har under året arbetat med en god planering och förankring på alla nivåer, vilket har möjliggjort att både planera för och realisera besparingar och effektiviseringar. Det innebär att året slutar med ett resultat mycket nära noll, 9 tkr.

Under året har antalet anställda minskat med 48 årsarbetare, vilket ligger i linje med de anpassningar som har behövt göras för budget 2023. Minskningen avser främst tidsbegränsade anställningar. I förskolan har personaltätheten förbättrats de senaste åren, dock inte för 2023, och andelen förskollärare med legitimation har ökat. Under året har också den totala personaltätheten minskat i grundskolan. Den totala sjukfrånvaron har under året minskat något, korttidsfrånvaron har minskat samtidigt som långtidssjukfrånvaron har ökat. Sjukfrånvaron varierar mellan olika verksamheter och enheter där förskolan fortsatt har högst sjukfrånvaro. Riktade insatser genomförs på de enheter med högre sjukfrånvaro.

Sammanfattningsvis har utbildningsnämnden genomfört planerade aktiviteter och uppdrag.

Inom riktningmålet om ett tryggare Ale har fokus under året varit att förebygga utanförskap bland unga bland annat genom att följa upp och se till att de som saknar gymnasiebehörighet får möjlighet att komma vidare. Inom Insteget har arbetet knutits ihop kring ungdomar och unga vuxna, 16-29 år, som riskerar att hamna i utanförskap. Ökat fokus på elevnärvaro i skolan, föräldrautbildning, brottsbekämpning och kameraövervakning samt krisberedskap är områden som prioriterats under året.

Avseende kundnytta är starten av Göta älvdalens Lärcentrum i samarbete med Lilla Edets kommun viktigt för att öka tillgängligheten till utbildning för gymnasieungdomar och vuxna. Intresset har varit positivt och flera som besökt Lärcentrum återkommer. Med stöd från Lärcentrum har bland annat studenter förbättrat sina resultat i matematik. Målet är att nå fler studenter i behov av stöd inom fler ämnen. Klagomålshantering har utvecklats och i flera fall gett goda samtal med berörda och förbättringsåtgärder har vidtagits. Ett område som har påverkat

kundnyttan är skolskjuts där det varit stora kvalitetsbrister under byte av leverantör. Ny upphandling av skolskjutsleverantör har genomförts och åtgärder arbetas fram under året. I samband med mer restriktiva regler kring skolskjuts har även fler synpunkter inkommit.

Effektiviseringar har pågått under året och resulterat i en minskning av antalet tjänster. Arbetet som startade med genomlysningssuppdraget har fortsatt under 2023. Dialoger med alla enheter har genomförts och alla har involverats i arbetet med ständiga förbättringar. Översynen av den administrativa organisationen med rutiner, mål och arbetssätt har hittills resulterat i tydliggörande av uppdrag och ansvarsfördelning som i sin tur har lett till en effektivare organisation. Två exempel är arbetet med "En väg in" samt det nya skolskjutssystemet som bland annat skapar tidsbesparing av handläggares arbetsuppgifter.

De pedagogiska resultaten är i flera fall lägre än tidigare, bland annat har årskurs 9 lägre behörighet till gymnasiet än förra året. Ett fokuserat arbete i senare stadier har inte fullt ut kompenserat för de låga resultat som följt elevgruppen sedan tidigare. Terminsbetygen för hösten 2023 visar dock en uppgång för nuvarande elevgrupper. Ale prioriterar närvarofrämjande insatser och ligger väl framme med att skapa och följa statistik som nu visat sig ligga i linje med en eventuellt kommande nationell statistik.

Inför 2023 pausades flera insatser inom området kompetensförsörjning av ekonomiska skäl. Under året har 12 medarbetare slutfört utbildningen till barnskötare. Sammanlagt 15 medarbetare har under 2023 haft stöd till studier. Nya befattningar har initierats under året och under våren 2024 startar utbildningen pedagog mot fritidshem.

9.5 Socialnämnden

9.5.1 Sammanfattning

2023 är ett år som präglats av ekonomiska utmaningar för den samlade socialtjänsten, precis som väntat. Ett antal åtgärder för budget i balans, såväl inom ramen för verkställigheten som förslag till politiska beslut, har tagits fram från våren och framåt. Under hösten fattade kommunfullmäktige beslut om att tillåta socialnämnden ett underskott på upp till 11 Mkr. Parallellt med att åtgärder pågått har nya utmaningar tillstött. Framför allt märks detta inom ramen för köp av verksamhet, individ- och familjeomsorg och funktionsstöd där det samlade underskottet med råge motsvarar förvaltningens hela resultat på -10 Mkr. Inför 2024 har dessa båda grenar resursatts bättre vilket bedöms ge andra förutsättningar för innevarande år.

Flera av de områden som genererat ekonomiska utmaningar under 2023 har helt eller delvis kunnat omhändertas i budgetarbetet inför 2024. Utöver det har förvaltningens buffert kunnat återställas till motsvarande 1% av omslutningen. Kända faktorer samt det osäkra världsläget inberäknat konstateras att utmaningar inte kommer saknas 2024 men samlat bedöms förutsättningarna något bättre än inför 2023.

Som ett resultat främst av att två nya gruppboenden öppnade under 2023 samt att de beviljade timmarna ökat i hemtjänsten har antalet anställda i förvaltningen ökat mellan åren. Antalet deltidsarbetande minskar fortsatt stadigt, vilket är glädjande. Den totala sjukfrånvaron efter pandemin fortsätter långsamt att sjunka även om långtids-sjukfrånvaron fortsatt ligger ganska högt. Arbete kring arbetsmiljö och rehabilitering kommer fortsätta under 2024, i samarbete med HR, bland annat genom kartläggning av friskfaktorer på enheterna och bättre dokumenterade planer för återgång i arbete. För kommunen som helhet pågår dessutom en utredning för att kasta ljus i frågan om sjukfrånvaro och personalomsättning och rapporten förväntas vara klar andra kvartalet 2024.

Behovet av vikarier i de schemaburna verksamheterna är omfattande och motsvarar ett stort antal årsarbetare. Bemanningsplaneringsenheten kan inte fullt ut möta efterfrågan men löser majoriteten av behoven och även sommarbemanningen till stor del. I samarbete med verksamhetsområdena utvecklas arbetet med rekrytering och exempelvis införandet av digital referenstagning har förenklats och sparat mycket tid.

Kompetensförsörjning i samtliga verksamhetsområden är fortsatt en utmaning och insatser pågår inom alla områden, både generella och riktade mot specifika yrkesgrupper, för att minska effekterna av problematiken. Hållbar kompetensförsörjning är ett av kommunfullmäktige fastställt mål för 2024 och frågan kommer därmed att följas upp även framgent.

Aktiviteter utifrån målen både från kommunfullmäktige och från nämnden har i allt väsentligt genomförts som planerat. Vid tillsidsdialogerna fördes resonemang om hur nämndsledamöterna såg på respektive mål och hur det

visar sig att respektive aktivitet verkar i riktning mot målet. Samtliga mål är långsiktiga och arbetet utifrån målsättningarna fortgår och följs inom nämndplan 2024. Även samtliga uppdrag från kommunfullmäktige är genomförda och avslutade och arbetet fortgår inom ramen för ordinarie verksamhet.

9.6 Samhällsbyggnadsnämnden

9.6.1 Sammanfattning

Samhällsbyggnadsnämndens ekonomiska resultat för 2023 uppgår till 24,6 mkr varav 8 mkr avser den skattefinansierade verksamheten och 16,6 mkr den taxefinansierade verksamheten. Överskottet inom de taxefinansierade verksamheterna kommer att behövas för att möta ett svårare kostnadsläge framöver.

Inom den skattefinansierade verksamheternas resultatet inryms enheter med både överskott och underskott mot budget. Lägre personalkostnader samt kapitalkostnader är orsaker till överskottet. Planerade konsultutredningar har istället genomförts internt och interna planer för skolor etcetera har inte genomförts i förväntad takt. Överskottet minskas dock på grund av att redovisningsprinciperna förändrats för interna planer vilket medför att detaljplanekostnader inom exploateringsområden tas ur driftbudgeten.

Förvaltningen har tillsammans med serviceförvaltningen genomfört en utredning avseende flytt av operativ verksamhet från samhällsbyggnad till service. Processen fortskrider under 2024. Förberedelser inför en troligt kontorsflytt för förvaltningens tjänstemannaorganisation har genomförts. Flytten kommer att innebära en omställning mot flexplatslösningar och aktivitetsbaserat arbetssätt.

Förvaltningen har haft vakanta chefstjänster samt sjukfrånvaro i chefsleden vilket medfört en ökad belastning på förvaltningens närvarande chefer under året. Förvaltningens övergripande sjukfrånvaro är förhållandevis låg. Korttidssjukfrånvaron utgör den huvudsakliga sjukfrånvaron.

Förvaltningen är till stor del bemannad av medarbetare med specialistkompetens. Kompetensförsörjningen är därmed en ständigt pågående utmaning. Förvaltningen har flera äldre medarbetare som närmar sig 65 år eller passerat den åldern. Flera av dem har specialistkompetenser varför det är av vikt att ta fram en successionsplan som redogör för hur utmaningen ska hanteras.

Förvaltningen har under hösten 2023 drivit en organisationsförändring som innebär ett förslag om personalneddragningar på byggenheten för att bättre möta en nedåtgående byggkonjunktur. En övergripande översyn inom förvaltningen kommer att fortgå under 2024.

Samhällsbyggnadsförvaltningen bedömer att arbete och aktiviteter utifrån de av kommunfullmäktige fastställda målen i all väsentlighet har genomförts som planerat. Ett antal av de planerade aktiviteterna kopplade till riktningens målen är av mer långsiktig karaktär som syftar till ständig utveckling där förvaltningen fortsätter arbetet även under 2024. Ungefär hälften av uppdragen från kommunfullmäktige är genomförda och avslutade. För att komma vidare i uppdraget om att ta fram en plan eller strategi för tätortsnära skog behöver förvaltningen ett förtydligande från politiken för att fullt förstå vad som önskas. Övriga uppdrag är påbörjade och väntas fortgå under 2024.

9.7 Överförmyndarnämnden

9.7.1 Sammanfattning

Året visar ett positivt resultat på +310 tkr. Av de totala kostnaderna om 3 095 tkr utgör 1 548 tkr arvodeskostnader och ersättning till ställföreträdare. I Uppföljningsrapport 2 för 2022 påpekades att det fanns skäl att se över budgeten i det fall överskottet kvarstod vid årsskiftet, då det inte helt lät sig förklaras av minskade arvodeskostnader. Då överskottet kvarstår, finns således skäl att göra en genomgång och jämförelse av hur verksamhetens kostnader utvecklats de senaste åren. Att klarlägga vilka omständigheter som påverkat utfallet är nödvändigt för att ge så goda förutsättningar som möjligt att planera ekonomin och upprätta en korrekt budget.

Överförmyndarnämndens verksamhet bedrivs i en resurseffektiv verksamhet. En förhållandevis liten budget utan marginaler innebär att varje förändring ger tydligt utslag i utfallet. Möjlighet till intäkter, utöver

schablonersättning från Migrationsverket i samband med mottagande av ensamkommande barn, saknas.

Kostnader för lagstadgat arvode till ställföreträdare utgör den största utgiften för verksamheten. Det har under året visat sig att det utrymme som handläggarna har att, vid sidan om ordinarie handläggningsarbete, lägga på nödvändigt utvecklings- och förändringsarbete är otillräckligt. Att flera insatser fortlöper över lång tid och inte leder till avslut bedöms inte som funktionellt eller hållbart i längden. En översyn av arbetsbelastningen bör därför göras, för att se om uppgifter kan omfördelas, eller om verksamhetens behov är sådant att ytterligare resurser krävs.

Verksamheten har under lång tid bedrivit sin verksamhet med små personalresurser. Löpande utvecklingsarbete, omvärldsbevakning och administration som åligger överförmyndarnämnden att sköta, har hanterats löpande vid sidan om ordinarie handläggnings- och tillsynsuppdrag. På grund av ökade krav har verksamheten haft svårt att avsätta tid för de uppgifter som inte hör direkt till kärnverksamheten, varför planerade aktiviteter i vissa fall har blivit nedprioriterade.

Ett av överförmyndarnämndens mål är att samtliga, kompletta och i tid inkomna, årsredovisningar ska vara granskade senast den 1 september. Granskningen var, förutom sex ärenden, slutförd den siste juni, resterande granskades i juli. Att granskningen inte drar ut på tiden är viktigt för att kunna begränsa den ekonomiska skada huvudmannen riskerar lida om en ställföreträdare, genom försummelse eller medvetet, brister i sitt uppdrag.

Överförmyndarnämnden ansvarar för att såväl rekrytera som att utöva tillsyn över ställföreträdare som företräder den som har rätt till ställföreträdare och behöver hjälp med att sköta sin ekonomi eller bevaka sina intressen. Rekrytering av lämpliga ställföreträdare är en av verksamhetens viktigaste men också mest krävande uppgifter. Rekrytering till ärenden av normal karaktär har i några få fall tagit längre tid än brukligt, medan de mer komplexa ärendena, kan ha betydligt längre rekryteringstid.

Då verksamheten ägnar första hälften av varje verksamhetsår till att granska de årsredovisningar och redogörelser som ställföreträdare är skyldiga att före den siste februari årligen lämna till överförmyndarnämnden, planeras all-tid aktiviteter att huvudsakligen genomföras under höst och vinter.

Enligt plan skulle följande göras 2023:

- Inventering och kontakt med organisationer och föreningar i Ale kommun där andelen möjliga ställföreträdare bedöms som hög.
- Samtliga WärnaGo-mallar ska skrivas om till klarspråk.
- Upprättande av rutin och framtagande av verktyg för genomförande av utökad tillsyn.

Aktivitetserna har inte kunnat uppfyllas enligt plan. Det förklaras delvis av att aktiviteter som påbörjades senare under året inte var avsedda att slutföras under 2023. I kommande nämndplan och budget ska detta tydligt framgå, för att möjliggöra korrekt bedömning av måluppfyllelse.

10 Avtalsamverkan

Avtalssamverkan utgör en enklare form av kommunal samverkan vid sidan av kommunalförbund och gemensamma nämnder. Denna samverkan är undantagen från lokaliseringsprincipen som regleras i 2 kap 1 § KL. I annat fall hade inte en kommun eller en region kunnat utföra uppgifter åt en annan region eller kommun utan att det funnits en tydlig anknytning till den egna kommunen.

Avsikten med avtalsamverkan är att förenkla möjligheterna att samverka inom sektorn och exempelvis ge flera mindre kommuner möjlighet att samverka om viss uppgift med effektivitetsvinster som följd (prop 2017/18:151 s 24 f).

Väsentligt är att det måste vara en uppgift som är en kommunal angelägenhet och att ansvaret inte flyttas över till den som utför uppgiften (prop 2017/18:151 s 29). Avtalsamverkan i stadgandets mening avser bara samverkan mellan kommuner och regioner. Det avser inte privata aktörer eller staten.

Avtalssamverkan under 2023 har varit:

- Avtal med Kungälv kommun i fråga om korttidsplatser.
- Avtal med Göteborgs stad om socialjour, Barnhuset och stödcentrum heder.
- Avtal med Västra Götalandsregionen avseende ungdomsmottagningen.
- Avtal med Partille kommun om tillsyn av alkohol- och tobakstillstånd.

Foto: Ale kommun

Foto: Ale kommun

II Ord och begrepp

Anläggningsskapital

Utgör skillnaden mellan anläggningstillgångar och långfristiga skulder, det vill säga eget kapital placerat i anläggningstillgångar.

Anläggningstillgångar

Tillgång som avses att stadigvarande innehas, det vill säga i flera år.

Avskrivningar

Fördelning av anskaffningskostnaderna för en anläggningstillgång på fler år.

Balansräkning

Visar kommunens ekonomiska ställning vid bokslutstillfället. Visar det bokförda värdet av kommunens tillgångar och hur dessa har finansierats med egna medel och lån.

Eget kapital

Kommunens totala kapital bestående av anläggningsskapital och rörelsekapital. Utgörs i balansräkningen av skillnaden mellan tillgångar och skulder. Förändringen av eget kapital redovisas i resultaträkningen samt i balansräkningen genom att jämföra årets och föregående års bokslut.

Finansnetto

Skillnaden mellan finansiella kostnader och finansiella intäkter, det vill säga i huvudsak räntekostnader minus räntetäkter.

Generella statsbidrag och utjämning

Generella statsbidrag utgår med ett bestämt belopp per invånare. Utjämningen består av inkomstutjämning och kostnadsutjämning.

Kapitalkostnader

Är en intern kostnad mellan kommunens finansförvaltning och övriga förvaltningar. Kapitalkostnaderna består av avskrivningar och intern ränta på gjorda investeringar.

Kassaflödesanalys

Visar hur kommunens investeringar och löpande kassaverksamhet har finansierats och hur det har inverkat på kommunens likvida ställning.

Komponentavskrivning

Vid tillämpning av komponentavskrivning delar man bokföringsmässigt upp en anläggningstillgång, t ex en byggnad, i olika komponenter med olika avskrivningstider istället för att låta anläggningstillgången i sin helhet ha samma avskrivningstid.

Kortfristiga fordringar eller skulder

Fordringar eller skulder med en förfallotid om ett år eller mindre.

Likvida medel

Kontanter eller andra tillgångar som snabbt kan omsättas till pengar till exempel medel på bank.

Likviditet

Betalningsberedskap på kort sikt.

Långfristiga fordringar eller skulder

Fordringar eller skulder överstigande ett år.

Nettoinvesteringar

Investeringsutgifter minus investeringsbidrag.

Nettokostnader

Driftkostnader efter avdrag för driftbidrag (riktade stats- och landstingsbidrag), avgifter och ersättningar. Verksamhetens nettokostnader (exkl. kapitalkostnader) återfinns i resultaträkningen.

Omsättningstillgångar

Likvida medel plus kortfristiga fordringar.

Periodisering

Fördelning av kostnader och intäkter på de redovisningsperioder till vilka de hör.

Personalomkostnader

Arbetsgivaravgifter, pensionskostnader med mera. Belastar verksamheterna med procentuella påslag på utbetald lön.

Resultaträkning

Visar kostnader och intäkter under året och hur dessa påverkat eget kapital.

Rörelsekapital

Omsättningstillgångar minus kortfristiga skulder.

Självfinansieringsgrad

Visar hur mycket av årets investeringar som finansierats med egna medel.

Skuldsättningsgrad

Relationen mellan skulder och eget kapital, det vill säga hur stor del av tillgångarna som har lånefinansierats.

Soliditet

Andelen eget kapital av de totala tillgångarna, det vill säga hur stor del av tillgångarna som har finansierats med eget kapital. Beskriver hur kommunens långsiktiga betalningsförmåga utvecklats.

I2 Revisionsberättelse

13 Protokoll från kommunfullmäktige